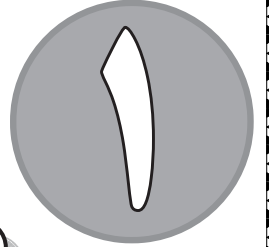

دفترچه شماره (۱)

صبح جمعه

۱۴۰۲/۱۱/۶

آزمون ۶ بهمن ماه ۱۴۰۲

آزمون اختصاصی دوازدهم انسانی

ساعت ۸ تا ۹:۳۰ صبح

۹۰ سؤال (۶۵ سؤال اجباری + ۲۵ سؤال اختیاری)

نام درس	معمولاً دانش آموزان در هر رده ترازوی به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می دهند.					این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید
	۷۰۰۰	۶۲۵۰	۵۵۰۰	۴۷۵۰	۴۰۰۰	
ریاضی و آمار	۶	۴	۳	۲	۱	شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟
علوم و فنون ادبی	۶	۵	۳	۲	۱	
جامعه شناسی	۸	۷	۵	۲	۱	
روان شناسی	۷	۵	۴	۲	۱	

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ گویی

ردیف	وضعیت پاسخ گویی	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ گویی (به دقیقه)
۱	اجباری	ریاضی و آمار (۳)	۱۰	۱	۱۰	۱۵
۲	اختیاری (پیش روی سریع تر)	ریاضی و آمار (۳)	۵	۱۱	۱۵	۵
۳	اجباری	ریاضی و آمار (۱)	۱۰	۱۶	۲۵	۱۵
۴	اجباری	علوم و فنون ادبی (۳) و (۲)	۲۰	۲۶	۴۵	۲۰
۵	اختیاری (پیش روی سریع تر)	علوم و فنون ادبی (۳)	۱۰	۴۶	۵۵	۱۰
۶	اجباری	جامعه شناسی (۳)	۱۰	۵۶	۶۵	۱۰
۷	اختیاری (پیش روی سریع تر)	جامعه شناسی (۳)	۵	۶۶	۷۰	
۸	انتخابی (زوج درس)	جامعه شناسی (۱)	۵	۷۱	۷۵	۵
		جامعه شناسی (۲)	۵	۷۶	۸۰	
۹	اجباری	روان شناسی	۱۰	۸۱	۹۰	۱۰

پدیدآوردگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
ریاضی و آمار	محمد بحیرایی، ابوالفضل بهاری، محمدابراهیم تونندهجانی، آروین حسینی، محمد حمیدی، احمدرضا ذاکرزاده، سعید عزیزخانی، علی قهرمانزاده، فرشید کریمی، امیر محمودیان
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی، سعید جعفری، محمدامین داداشفام، سید علیرضا علویان، مجتبی فرهادی، یاسین مهدیان، شیوا نظری، هومن نمازی
جامعه‌شناسی	ریحانه امینی، مهرشاد ایمانی‌نسب، آریتا بیدقی، کوثر شاه‌حسینی، فاطمه صفری، حبیبه محبی، سید محمد مدنی دینانی
روان‌شناسی	حمیدرضا توکلی، مهدی جاهدی، محمد حبیبی، مهسا عفتی
عربی زبان قرآن	محمود بادبرین، ولی برجی، عمار تاجبخش، ابوالفضل تاجیک، علی رسولی، امیرحسین شکوری، مرتضی کاظم‌شیرودی، روح‌الله گلشن، سیده محیا مؤمنی، علی محسن‌زاده، سید محمدعلی مرتضوی، الهه مسیح‌خواه، خالد مشیرپناهی، پیروز وجان
تاریخ و جغرافیا	میلاد باغ‌شیشی، صفا حاضری، زهرا دامیار، فاطمه سخایی، امیرحسین کاروین، محمد ملک‌آبادی‌زاده، جواد میریلوکی، رؤیا نیلچی، میلاد هوشیار
فلسفه و منطق	حسین آخوندی راهنماچی، محمد آقاصالح، علیرضا تقی‌پور، سبا جعفرزاده صابری، پرگل رحیمی، محمد رضایی‌نقا، موسی سپاهی، حمید سودیان، فیروز نژادنجف، علیرضا نصیری
اقتصاد	مبین خزینی، آفرین ساجدی، سارا شریفی، مهدی ضیائی، مهدی کاردان

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستار	ویراستار رتبه برتر کنکور	مستندسازی
ریاضی و آمار	محمدابراهیم تونندهجانی	محمد بحیرایی	مهدی ملارمضانی، محمد حمیدی، آروین حسینی	—	الهه شهبازی
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	یاسین مهدیان	سپیده فتح‌اللهی	فریبا رنوقی
جامعه‌شناسی	کوثر شاه‌حسینی	کوثر شاه‌حسینی	فاطمه صفری	آرش مرتضائی‌فر	سجاد حقیقی‌پور
روان‌شناسی	مهسا عفتی	مهسا عفتی	فرهاد علی‌نژاد	محمد صمدی زاداسفنگره	محمدصدرا پنجه‌پور
عربی زبان قرآن	احسان کلاته‌عربی	سید محمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی	—	لیلا ایزدی
تاریخ و جغرافیا	زهرا دامیار	زهرا دامیار	—	فاطمه عزیزی	عطیه مخلوچی
فلسفه و منطق	سبا جعفرزاده صابری	علیرضا نصیری	فرهاد علی‌نژاد	مهرشاد عباسی، محمدعلی یوسفی	سوگند بیگلری
اقتصاد	مهدی ضیائی	سارا شریفی	مرتضی عزیزی	—	سجاد حقیقی‌پور

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	فاطمه منصورخاکی
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: زهره قموشی
حروف‌چین و صفحه‌آرا	مهشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

ریاضی و آمار (۳)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

دنباله‌های حسابی
(تا پایان جمله عمومی و نمایش
دنباله)
صفحه‌های ۶۱ تا ۶۸

۱- در یک دنباله حسابی رابطه بازگشتی به صورت $a_{n+1} = a_n + 3$ است. اگر جمله هفدهم دنباله ۵۰ باشد، جمله

دهم دنباله کدام است؟

۲۹ (۴)

۲۷ (۳)

۲۳ (۲)

۲۰ (۱)

۲- در یک دنباله حسابی رابطه $a_{n+2} = ma_{n+1} - \frac{1}{p}a_{n-1}$ برقرار است. اگر این دنباله غیرثابت بوده و اختلاف مشترک آن $3m$ و جمله دهم آن

$7m + 5$ باشد، این دنباله چند جمله منفی دارد؟ آزمون وی ای پی

۸ (۴)

۷ (۳)

۶ (۲)

۵ (۱)

۳- در یک دنباله حسابی جمله‌های اول و چهارم به ترتیب ۳- و ۹ است، ۱۴۱ جمله چندم این دنباله است؟

۳۹ (۴)

۳۸ (۳)

۳۷ (۲)

۳۶ (۱)

۴- در دنباله حسابی با جمله عمومی $a_n = \left(\frac{m-3}{5}\right)n^2 + 2mn - 8$ ، جمله چندم این دنباله برابر ۵۲ است؟

یازدهم (۴)

دهم (۳)

نهم (۲)

هشتم (۱)

۵- در دنباله حسابی $2, a, b, \gamma, \dots$ چند جمله کوچکتر از ۱۰۰ وجود دارد؟

۲۵ (۴)

۳۴ (۳)

۳۱ (۲)

۳۰ (۱)

محل انجام محاسبات

۶- $\frac{3\sqrt{2}}{2}k - 1 - \sqrt{2}k$, $1 + \sqrt{2}k$ به ترتیب سه جمله اول متوالی یک دنباله حسابی هستند، اگر d همان اختلاف مشترک جمله‌های دنباله باشد. مقدار

$\frac{k^2}{d}$ کدام است؟

(۴) $-\frac{1}{18}$

(۳) $\frac{1}{9}$

(۲) $-\frac{1}{81}$

(۱) $-\frac{1}{9}$

۷- اگر در یک دنباله حسابی، جمله ششم ثلث جمله دهم آن باشد، جمله چندم این دنباله برابر صفر است؟

(۴) هفتم

(۳) پنجم

(۲) چهارم

(۱) سوم

۸- قیمت یک دوچرخه در موقع خرید ۵ میلیون تومان است. اگر پس از گذشت هر ۶ ماه ۲۰۰ هزار تومان از قیمت آن به‌طور ثابت کاسته شود، قیمت

دوچرخه پس از پایان سال سوم چند تومان می‌شود؟ آزمون وی ای پی

(۴) ۳,۶۰۰,۰۰۰

(۳) ۴,۰۰۰,۰۰۰

(۲) ۳,۸۰۰,۰۰۰

(۱) ۴,۲۰۰,۰۰۰

۹- با مصرف یک قرص آسپرین، ۲۵۰ میلی‌گرم دارو به بدن شخصی وارد می‌شود و پس از پایان هر یک ساعت، ۱۵ میلی‌گرم دارو از سطح خونش کاهش

می‌یابد، چند ساعت پس از مصرف دارو، سطح آن در بدنش ۱۳۰ میلی‌گرم می‌شود؟

(۴) ۸

(۳) ۱۰

(۲) ۹

(۱) ۷

۱۰- دنباله حسابی $1, 5, 9, \dots$ دارای $n+4$ جمله کوچکتر از ۴۵ و $2n-2$ جمله بزرگتر از ۸ است. اگر تعداد کل جملات این دنباله ۵۰ جمله

باشد، جمله پنجاهم کدام است؟

(۴) ۱۴۹

(۳) ۱۵۱

(۲) ۱۴۶

(۱) ۱۴۸

محل انجام محاسبات

دنباله‌های حسابی
صفحه‌های ۶۱ تا ۷۲

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

ریاضی و آمار (۳) - پیش‌روی سریع‌تر

۱۱- در یک دنباله حسابی $a_5 + a_7 = 40$ و $a_{13} - a_{11} = 6$ است، جمله عمومی دنباله حسابی کدام است؟

(۲) $a_n = 3n + 5$

(۱) $a_n = 3n + 2$

(۴) $a_n = 2n - 3$

(۳) $a_n = 2n + 1$

۱۲- بین دو عدد ۴ و ۲۸ تعدادی عدد قرار داده‌ایم به طوری که یک دنباله حسابی با اختلاف مشترک ۴ تشکیل شود. حال تعدادی از این اعداد را طوری

حذف می‌نماییم تا دنباله حسابی جدید با اختلاف مشترک ۸ به دست آید، تعداد اعداد حذف شده کدام است؟

(۲) ۳

(۱) ۲

(۴) ۵

(۳) ۴

۱۳- مجموع ۸ جمله اول دنباله‌ای حسابی با جمله عمومی $a_n = 8n - 1$ از رابطه $S_n = kn^2 + hn$ به دست می‌آید. $k + h$ کدام است؟

(۲) ۷

(۱) ۱

(۴) ۴

(۳) ۳

۱۴- در یک دنباله حسابی، اگر $S_n = 2n^2 + n$ باشد، مقدار $a_1 + a_4 + a_7 + \dots + a_{82}$ کدام است؟

(۲) ۷۳۰۲

(۱) ۴۸۲۰

(۴) ۴۶۲۰

(۳) ۸۰۲۲

۱۵- مجموع جملات هفتم، یازدهم و پانزدهم یک دنباله حسابی ۶۶ است، مجموع ۲۱ جمله اول این دنباله کدام است؟

(۲) ۴۳۲

(۱) ۴۲۰

(۴) ۴۹۲

(۳) ۴۶۲

محل انجام محاسبات

کار با داده‌های آماری
نمایش داده‌ها
(نمودارهای یک متغیره)
صفحه‌های ۷۱ تا ۱۰۹

باسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

ریاضی و آمار (۱)

۱۶- در بین متغیرهای زیر، به ترتیب چند مورد کمی فاصله‌ای، کمی نسبتی، کیفی اسمی و کیفی ترتیبی هستند؟

نوع مدرسه یک دانش‌آموز - میانگین وزن دانش‌آموزان پایه یازدهم یک مدرسه - مقاطع تحصیلی - سایز یک پیراهن (کوچک - متوسط - بزرگ) - نوع

آلاینده‌گی هوا - مقدار مقاومت یک لامپ - رتبه کنکور - ساعت شروع امتحان - مدت زمان امتحان - درجه حرارت در شهرهای مختلف

(۱) ۳-۳-۲-۲ (۲) ۳-۲-۳-۲ (۳) ۳-۲-۲-۳ (۴) ۲-۲-۳-۳

۱۷- اگر میانۀ داده‌های ۱۵، ۲۳، ۲۹، ۱۴، ۲۶، ۱۲، ۳۰، دو برابر میانۀ داده‌های ۸، ۱۱، x، ۲۰، ۳، ۷، ۱۹، باشد، x کدام است؟

(۱) ۸ (۲) ۹ (۳) ۱۰ (۴) ۱۱

۱۸- مجموع تعدادی داده برابر با ۱۲ و میانگین آن‌ها نیز ۴ است. برای آنکه میانگین داده‌ها به ۶ تغییر یابد چه عددی را باید به‌عنوان یک داده جدید به

داده‌های قبلی اضافه کنیم؟

(۱) ۱۲ (۲) ۸ (۳) ۱۳ (۴) ۱۰

۱۹- در داده‌های ۱۱، ۱۸، ۲۷، ۳۹، ۴۰، ۳+ x مد منحصراً به فرد و با میانگین برابر است. میانۀ داده‌های ۷+ x، ۲۰- ۳x، ۴۸، ۷۱، x، ۴۲ کدام است؟

(۱) ۴۵ (۲) ۴۷ (۳) ۴۸ (۴) ۵۰

۲۰- داده‌های مربوط به دو گروه A و B به صورت زیر است. به ترتیب از کدام شاخص مرکزی و پراکنندگی برای توصیف این متغیرها استفاده شود؟

متغیرها	داده‌ها
A	۶۰، ۶۵، ۵۰، ۵۸، ۶۰، ۶۲، ۵۲، ۵۳، ۵۶
B	۱۲، ۸، ۱۴، ۱۶، ۱۰۰، ۲۱، ۱۳، ۱۰۵، ۹

(۱) A: میانگین و واریانس B: میانه و واریانس A: میانگین و واریانس B: میانگین و واریانس

(۳) A: میانگین و دامنه میان‌چارکی B: میانه و انحراف معیار A: میانگین و انحراف معیار B: میانه و دامنه میان‌چارکی

محل انجام محاسبات

۲۱- اگر واریانس داده‌های $a+2b$ و $3b-2$ و 10 و $c+b$ و $d+2$ برابر صفر باشد، انحراف معیار داده‌های $10, a, b, c, d$ کدام است؟

- (۱) ۱ (۲) $4\sqrt{2}$ (۳) $2\sqrt{2}$ (۴) ۲

۲۲- در داده‌های آماری مرتب شده $x-1, x, x+1, x+1, 2x, x+2, x+3$ میانگین داده‌ها با میانه داده‌ها برابر است، انحراف معیار داده‌های بین چارک

اول و چارک سوم داده‌ها کدام است؟

- (۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) صفر

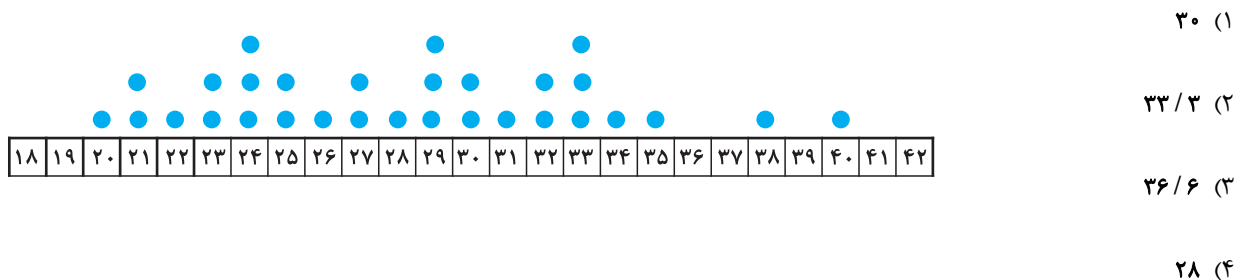
۲۳- در ۳۱ داده با توزیع نرمال که روند افزایشی از هر داده به داده بعدی ثابت است، ۶۸ درصد داده‌ها در فاصله $(40 - 6\sqrt{5}, 40 + 6\sqrt{5})$ قرار دارند.

انحراف معیار کل داده‌ها کدام است؟

- (۱) $2\sqrt{5}$ (۲) $6\sqrt{5}$ (۳) $3\sqrt{5}$ (۴) $4\sqrt{5}$

۲۴- اگر نمودار نقطه‌ای دمای متوسط روزانه در ۳۰ روز یک ماه به صورت زیر باشد، تقریباً در چند درصد از روزهای این ماه، دمای متوسط هوا بالاتر از

۳۰ درجه است؟ (دماهای متوسط به صورت گرد شده هستند.)

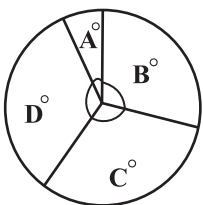

۲۵- نمودار جعبه‌ای را در نظر بگیرید که برای ۳۱ داده آماری رسم شده است، در این ۳۱ داده، مجموع داده‌های سبیل چپ ۹۰ و مجموع داده‌های سبیل

راست ۱۵۱ است، از طرفی می‌دانیم میانگین داده‌های داخل و روی جعبه ۱۵ است. حال نمودار دایره‌ای زیر را در نظر بگیرید، اگر بدانیم تعداد کل

داده‌های مربوط به زوایای A, B, C, D برابر ۱۶۰ است و فراوانی تعداد داده‌های مربوط به زاویه A ، همان میانگین کل داده‌ها در نمودار جعبه‌ای

است، زاویه A چند درجه است؟

- (۱) ۲۴ (۲) ۳۶
(۳) ۴۸ (۴) ۷۲

علوم و فنون ادبی (۳) و (۲)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

علوم و فنون ادبی (۳):
تاریخ ادبیات قرن چهاردهم
(دوره معاصر و انقلاب اسلامی)
صفحه‌های ۶۶ تا ۸۲

علوم و فنون ادبی (۲):
فصل دوم
(درس‌های ۴ تا ۶)
+ کارگاه تحلیل فصل دوم
صفحه‌های ۳۵ تا ۵۶

۲۶- کدام گزینه در رابطه با نثر دوره عراقی نادرست می‌باشد؟

- (۱) ادیبان در کتاب‌های مصنوع، بیشتر به ظاهرسازی و تصنع پرداختند و به سجع‌های متوالی بی‌روح روی آوردند.
(۲) مدعیان عرفان، اصالت خود را از دست دادند و به درسی کردن و پیچیده جلوه دادن مفاهیم آن پرداختند.
(۳) کتاب عرفانی مهمی نیز نوشته نشد.

(۳) تاریخ‌نویسی در این دوره به اسلوب ساده رواج یافت و حاشیه‌نویسی‌هایی به نثر ساده بر تاریخ‌های قدیم انجام گرفت. این سادگی در همه متون کمابیش یکسان است.

(۴) کتاب «محاکمة اللّغتين» را امیر علیشیر نوایی به ترکی نوشت. او همچنین از افرادی بود که ترکی‌گویی را در هرات تشویق می‌کرد.

۲۷- کدام موارد درباره شعر در دوره انقلاب اسلامی درست است؟

- الف) از آنجاکه طنز و انتقاد اجتماعی در این دوره رشد نمود، مضامین طنزآمیز نیز در آثار ادبی این دوره دیده می‌شود.
ب) حسین منزوی از گروه سوم شاخه جوان ادبیات بعد از انقلاب بود که کار ادبی خود را در انقلاب آغاز کرد.
ج) سال‌های پس از جنگ دوره اوج شکوفایی رمان‌نویسی در ایران بود که در سراسر دهه هفتاد ادامه داشت.
د) هرچه از سال‌های اول انقلاب می‌گذرد، اقبال به شعر نیمایی بیشتر می‌شود و در ادامه توجه به بحر طویل نیز دیده می‌شود.

(۱) الف - ج (۲) ب - د (۳) الف - د (۴) ب - ج

۲۸- از دیدگاه سبک‌شناسی و تاریخ ادبیات کدام یک از قسمت‌های مشخص‌شده نادرست است؟

«نسل جوان ادبیات انقلاب کار خود را با رمان‌نویسی آغاز کرد (۱) ولی شکل فراگیر ادبیات داستانی و نثر پس از انقلاب داستان کوتاه بود. (۲) در دوران پس از جنگ، داستان‌نویسان مذهبی همچنان به ثبت خاطرات حماسه‌های دوران جنگ و عوالم معنوی آن و یا پاره‌ای مفاهیم نوظهور اجتماعی پرداختند. طیف نویسندگان جناح دیگر در این زمان در رویارویی با تحولات فکری سیاسی داخلی یا خارجی کوشیدند با دیدی جزئی‌نگر به تضادها و تناقض‌های روحی انسان معاصر بپردازند. (۳) از میان نویسندگان داستانی نسل انقلاب به مصطفی مستور و حبیب احمدزاده (۴) می‌توان اشاره کرد.»

(۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

۲۹- موارد زیر به ترتیب درباره ویژگی کلامی کدام شاعر یا نویسنده آمده است؟

- الف) نگرش عاطفی به واقعیات ملموس و نزدیکی به ادبیات نمایشی از ویژگی‌های یکی از اشعار مهم اوست.
ب) شعر او، شعری اجتماعی است و به‌کارگیری کاربردهای نحوی سبک خراسانی از ویژگی‌های آن است.
ج) چیزی که او را از سایرین جدا می‌کند، شکل تصرف وی در مضامین و کیفیت ارائه آن‌هاست.
د) او در غزل طبعی لطیف داشت و از غزل‌سرایان به ویژه حافظ تأثیر فراوان پذیرفته است.

(۱) نیما یوشیج - سلمان هراتی - پروین اعتصامی - علی اسفندیاری

(۲) نیما یوشیج - مهدی اخوان ثالث - پروین اعتصامی - شهریار

(۳) قیصر امین‌پور - مهدی اخوان ثالث - سیمین دانشور - علی اسفندیاری

(۴) قیصر امین‌پور - سلمان هراتی - سیمین دانشور - شهریار

۳۰- چه تعداد از موارد زیر در رابطه با «جلال آل احمد» کاملاً صحیح است؟

- اولین داستان او با عنوان «زیارت» در مجله سخن چاپ شد.

- نمونه نثر تلگرافی و پرستاب او را می توان در مجموعه داستان «دید و بازدید» مشاهده کرد.

- «خسی در میقات» و «سه تار» از سفرنامه های او هستند.

- او در ترجمه و مقاله نویسی نیز توانا است و مجموعه مقاله های «ارزیابی شتابزده» از دیگر آثار اوست.

یک (۱) دو (۲) سه (۳) چهار (۴)

۳۱- در کدام مورد نام شاعران و نویسندگان و آثارشان کاملاً درست آمده است؟

(۱) زمین سوخته: احمد محمود) (مهاجر کوچک: محمدرضا سرشار) (ضیافت: سید مهدی شجاعی) (ظهور: علی مؤذنی)

(۲) برآشفتن گیسوی تاک: سیدعلی موسوی گرمارودی) (کشتی پهلوگرفته: علی مؤذنی) (جای پای خون: سید مهدی شجاعی) (آینه های دردار: هوشنگ گلشیری)

(۳) (از آسمان سبز: سلمان هراتی) (مدار صفر درجه: احمد محمود) (روزگار سپری شده مردم سالخورده: محمود دولت آبادی) (بدوک: علی مؤذنی)

(۴) (زمستان ۶۲: هوشنگ گلشیری) (دری به خانه خورشید: سلمان هراتی) (اگه بابا بمیره: رضا رهگذر) (ملاقات در شب آفتابی: سید مهدی شجاعی)

۳۲- سبک کدام بیت متفاوت است؟

(۱) سبوی بگزین تا گردی از مکاره دور برو بدان ره تا جاودانه شاد بوی

(۲) محمل جانان ببوس آنکه به زاری عرضه دار کز فراق سوختم ای مهربان فریاد رس

(۳) بنشین بر آستان رضا چون به هیچ باب ما را درون پرده تقدیر بار نیست

(۴) غیرت عشق زبان همه خاصان ببرید کز کجا سر غمش در دهن عام افتاد

۳۳- کدام گزینه، دارای مجاز و فاقد تشبیه است؟

(۱) ماه و پروین از خجالت رخ فروپوشد اگر آفتاب آسا کند در شب تجلی روی تو

(۲) بالای غمزه نامهربان خون خوارت چه خون که در دل یاران مهربان انداخت

(۳) نسخه چشم و ابرویت پیش نگارگر برم گویمش این چنین بکن صورت قوس و مشتری

(۴) عمری است تا ز خویش برون رفته ایم ما چون می شود غریب نباشد خیال ما

۳۴- در کدام بیت، «مجاز» دیده نمی‌شود؟

ز بس که ره به دکان تو مشتری آموخت	(۱) برفت رونق بازار آفتاب و قمر
که بر موافقتم زهره نوحه‌گر می‌گشت	(۲) چنان غریو برآورده بودم از غم عشق
چون گوش روزه‌دار بر الله اکبر است	(۳) باز آ که در فراق تو چشم امیدوار
هر کس که از سفال نوشیده است آب	(۴) صائب ز خوش‌گواری آب است بی‌خبر

۳۵- در کدام بیت، «مجاز» دیده نمی‌شود؟

بر سینه چنان خورد که از جوشن جان جست	(۱) ابروی تو جنبید و خدنگی ز کمان جست
خروش و ولوله در جان شیخ و شاب انداز	(۲) بیا و کشتی ما در شط شراب انداز
در این نشیمن حیرت از آن قرار ندارم	(۳) کمند شوق مرا می‌کشد به مأمن اصلی
خوش‌نمک در طبع و شکر در زبان آورده‌ام	(۴) شو نمک‌برآتش افکن کز سر خوان بهشت

۳۶- در همهٔ ابیات بیش از یک «مجاز» مشهود است، به جز...

که روی مردم عالم دوبار باید دید	(۱) مرا ز روز قیامت غمی که هست این است
خود همه وقتی خوش آید، خاصه در ایام گل	(۲) عشق و معشوق و جوانی سبزه و آب روان
به هیچ عارضه شخص تو دردمند مباد	(۳) سلامت همه آفاق در سلامت توست
که ز بندِ غمِ ایام نجاتم دادند	(۴) همتِ حافظ و انفاسِ سحرخیزان بود

۳۷- در کدام گزینه، «مجاز به علاقهٔ شباهت» وجود دارد؟ آزمون وی ای پی

که این عجزه عروس هزارداماد است	(۱) مجو درستی عهد از جهان سست‌نهاد
به خال هندویش بخشم سمرقند و بخارا را	(۲) اگر آن ترک شیرازی به دست آرد دل ما را
به یاقوت و زمرد تنش تافته	(۳) به مشک و به عنبر سرش بافته
سهی‌قند و زیبـارخ و پهلـوان	(۴) به دیدار شد چون گل ارغوان

۳۸- وزن کدام بیت از چهار بار تکرار «مفاعیلن» ساخته شده است؟

خود من ساده‌درون صورت غیری نپذیرم	(۱) نرود نقش خیال تو زمانی ز ضمیرم
به هر کویی چو من دیوانه‌ای هست	(۲) تو را در کوی جانان خانه‌ای هست
که بالادست شد آه از غم آن سروقد ما را	(۳) نمی‌خسبند مرغان چمن از ناله‌ام شب‌ها
از آن برق رخسار و سیما چه می‌شد	(۴) سحر این دل من ز سودا چه می‌شد

۳۹- وزن کدام بیت با بیت زیر یکسان است؟

- «که شنیدی که برانگیخت سمند غم عشق
هر که بالاست مر او را چه غم است
نکنند میل دل من به تماشای چمن
خجل است سرو بستان بر قامت بلندش
که نه اندر عقبش گرد ندامت برخاست»
هر که آن جاست مر او را چه غم است
که تماشای دل آن جاست که دلدار آن جاست
همه صید عقل گیرد خم زلف چون کمندش
که تو انگشت‌نمایی و خلیق نگرانست
نه من انگشت‌نمایم به هواداری رویت

۴۰- رکن اول کدام بیت متفاوت است؟

- (۱) گرم با صالحان بی دوست فردا در بهشت آرند
(۲) مبارک باد عید آن دردمند بی کسی را
(۳) مبر ظن کز سرم سودای عشقت
(۴) چو مردنی شدم ز غم چه جویم از کسی دعا؟
همان بهتر که در دوزخ کندم با گنه‌کاران
که نه کس را مبارک‌باد گوید نه کس او را
رود تا بر زمینم استخوان هست
که از دعای مردمان حیات کس فزون نشد

۴۱- وزن کدام بیت، همسان تک‌پایه‌ای نیست؟

- (۱) دل سخن‌چین است از چین ضمیر
(۲) دلارام نه‌ان‌گشته ز غوغا
(۳) بنشانند به ملکیت ملکی بنده بد را
(۴) غم فرزند و نان و جامه و قوت
وحی جویان اندر آن چین شیوه‌ها
همه رفتند و خلوت شد برون آ
بخیرید به گوهر کرمش بی‌گوهری را
ببازت آرد ز سبیر در ملکوت

۴۲- مفهوم بیت کدام گزینه متفاوت است؟

- (۱) دور فلکی یکسره بر منهج عدل است
(۲) اظهار عجز پیش ستمگر ز ابلهی ست
(۳) ظلم ماری است هر که پروردش
(۴) نه آن شوکت و پادشایی بماند
خوش باش که ظالم نبرد بار به منزل
اشک کباب موجب طغیان آتش است
ازدهمایی شد و فروبردش
نه آن ظلم بر روستایی بماند

۴۳- مفهوم کدام بیت در مقابل آن نادرست است؟

(۱) کدام ابر شنیدی به گوهرافشانی	به سان دیده خواجه گرت حیاست بگو (کثرت اشک)
(۲) خواجه اگر عاشقی حاجت گفتار نیست	گونه زردت بس است شرح غمت را بیان (ظاهر نشانگر باطن است.)
(۳) ز بحر عشق اگرت دست می دهد خواجه	کنار گیر که آن را کران نمی بینم (گسترده گی و بلاخیز بودن عشق)
(۴) تا بود در چشم آن لب خواب چون آید مرا؟	زان که گویی دارم اندر دیده گریان، نمک (جفای معشوق در حق عاشق)

۴۴- مفهوم بیت زیر با کدام گزینه قرابت دارد؟

«ز لعل تو گر یابم انگشتری زنهار»	صد ملک سلیمانم در زیر نگین باشد»
(۱) برگردم ز نه فلک گر گذری به کوی من	پای نهم بر آسمان، گر به سرم امان دهی
(۲) وصف لعلت کرده ساقی وز هوای شگرت	آتش اندر جان جام خوش گوار انداخته
(۳) زنهار از آن تبسم شیرین که می کنی	کز خنده شکوفه سیراب خوش تر است
(۴) درم از دیده چکان است به یاد لب لعلت	نگهی باز به من کن که بسی در بچکانم

۴۵- مفاهیم «ایثار در راه عشق - تسلیم - تقدیرگرایی - وحدت وجود» به ترتیب از کدام ابیات فهمیده می شود؟

(الف) چو قسمت ازلی بی حضور ما کردند	گر اندکی نه به وفق رضاست خرده مگیر
(ب) تا نگردي بی خبر از جسم و جان	کی خبر یابی ز جانان یک زمان
(ج) ز یزدان دان نه از ارکان که کوتاه دیدگی باشد	که خطی کز خرد خیزد تو آن را از بنان بینی
(د) سعدی آن نیست که هرگز ز کمندت بگریزد	که بدانست که در بند تو خوش تر ز رهایی

(۲) ب - د - الف - ج

(۱) الف - ج - ب - د

(۴) ب - ج - د - الف

(۳) الف - د - ج - ب

علوم و فنون ادبی (۳) - پیش روی سریع تر

پاسخ گویی به سؤال های این درس برای همه دانش آموزان اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

علوم و فنون ادبی (۳):
تاریخ ادبیات قرن چهاردهم
(دوره معاصر و انقلاب اسلامی)
اختیارات شاعری (۲): وزنی
صفحه های ۶۶ تا ۸۷

۴۶- با توجه به شعر فارسی در دوره معاصر به ترتیب هر مورد به کدام دوره شعر معاصر مربوط است؟

الف) در این دوره اولین کنگره نویسندگان و شاعران تشکیل شد.

ب) دوران کمال جریان های ادبی دوره های پیشین به حساب می آید.

ج) رواج شکل گیری سمبولیسم اجتماعی یا شعر نو حماسی در این دوره بود.

د) شعر نو تغزلی در این دوران از طرف حکومت تقویت شد و از گسترده ترین جریان های زمان خود شد.

ه) این دوره، دوره درخشش نیما و جدال بر سر شعر کهنه و نو است.

۱) دوره اول - دوره سوم - دوره چهارم - دوره دوم - دوره دوم

۲) دوره دوم - دوره سوم - دوره سوم - دوره دوم - دوره اول

۳) دوره اول - دوره چهارم - دوره چهارم - دوره سوم - دوره دوم

۴) دوره دوم - دوره چهارم - دوره سوم - دوره سوم - دوره اول

۴۷- کدام گزینه کمترین اشتباه را در انتساب آثار به پدیدآورندگان دارد؟

۱) دهکده پرمال: هوشنگ گلشیری (افسانه: سیمین دانشور) (همسایه ها: احمد محمود) (یکی بود یکی نبود: جمالزاده)

۲) چشم هایش: بزرگ علوی (تهران مخوف: مرتضی مشفق کاظمی) (شمس و طغرا: محمدباقر میرزا خسروی) (سووشون: جمال میرصادقی)

۳) تنگسیر: صادق چوبک (شوهر آهو خانم: هوشنگ گلشیری) (بره گمشده راعی: امین فقیری) (جعفرخان از فرنگ برگشته: غلامحسین ساعدی)

۴) (سگ ولگرد: صادق هدایت) (زمستان: نیما یوشیج) (ققنوس: تقی مدرسی) (مدیر مدرسه: جلال آل احمد)

۴۸- آثار ذکر شده در کدام گزینه همگی مربوط به دوره معاصر پس از انقلاب است؟

۱) ظهور - از آسمان سبز - آتش خاموش - جای پای خون
۲) تلخ و شیرین - آینه های دردار - داستان باستان - تاریخ بیداری ایرانیان

۳) ایده آل - همسایه ها - چشم هایش - چرند و پرند
۴) خواب ارغوانی - زمین سوخته - ضیافت - مهاجر کوچک

۴۹- با توجه به اختیارات شاعری تعداد هجاهای بلند و کشیده به ترتیب کدام است؟

«شراب‌خورده و خوی کرده می‌روی به چمن که آب روی تو آتش در ارغوان انداخت»

۱ - ۱۲ (۲)

۲ - ۱۳ (۱)

۲ - ۱۲ (۴)

۱ - ۱۴ (۳)

۵۰- در کدام گزینه، هجای پایانی اختیار وزنی دارد؟

گفت خاموش! که این فتنه دگر پیدا شد (۱) عقل را گفتم از این پس به سلامت بنشین

که شبیت خون بریزد که در او قمر نباشد (۲) قمری که دوست داری همه روز دل بر آن نه

درون مملکتی چون دو پادشا گنجد؟ (۳) چو شور عشق در آمد قرار عقل نماند

تا چو ریگش به یکی بار فروآشامم (۴) ساقی صبر بیا رطل گرانم درده

۵۱- کدام ابیات، فاقد اختیار شاعری مقابل آن‌ها هستند؟

او به تفضّل نکرد هیچ نگه سوی من (بلندبودن هجای پایانی) الف) کرده‌ام از راه عشق چند گذر سوی او

در بر آتشت کند، حوت فلک سمندری (ابدال) ب) بر سر دوزخت کند حور بهشت مالکی

مردم همه از خواب و من از فکر تو مست (قلب) ج) شب‌ها گذرد که دیده نتوانم بست

تا قلندروار شد در کوی عشق آیین من (آوردن فاعلاتن به جای فعلاتن) د) نه امید از دوستان دارم نه بیم از دشمنان

۲) د - الف

۱) الف - ج

۴) ج - ب

۳) ب - د

۵۲- در کدام بیت، سه نوع اختیار وزنی دیده می‌شود؟

(۱) تا بود بار غمت بر دل بی‌هوش مرا	سوز عشقت نشانند ز جگر جوش مرا
(۲) گر نظر صدق را نام گنه می‌نهند	حاصل ما هیچ نیست جز گنه اندوختن
(۳) مجنون عشق را دگر امروز حالت است	کاسلام دین لیلی و دیگر ضلالت است
(۴) گر کسی سرو شنیده‌ست که رفته‌ست این است	یا صنوبر که بناگوش و برش سیمین است

۵۳- در کدام بیت، اختیار شاعری «آوردن فاعلاتن به جای فعلاتن» دیده نمی‌شود؟

(۱) گو همه شهر به جنگم به درآیند و خلاف	من که در خلوت خاصم خبر از عامم نیست
(۲) نه به زرق آمده‌ام تا به ملامت بروم	بندگی لازم اگر عزت و اکرامم نیست
(۳) به خدا و به سراپای تو کز دوستیت	خبر از دشمن و اندیشه ز دشنامم نیست
(۴) دوستت دارم اگر لطف کنی و نکنی	به دو چشم تو که چشم از تو به انعامم نیست

۵۴- در کدام گزینه، هجای پایانی اختیار وزنی دارد؟

(۱) حور عین می‌گذرد در نظر سوختگان	یا مه چارده یا لعبت چین می‌گذرد
(۲) قضا کشتی آن جا که خواهد برد	وگر ناخدا جامه بر تن درد
(۳) باد آسایش گیتی نزند بر دل ریش	صبح صادق ندمد تا شب یلدا نرود
(۴) گر تو بازآیی و بر ناظر سعدی بروی	هیچ غم نیست که منظور به اعزاز آید

۵۵- در همه ابیات، به استثنای بیت ... اختیار «ابدال» یافت می‌شود.

(۱) پیش من آور نبید در قدح مشکبوی	تازه چو آب گلاب، پاک چو ماء معین
(۲) شور زنجیر جنون از نفس ما پیداست	نکبت زلف که پیچیده بر اندیشه ما
(۳) خوبان نعره زنند بر دهن و کام تو	در لبشان سلسبیل در کفشان یاسمین
(۴) نماند تیری در ترکش قضا که فلک	سوی دلم به سرانگشت امتحان نگشود

درس ششم: قدرت اجتماعی
(تا پایان مطالعه علمی قدرت و سیاست)
صفحه‌های ۵۴ تا ۶۵

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

جامعه‌شناسی (۳)

۵۶- به ترتیب، کدام گزینه در ارتباط با «واکنش در مقابل دانش» و «علت توسعه و گسترش قدرت و ثروت در جهان مدرن»، درست و نادرست است؟

(۱) دانش به علوم تجربی محدود و در خدمت اهداف دنیوی قرار گرفته شد. - این پدیده‌ها برای انسان هیچ‌گونه معنا و ارزش ذاتی ندارند و انسان صرفاً به لذت و منفعت مادی که قدرت و ثروت تولید می‌کنند، دل خوش می‌کند.

(۲) ریشه بسیاری از ظلم‌ها و شرارت‌ها قلمداد شد و مالکیت، دزدی خوانده شد. - با تأکید بر داوری اخلاقی درباره ارزش‌های واسطه‌ای و عدم محدودیت دانش به دانش ابزاری، دیری نپایید که در کنار نتایج شگرف توسعه قدرت، ثروت و دانش، پیامدهای مطلوبی آشکار شد.

(۳) خوش‌بینی به دانش، دچار تردید شد و خود دانش مورد نزاع و کشمکش قرار گرفت. - داوری اخلاقی درباره قدرت، ثروت و دانش نادیده گرفته شد تا با توسعه و گسترش آن‌ها، زمینه آسایش و آرامش دنیوی بشر بیشتر فراهم شود.

(۴) دانش دیگر نه تنها راهنمای ما به سوی سعادت نبود، بلکه به همراه قدرت و ثروت رو به تاریکی و ظلمت می‌نهاد. - به داوری اخلاقی درباره قدرت و ثروت تأکید شد و دانش به علوم تجربی محدود و در خدمت اهداف دنیوی به کار گرفته شد.

۵۷- به ترتیب، پاسخ پرسش‌های زیر در کدام گزینه به درستی مشخص شده است؟

- میان پیچیده‌تر شدن جوامع در گذر زمان و ضرورت سیاست، چه رابطه‌ای برقرار است؟

- فلسفه وجودی عمل سیاسی در زندگی اجتماعی چیست؟

(۱) مستقیم - شباهت‌های جوامع انسانی

(۲) معکوس - تفاوت‌های جوامع انسانی

(۳) مستقیم - رفع اختلافات اجتماعی

(۴) معکوس - رفع اختلافات اجتماعی

۵۸- صحیح یا غلط بودن هریک از عبارات زیر را به ترتیب مشخص کنید؟

- بعد تدبیر و تنظیم امور در سیاست، به قدرت نیاز دارد.

- قدرت، وجه نامحسوس و عینی سیاست است.

- در گذشته، سیاست، محدوده دولت و حکومت به حساب نمی‌آمده است.

- سیاست، مجموعه روش‌هایی است که هر واحد اجتماعی برای تحقق اهداف جمعی به کار می‌گیرد.

(۱) ص - غ - غ - غ

(۲) غ - غ - غ - ص

(۳) غ - ص - ص - غ

(۴) غ - ص - غ - ص

۵۹- کدام یک از عبارات زیر نادرست است؟

(۱) برای اجرای قانون، باید از قدرت استفاده کرد یا آن را وسیلهٔ تهدید قرار داد.

(۲) امروزه سیاست، وسیله‌ای برای تحقق اهداف و فضیلت‌های اخلاقی قلمداد می‌شود.

(۳) ملاک ارزیابی سیاست، آرمان پیروزی، موفقیت و تسلط است.

(۴) سیاست، مترادف هیچ مقولهٔ عینی نیست؛ بلکه در همهٔ اجزای جامعه جاریست.

۶۰- صحیح یا غلط بودن عبارات زیر، به ترتیب در کدام گزینه به درستی مشخص شده است؟

- کسانی که توان تأثیرگذاری بیشتری بر ارادهٔ دیگران دارند، قدرت سیاسی بیشتری دارند.

- همهٔ امور سیاسی در تنظیم اهداف جامعه مشارکت و یا با قدرت سروکار دارند.

- سیاست، ضمانت اجرای کنش‌های جمعی است که نبود آن بقای جامعه را به خطر می‌اندازد.

(۲) غ - ص - غ

(۱) ص - غ - ص

(۴) غ - ص - ص

(۳) ص - غ - غ

۶۱- به ترتیب، هریک از موارد زیر با کدام گزینه مرتبط است؟

- وسیلهٔ جذب اطاعت دیگران

- توانایی ترغیب یا ایجاد باور

- منبع دستیابی به قدرت تنبیهی در جوامع نخستین

(۲) شخصیت - مالکیت - قدرت بدنی

(۱) مالکیت - شخصیت - قدرت بدنی

(۴) مالکیت - سازمان - شخصیت

(۳) سازمان - شخصیت - مالکیت

۶۲- به ترتیب، پاسخ پرسش‌های زیر کدام است؟

- رابطه همکاران، هموطنان و هم‌کیشان، به کدام مفهوم جامعه شناختی اشاره دارد؟

- امروزه بیشترین میزان قدرت‌ها، در کجا متمرکز شده‌اند؟ آزمون وی ای پی

- ابزار اعمال قدرت تشویقی مربوط به کدام منبع قدرت است؟

(۱) انسجام اجتماعی - سازمان - مالکیت

(۲) یکپارچگی نظام - شخصیت - شخصیت

(۳) یکپارچگی نظام - شخصیت - مالکیت

(۴) انسجام اجتماعی - سازمان - شخصیت

۶۳- به ترتیب هر عبارت، پیامد، معنا و علت کدام گزینه است؟

- اطاعت اقناعی دیگران

- جمع کسانی که منافع، ارزش‌ها یا برداشت‌های مشترکی دارند.

- مؤثر واقع شدن مالکیت و شخصیت به پشت‌گرمی سازمان

(۱) درآمد - نظام - کاهش سهم مالکیت سهامداران

(۲) مالکیت - سازمان - افزایش سهم مالکیت سهامداران

(۳) ثروت - نظام - افزایش سهم مالکیت سهامداران

(۴) ثروت - سازمان - کاهش سهم مالکیت سهامداران

۶۴- به ترتیب، عبارت‌های زیر را از جهت صحیح یا غلط بودن مشخص کنید؟

(الف) مفهوم قدرت، مسئله‌برانگیز و به شکل اجتناب‌ناپذیری، ارزشی است.

(ب) باید قدرت‌ها را با رویکردی زاهدانه بنگریم تا شرعی، اخلاقی و قانونی بودن آن را دریابیم.

(ج) قدرت یک ضرورت اجتماعی است.

(د) هر کنش سیاسی فقط به قصد تغییر وضع موجود انجام می‌شود.

(۱) غ - ص - غ - ص

(۲) ص - غ - ص - غ

(۳) ص - ص - غ - ص

(۴) ص - غ - غ - غ

۶۵- به ترتیب، پیامدهای سیاست با هدف «حفظ وضع موجود» و «تغییر وضع موجود» کدام است؟

(۱) جلوگیری از بدتر شدن وضعیت - بهتر شدن وضعیت

(۲) جامعه بد - جامعه خوب

(۳) بهتر شدن وضعیت - جلوگیری از بدتر شدن وضعیت

(۴) جامعه خوب - جامعه بد

درس ششم: قدرت اجتماعی
درس هفتم: نابرابری اجتماعی
(تفاوت یا نابرابری؟، سه رویکرد به
نابرابری اجتماعی)
صفحه‌های ۵۴ تا ۷۹

باسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.

جامعه‌شناسی (۳) - پیش‌روی سریع‌تر

۶۶- به ترتیب هریک از موارد زیر، ویژگی کدام نظام حکومتی است؟

- به معنای مجاز دانستن همه امور برای انسان است.
- ارزش‌های سیاسی و قوانین و مقررات با عقل و وحی شناخته می‌شود.
- می‌توان از مقبولیت سخن گفت.
- آزادی مهم‌ترین ارزش اجتماعی است.
- فضیلتی که مستقل از خواست مردم باشد را به رسمیت نمی‌شناسد.

- (۱) لیبرال دموکراسی - جمهوری اسلامی - جمهوری اسلامی - لیبرال دموکراسی
- (۲) لیبرال دموکراسی - جمهوری اسلامی - لیبرال دموکراسی - لیبرال دموکراسی
- (۳) جمهوری اسلامی - لیبرال دموکراسی - جمهوری اسلامی - جمهوری اسلامی
- (۴) جمهوری اسلامی - لیبرال دموکراسی - جمهوری اسلامی - لیبرال دموکراسی

۶۷- کدام گزینه جدول زیر را به درستی کامل می‌کند؟

انتخابات سیاسی	الف	ب	نظام آپارتاید
ج	جامعه‌شناسان در مطالعه نابرابری‌های اجتماعی به آن توجه می‌کنند.	افزایش آگاهی سیاسی	د

- مشارکت سیاسی

- یکی از شیوه‌های مشارکت سیاسی

- تفاوت‌های اسمی بهانه‌ای برای نابرابری‌های اجتماعی قرار داده شده است.

- قشربندی اجتماعی

- (۱) ب - ج - د - الف (۲) ب - د - ج - الف (۳) ج - ب - الف - د (۴) ب - الف - ج - د

۶۸- تمامی عبارات مشخص شده در کدام گزینه صحیح می‌باشند؟

- (الف) طرفداران قشربندی اجتماعی معتقدند قشربندی پدیده‌ای است که در همه زمان‌ها و مکان‌ها وجود داشته است.
- (ب) طرفداران قشربندی از این نکته غافل‌اند که در رقابت عادلانه باید نقطه پایان رقابت یکسان باشد.
- (ج) در نظام فئودالی، دهقانان شبیه برده بودند؛ مالک چیزی نبودند و به فئودال تعلق داشتند.
- (د) مفهوم قشربندی در جامعه‌شناسی، از زیست‌شناسی گرفته شده.

(ه) برخی جامعه‌شناسان معتقدند که نابرابری اجتماعی برای بقای جامعه ضرورت دارد.

- (۱) الف - ج - ه (۲) الف - ج - د (۳) الف - ب - ه (۴) ب - ج - د

۶۹- چند مورد از عبارات زیر در رابطه با رویکرد دوم به نابرابری اجتماعی نادرست است؟

- (الف) معتقدند نابرابری اجتماعی ناشی از روابط سلطه‌جویانه میان انسان‌هاست و باید با آن مبارزه کرد.
- (ب) در این رویکرد، نقطه پایان رقابت‌ها یکسان می‌شود، اما راه پیشرفت مادی مسدود می‌گردد.
- (ج) اینان عدالت اقتصادی را مهم می‌دانند و معتقدند با توزیع عادلانه ثروت، نابرابری اجتماعی از بین می‌رود.
- (د) جوامع سوسیالیستی، رهاورد این رویکرد هستند و در این جوامع مالکیت خصوصی ابزار تولید وجود نداشت.

- (۱) چهار (۲) سه (۳) دو (۴) یک

۷۰- به ترتیب، هر دو عبارت مطرح شده در کدام گزینه در رابطه با مخالفان قشربندی و رویکرد عدالت اجتماعی، صحیح می‌باشد؟

- (۱) نه با رهاسازی مطلق موافق است و نه با کنترل مطلق - مالکیت خصوصی لغو نمی‌شود.
- (۲) در این رویکرد انگیزه رقابت از بین می‌رود. - حوزه رقابت و برابری است.
- (۳) معتقدند که نابرابری‌های اجتماعی، ناشی از تفاوت‌ها و نابرابری‌های طبیعی است. - خواهان از میان برداشتن قشربندی هستند.
- (۴) جامعه وظیفه دارد امکان رقابت را برای همگان فراهم کند و نقطه شروع رقابت را یکسان نماید. - راه پیشرفت مادی مسدود می‌شود.

جامعه‌شناسی (۱)

در این بخش، از میان سؤالات جامعه‌شناسی (۱) و جامعه‌شناسی (۲) می‌توانید یک مجموعه را انتخاب کنید. به سؤال‌های ۷۱ تا ۷۵ «یا» به سؤال‌های ۷۶ تا ۸۰ پاسخ دهید. وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

زندگی اجتماعی

(اجزا و لایه‌های جهان اجتماعی، جهان‌های اجتماعی، پیامدهای جهان اجتماعی) صفحه‌های ۲۵ تا ۵۰

۷۱- هر عبارت پیامد، معنا یا موضوع و علت کدام گزینه است؟

- پیدایش جهان‌های اجتماعی مختلف

- عمیق‌ترین لایه‌های جهان اجتماعی

- مواجه شدن مردم‌شناسان با فرهنگ‌های غیرغربی

(۱) انسان کنشگری فعال و تأثیرگذار است. - عقاید و ارزش‌ها - طرح مهم‌ترین انتقادات به خودمداری فرهنگ‌های غیرغربی

(۲) تنوع آگاهی و معرفت انسان‌ها و تنوع اراده و اختیار آن‌ها - عقاید و ارزش‌ها - طرح مهم‌ترین انتقادات به خودمداری فرهنگ غرب

(۳) تنوع آگاهی و معرفت انسان‌ها و تنوع اراده و اختیار آن‌ها - هنجارها و نمادها - به پیچیدگی و عمق فرهنگ غیرغربی‌ها پی بردند.

(۴) انسان در قبال فرهنگی که از طریق تربیت به او منتقل می‌شود صرفاً موجودی منفعل نیست. - هنجارها و نمادها - طرح مهم‌ترین انتقادات به خودمداری فرهنگ غرب و تصور پیچیده آن‌ها از سایر فرهنگ‌ها

۷۲- در دیدگاه «جهان‌های اجتماعی در عرض هم» ...

(۱) جهان‌های اجتماعی شبیه یک نوع موجود زنده‌اند.

(۲) در این دیدگاه عده‌ای پیشرفته‌تر و عده‌ای عقب مانده‌اند.

(۳) هر جهان اجتماعی، مطابق نیاز، از دستاوردهای جهان‌های دیگر بهره می‌برد.

(۴) اسپنسر از جمله طرفداران این دیدگاه است.

۷۳- به ترتیب، پاسخ سؤال‌های زیر کدام است؟

الف) جهان اجتماعی چگونه پدید می‌آید؟

ب) هر جهان اجتماعی از چه طریقی پابرجاست؟

ج) جهان اجتماعی بر چه اساسی افق‌ها و ظرفیت‌های جدیدی برای انسان فراهم می‌کند؟

(۱) ایجاد موقعیت‌های جدید - پایبندی به قواعد و الزام‌های جدید - هنجارها و نمادهای خود

(۲) با آگاهی و اراده افراد - مشارکت اجتماعی افراد - عقاید و ارزش‌های خود

(۳) ایجاد موقعیت‌های جدید - رعایت بایدها و نبایدهای اجتماعی - هنجارها و نمادهای خود

(۴) با آگاهی و اراده افراد - پیدایش و گسترش آگاهی‌های جدید - عقاید و ارزش‌های خود

۷۴- به ترتیب، کدام گزینه تکمیل‌کننده جدول زیر است؟

پیامد	علت
عدم امکان ارزیابی ارزش‌ها و آرمان‌های بشری	ج
ب	رواج افراطی کنش‌هایی نظیر استفاده از حسابداری و اقتصاد برای تخمین سود
دور از دسترس ساختن امکان بهره‌وری معقول انسان از طبیعت	الف

(۱) رویکرد سکولار نسبت به طبیعت - طرد عناصر معنوی و مقدس در جهان - سپردن دآوری درباره ارزش‌ها به تمایلات افراد و گروه‌های متفرق

(۲) طرد دانش ابزاری متناسب با طبیعت - از دست رفتن اراده و آزادی انسان‌ها - از دست رفتن دانش اهداف و ارزش‌ها

(۳) محصور رازهای افسون دانستن طبیعت - زوال عقلانیت ابزاری - زوال معنا

(۴) رویکرد فرهنگ معنوی نسبت به طبیعت - قفس آهنین - گسترش دانش وسایل

۷۵- کدام گزینه درک درستی را از ویژگی‌های جهان مدرن از نظر ماکس وبر ارائه نمی‌دهد؟

(۱) تسلط انسان بر طبیعت به مثابه ماده خام را موجب می‌شود.

(۲) استفاده از علوم تجربی، قدرت پیش‌بینی و پیش‌گیری حوادث و مسائل طبیعی را به انسان می‌دهد.

(۳) روش‌های عقلانی و وحیانی علم شناخته نمی‌شوند.

(۴) انسان در جهان متجدد، به‌دست دیگران در قفس آهنین زندانی شده و فرصت رهایی ندارد.

جامعه‌شناسی (۲)

اگر به سؤال‌های ۷۱ تا ۷۵ پاسخ نداده‌اید، می‌توانید به سؤال‌های ۷۶ تا ۸۰ پاسخ دهید.

فرهنگ جهانی

(نمونه‌های فرهنگ جهانی ۲)

فرهنگ معاصر غرب و نظام

نوین جهانی

(باورها و ارزش‌های بنیادین فرهنگ غرب،

چگونگی تکوین فرهنگ معاصر غرب)

صفحه‌های ۲۷ تا ۵۴

۷۶- کدام گزینه در ارتباط با آرمان‌ها و ارزش‌های بنیادین دین اسلام نادرست است؟

- ۱) دین اسلام، با دعوت فراگیر خود، ایجاد یک فرهنگ جهانی را مورد توجه قرار داده است. - اصول اعتقادی و ارزش‌های اسلام، متناسب با شرایط زمان، تغییر می‌یابد.
- ۲) اصول و ارزش‌های اسلام، مطابق با نظام آفرینش و موافق با فطرت آدمیان است. - اسلام، دین یک عصر و نسل خاص نیست.
- ۳) توحید، از خداوند واحدی حکایت دارد که خدای قوم و قبیله خاصی نیست. - تمام انبیا در طول تاریخ برای تبلیغ و ترویج اصول و ارزش‌های اسلام مبعوث شده‌اند.
- ۴) انسان در دیدگاه اسلام موجودی مختار، مسئول، متعهد و دارای فطرتی الهی است. - دعوت فراگیر اسلام، با هدف ایجاد یک فرهنگ جهانی صورت گرفته است.

۷۷- هریک از عبارات زیر به ترتیب، مربوط به کدام یک از مراحل گسترش فرهنگ اسلامی است؟

- دوری گزیدن استبداد قومی از رویارویی مستقیم با فرهنگ توانمند اسلامی
 - تلاش و کوشش عالمان مسلمان در جهت گسترش عقاید و ارزش‌های اسلام
 - استفاده نخبگان اسلامی از مکاتب و روش‌های غربی مانند ناسیونالیسم و مارکسیسم برای مقابله با استعمار
- ۱) دوره استعمار - عصر نبوی - دوره استعمار
 - ۲) دوره استعمار - دوران خلافت - عصر بیداری اسلامی
 - ۳) عصر بیداری اسلامی - دوران خلافت - عصر بیداری اسلامی
 - ۴) عصر بیداری اسلامی - عصر نبوی - دوره استعمار

۷۸- کدام گزینه علت عبارت زیر را به درستی بیان کرده است؟

«هنر قرون وسطی بر بعد معنوی وجود انسان تأکید داشت، ولی هنر مدرن بر بعد جسمانی وجود انسان تأکید دارد.»

- ۱) پذیرش سکولاریسم در جهان غرب و صرف شدن تمامی ظرفیت‌های وجودی آدمی در راستای اهداف و منافع دنیوی و این جهانی
- ۲) پذیرش اومانیزم و تأکید بر اصالت انسان دنیوی و این جهانی
- ۳) روشنگری خاص که وحی و شهود را در شناخت حقیقت کنار می‌گذارد.
- ۴) انسان مدرن، خواسته‌ها و نیازهای دنیوی و این جهانی خود را صراحتاً دنبال کرده اما آن را در قالب مفاهیم دینی توجیه می‌کند.

۷۹- کدام گزینه جدول زیر را به درستی کامل می‌کند؟

رسانس	فلسفه روشنگری	پروتستانتیسم	دئیسم
د	ب	الف	ج

- اعتقاد به خدایی که هیچ برنامه‌ای برای هدایت و سعادت بشر ندارد.

- تجدید حیات و تولد دوباره

- حرکت‌های اعتراض‌آمیز مذهبی

- روشنگری به همراه سکولاریسم و اومانیزم

- ۱) الف - د - ب - ج ۲) ج - د - الف - ب ۳) ج - د - ب - الف ۴) الف - د - ج - ب

۸۰- به ترتیب پیامد هر عبارت با کدام گزینه مرتبط است؟

- حرکت‌های اعتراض‌آمیز رسانس

- سلب مسئولیت علم جدید از عبور انسان از ملک به ملکوت

- جایز دانستن همه امور در قیاس با خواست انسان

- ۱) رویگردانی از نگاه دنیوی - تبدیل شدن علم به ابزار تسلط بر انسان - سکولاریسم
- ۲) پیدایش فلسفه‌های روشنگری - تسلط انسان بر طبیعت - اومانیزم
- ۳) اهمیت یافتن علوم تجربی - شکل‌گیری اقتصاد ارباب-رعیتی - لیبرالیسم
- ۴) رویگردانی از نگاه معنوی - تسلط انسان بر طبیعت - لیبرالیسم

تفکر (۲) تصمیم گیری
صفحه‌های ۱۳۴ تا ۱۵۷

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

روان‌شناسی

۸۱- در کدام‌یک از مثال‌های زیر، فرد فعالیت شناختی پیچیده‌تری را انجام داده است؟

- (۱) بهنام بعد از بررسی‌های متعدد تصمیم گرفت که از ایران مهاجرت کند.
- (۲) محمد حافظ کل قرآن است.

- (۳) امیرحسین در دانشگاه علوم قضایی تحصیل کرده است و در حال حاضر به قضاوت مسائل خانوادگی می‌پردازد.
- (۴) عماد با مهارت بالایی مسائل درس ریاضی را حل می‌کند.

۸۲- حامد در اغلب تصمیم‌گیری‌های خود بیان می‌کند که به دلم افتاده بود که این کار را بکنم. سبک مورد استفاده او چه ویژگی‌ای دارد؟

- (۱) ملاک تصمیم او عوامل زودگذر است و سبک مناسبی نیست.
- (۲) دلیل انتخاب او، انتخاب دیگران بوده است.
- (۳) تصمیم او بی‌محاسبه و همراه با پشیمانی است.
- (۴) کار امروز را به فردا می‌افکند و زمان را از دست می‌دهد.

۸۳- چند صد متر مانده به انتهای مسیر دوی ماراتن، عضله ران دنده‌ای می‌گیرد؛ به نحوی که دویدن برایش دشوار می‌شود. در هر یک از حالات زیر،

کدام عامل، ملاک تصمیم‌گیری بوده است؟

- برای جلوگیری از پارگی عضله، از ادامه مسابقه انصراف دهد.

- برای از بین نرفتن زحمت کشیده‌شده در مسیر به مسابقه ادامه دهد.

(۱) هزینه - مزیت	(۲) خطر - مزیت
(۳) هزینه - هزینه	(۴) خطر - هزینه

- متن زیر را به دقت بخوانید و به سوالات (۸۴ تا ۸۶) پاسخ دهید.

دانشجویی به علت افت تحصیلی شدید و در معرض اخراج قرار گرفتن به مرکز مشاوره دانشگاه مراجعه کرده است. او وضعیت خود را این‌گونه شرح می‌دهد: «بلافاصله پس از اینکه کنکور سراسری را به خوبی پشت سر گذاشتم، خودم را آماده فرایند انتخاب رشته کردم. از آنجایی که می‌دانستم انتخاب رشته بسیار موضوع مهمی است، با دوستان و معلمان خود مشورت کردم، ولی همچنان بین دو رشته حقوق و مدیریت مالی مردد بودم. بنابراین تصمیم گرفتم به دیگران اعتماد کنم و برای تصمیم‌گیری بهتر به مرکز مشاوره آموزش و پرورش شهر خود مراجعه کردم. وقتی دفتر کار مشاور، احترامی که دیگران برای او قائل بودند و جایگاه اجتماعی او را دیدم تحت تأثیر قرار گرفتم و همانجا تصمیم گرفتم رشته مشاوره را برای ادامه تحصیل انتخاب کنم. در ابتدا به نظر از تصمیم خود راضی بودم، ولی...»

۸۴- کدام گزینه در مورد تصمیم‌گیری این دانشجو نادرست است؟

- (۱) از آنجایی که تعداد اولویت‌های این دانشجو محدود بوده است، نوع تصمیم‌گیری او ساده بوده است.
- (۲) سبک تصمیم‌گیری او منطقی نبوده است.
- (۳) با وجود این که این دانشجو با افراد گوناگونی مشورت کرده است، ولی نوع تصمیم‌گیری او گروهی نیست.
- (۴) فعالیت شناختی این دانشجو، پیچیده است.

۸۵- به وضعیتی که این دانشجو در زمان انتخاب رشته دچار آن بوده است می‌گویند.

(۱) تعارض گرایش - گرایش

(۲) ناکامی

(۳) تعارض گرایش - اجتناب

(۴) فشار روانی

۸۶- این دانشجو در مراحل تصمیم‌گیری خود کوتاهی کرده است و اکنون در مرحله قرار دارد.

(۱) دو و سه - ارزیابی پیامدهای هر انتخاب یا اولویت

(۲) دو و سه - بررسی پیامدها و نتایج اجرای اولویت مورد نظر

(۳) سه و چهار - بررسی پیامدها و نتایج اجرای اولویت مورد نظر

(۴) سه و چهار - ارزیابی پیامدهای هر انتخاب یا اولویت

۸۷- کدام گزینه نادرست است؟

(۱) اگر تعداد اولویت‌ها محدود باشد، اما موضوع تصمیم‌گیری مهم باشد، می‌توان گفت تصمیم‌گیری پیچیده است.

(۲) اگر تعداد اولویت‌ها زیاد باشد و موضوع تصمیم‌گیری مهم باشد، می‌توان گفت تصمیم‌گیری پیچیده است.

(۳) اگر تعداد اولویت‌ها محدود باشد و موضوع تصمیم‌گیری معمولی باشد، می‌توان گفت تصمیم‌گیری ساده است.

(۴) اگر تعداد اولویت‌ها محدود باشد، اما موضوع تصمیم‌گیری معمولی باشد، ممکن است تصمیم‌گیری پیچیده باشد.

۸۸- به شخصی، سخنرانی درباره یک موضوع روان‌شناختی پیشنهاد شده است، اما مردد است و فکر می‌کند که از پس آن برنمی‌آید و سراغ آن نمی‌رود.

چه چیزی مانع تصمیم‌گیری او شده است؟

(۱) او از هیجانات زودگذر استفاده کرده است.

(۲) او در تصمیم‌گیری سوگیری زیادی دارد.

(۳) او خودش را پایین‌تر از توانایی‌اش می‌پندارد.

(۴) او توان مدیریت حس خود را ندارد.

۸۹- هر مورد، به ترتیب به کدام نوع تعارض اشاره دارد؟

- فردی وارد شهر جدیدی شده و دوست دارد با شهروندان آن آشنا شود، اما کمی ترس دارد.

- فردی باید برای عمل جراحی آماده شود، اما از لحظه بیهوشی بسیار می‌ترسد.

(۱) اجتناب - اجتناب / اجتناب - اجتناب

(۲) گرایش - اجتناب / اجتناب - اجتناب

(۳) گرایش - گرایش / گرایش - اجتناب

(۴) گرایش - اجتناب / گرایش - اجتناب

۹۰- کدام یک از گزینه‌های زیر موجب کاهش تجربه تعارض اجتناب-اجتناب نمی‌شود؟

(۱) بهبود شرایط اقتصادی خانواده و تأثیر آن در تصمیم‌گیری‌های مالی خانواده

(۲) بهبود شرایط تحصیلی و تأثیر آن در تصمیم‌گیری‌های مربوط به انتخاب رشته

(۳) بهبود سلامت جسمانی ورزشکار و تأثیر آن در تصمیم‌گیری‌ها برای شرکت در مسابقات

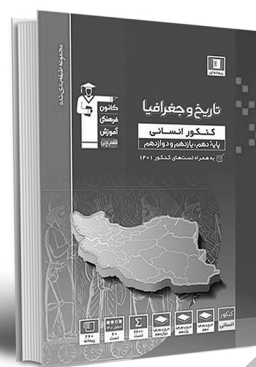
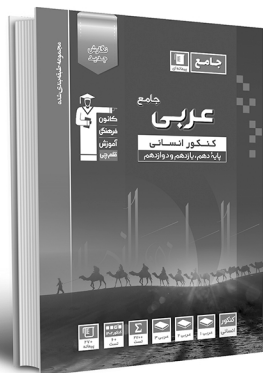
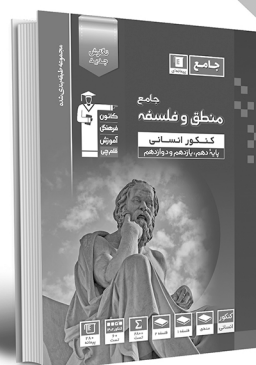
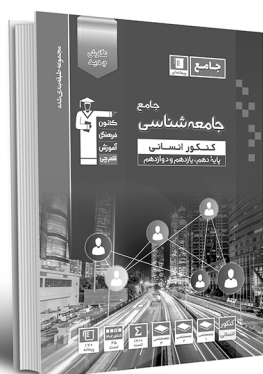
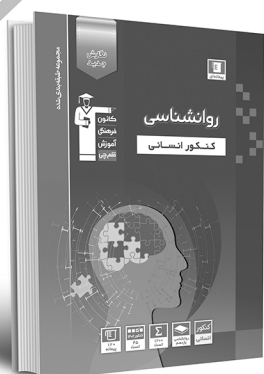
(۴) تغییر شرایط اجتماعی و تأثیر آن در تصمیم‌گیری‌های سیاسی جامعه

کتاب‌های آیة انسانیت را

پیمانگانای تمبرین کنید

فلسفه
و
تاریخ
و
جغرافیا
و
ریاضی
و
آمار
و
عربی
و
روانشناسی
و
جامعه‌شناسی
و
علوم و فنون ادبی
و
منطق و فلسفه

۸۴۵۱

www.kanoon.ir

www.kanoonbook.ir

www.OstadLink.com

دفترچه شماره (۲)

صبح جمعه

۱۴۰۲/۱۱/۶

آزمون ۶ بهمن ماه ۱۴۰۲

آزمون اختصاصی
دوازدهم انسانی

ساعت ۹:۳۰ تا ۱۱ صبح

۱۱۰ سؤال (۷۵ سؤال اجباری + ۳۵ سؤال اختیاری)

نام درس	معمولاً دانش آموزان در هر رده ترازوی به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می دهند.					این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟
	۴۰۰۰	۴۷۵۰	۵۵۰۰	۶۲۵۰	۷۰۰۰	
عربی، زبان قرآن	۱	۲	۳	۵	۶	
تاریخ و جغرافیا	۱	۲	۴	۶	۷	
فلسفه و منطق	۱	۲	۳	۵	۶	
اقتصاد	۱	۲	۴	۵	۷	

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ گویی

ردیف	وضعیت پاسخ گویی	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ گویی (به دقیقه)
۱	اجباری	عربی، زبان قرآن (۲) و (۳)	۲۰	۹۱	۱۱۰	۲۰
۲	اختیاری (پیش روی سریع تر)	عربی، زبان قرآن (۳)	۱۰	۱۱۱	۱۲۰	۱۰
۳	اجباری	تاریخ (۳)	۵	۱۲۱	۱۲۵	۵
۴	اختیاری (پیش روی سریع تر)	تاریخ (۳)	۵	۱۲۶	۱۳۰	
۵	انتخابی (زوج درس)	تاریخ (۱)	۵	۱۳۱	۱۳۵	
		تاریخ (۲)	۵	۱۳۶	۱۴۰	
۶	اجباری	جغرافیا (۳)	۵	۱۴۱	۱۴۵	۵
۷	اختیاری (پیش روی سریع تر)	جغرافیا (۳)	۵	۱۴۶	۱۵۰	
۸	انتخابی (زوج درس)	جغرافیا (۱)	۵	۱۵۱	۱۵۵	
		جغرافیا (۲)	۵	۱۵۶	۱۶۰	
۹	اجباری	فلسفه دوازدهم	۱۰	۱۶۱	۱۷۰	۱۰
۱۰	اختیاری (پیش روی سریع تر)	فلسفه دوازدهم	۵	۱۷۱	۱۷۵	۵
۱۱	اجباری	منطق	۵	۱۷۶	۱۸۰	۵
۱۲	اجباری	فلسفه یازدهم	۱۰	۱۸۱	۱۹۰	۱۰
۱۳	اجباری	اقتصاد	۱۰	۱۹۱	۲۰۰	۱۰

پدیدآوردگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
ریاضی و آمار	محمد بحیرایی، ابوالفضل بهاری، محمدابراهیم تونندهجانی، آروین حسینی، محمد حمیدی، احمدرضا ذاکرزاده، سعید عزیزخانی، علی قهرمانزاده، فرشید کریمی، امیر محمودیان
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی، سعید جعفری، محمدامین داداشفام، سید علیرضا علویان، مجتبی فرهادی، یاسین مهدیان، شیوا نظری، هومن نمازی
جامعه‌شناسی	ریحانه امینی، مهرشاد ایمانی‌نسب، آریتا بیدقی، کوثر شاه‌حسینی، فاطمه صفری، حبیبه محبی، سید محمد مدنی دینانی
روان‌شناسی	حمیدرضا توکلی، مهدی جاهدی، محمد حبیبی، مهسا عفتی
عربی زبان قرآن	محمود بادبرین، ولی برجی، عمار تاجبخش، ابوالفضل تاجیک، علی رسولی، امیرحسین شکوری، مرتضی کاظم‌شیرودی، روح‌الله گلشن، سیده محیا مؤمنی، علی محسن‌زاده، سید محمدعلی مرتضوی، الهه مسیح‌خواه، خالد مشیرپناهی، پیروز وجان
تاریخ و جغرافیا	میلاد باغ‌شیشی، صفا حاضری، زهرا دامیار، فاطمه سخایی، امیرحسین کاروین، محمد ملک‌آبادی‌زاده، جواد میریلوکی، رؤیا نیلچی، میلاد هوشیار
فلسفه و منطق	حسین آخوندی راهنماچی، محمد آقاصالح، علیرضا تقی‌پور، سبا جعفرزاده صابری، پرگل رحیمی، محمد رضایی‌نقا، موسی سپاهی، حمید سودیان، فیروز نژادنجف، علیرضا نصیری
اقتصاد	مبین خزینی، آفرین ساجدی، سارا شریفی، مهدی ضیائی، مهدی کاردان

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستار	ویراستار رتبه برتر کنکور	مستندسازی
ریاضی و آمار	محمدابراهیم تونندهجانی	محمد بحیرایی	مهدی ملارمضانی، محمد حمیدی، آروین حسینی	—	الهه شهبازی
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	یاسین مهدیان	سپیده فتح‌اللهی	فریبا رنوقی
جامعه‌شناسی	کوثر شاه‌حسینی	کوثر شاه‌حسینی	فاطمه صفری	آرش مرتضائی‌فر	سجاد حقیقی‌پور
روان‌شناسی	مهسا عفتی	مهسا عفتی	فرهاد علی‌نژاد	محمد صمدی زاداسفنگره	محمدصدرا پنجه‌پور
عربی زبان قرآن	احسان کلاته‌عربی	سید محمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی	—	لیلا ایزدی
تاریخ و جغرافیا	زهرا دامیار	زهرا دامیار	—	فاطمه عزیزی	عطیه مخلوچی
فلسفه و منطق	سبا جعفرزاده صابری	علیرضا نصیری	فرهاد علی‌نژاد	مهرشاد عباسی، محمدعلی یوسفی	سوگند بیگلری
اقتصاد	مهدی ضیائی	سارا شریفی	مرتضی عزیزی	—	سجاد حقیقی‌پور

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	فاطمه منصورخاکی
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: زهره قموشی
حروف‌چین و صفحه‌آرا	مهشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

عربی زبان قرآن (۳) و (۲)

باسخ گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

عربی (۳):

ثَلَاثُ قِصَصٍ قَصِيرَةٍ

(متن درس ۳)

صفحه‌های ۳۷ تا ۴۲

عربی (۲):

عَجَائِبُ الْمَخْلُوقَاتِ

تَأْثِيرُ اللُّغَةِ الْفَارَسِيَّةِ عَلَى اللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ

درس‌های ۳ و ۴

صفحه‌های ۳۱ تا ۶۴

■ ■ عَيْنَ الْأَنْسَبِ لِلْجَوَابِ عَنِ التَّرْجُمَةِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (۹۱ - ۹۸)

۹۱- ﴿فَمَا رَحْمَةٌ مِنْ اللَّهِ لِنَتِّ لَهُمْ وَ لَوْ كُنْتَ فَظًّا غَلِيظَ الْقَلْبِ لَانْفَضُّوا مِنْ حَوْلِكَ﴾: پس به

(برکت) رحمتی از سوی خدا ...

(۱) با ایشان نرمخو شدی، و اگر تندخو و سنگدل بودی، بی‌تردید آن‌ها را از اطرافت پراکنده می‌کردی!

(۲) با آن‌ها نرمخویی کردی، و اگر تندخو و سنگدل بودی، بدون شک آن‌ها را از پیرامون خود دور می‌کردی!

(۳) با ایشان نرمخو شدی، و اگر تندخو و سنگدل بودی، بی‌گمان آن‌ها را از اطرافت پراکنده می‌شدند!

(۴) با ایشان نرمخو باش، و اگر تندخو و سنگدل باشی، بی‌شک آن‌ها را از اطرافت دور می‌شوند!

۹۲- « مَا مِنْ سَمَكٍ يَسْبِغُ فِي الْبَحْرِ بِزَعَانِفِهِ إِلَّا خُلِقَ اللَّهُ مِثْلَكُمْ فَتَفَكَّرُوا فِي عَجَائِبِ الْمَخْلُوقَاتِ! »:

(۱) ماهی‌ای که با باله‌هایش در دریا شنا می‌کند جز مخلوقی مانند شما نیست؛ پس شما درباره شگفتی‌های خلقت خردورزی

کنید!

(۲) هیچ ماهی‌ای در دریا نیست که با باله‌هایش شنا کند مگر آنکه مانند شما مخلوق خداوند است؛ پس در شگفتی‌های

آفریدگان بیندیشید!

(۳) هیچ ماهی‌ای وجود ندارد که در دریا با باله‌هایش شنا کند، جز آنکه خداوند مانند شما، او را آفریده است؛ پس به

شگفتی‌های آفرینش فکر کنید!

(۴) هیچ ماهی‌ای نیست که با بال‌های خود در دریا شناور باشد، مگر اینکه مانند شما از آفریده‌های خداست؛ پس در شگفتی

مخلوقات بیندیشید!

۹۳- « لَمَّا انْضَمَّتْ إِيرانَ إِلَى الدَّوْلَةِ الإِسْلامِيَّةِ إِزْدادَتْ مَفْرَداتٌ فارسيَّةٌ دَخَلتْ اللُّغَةُ العَرَبِيَّةُ فَإِنَّ تَبادَلَ المَفْرَداتِ بَينَ اللُّغاتِ

يَجْعَلُها غَنِيَّةً فِي الأُسْلوبِ وَ البِيانِ!»:

(۱) زمانی که ایران به دولت اسلامی پیوست، کلماتی فارسی که به زبان عربی وارد شده بودند، زیاد شدند پس بدون شک تبادل

کلمات میان زبان‌ها آن‌ها را در اسلوب و بیان غنی می‌گرداند!

(۲) هنگامی که ایران به کشورهای اسلامی ملحق شد، کلمات فارسی‌ای که وارد زبان عربی شده بودند، زیاد شدند پس قطعاً

جابه‌جایی کلمات میان زبان‌ها آن‌ها را در اسلوب و بیان پُرثمر می‌سازد!

(۳) زمان پیوستن ایران به دولت اسلامی، کلماتی فارسی که وارد زبان عربی می‌شدند، زیاد گشتند و بی‌شک عوض شدن کلمات

میان زبان‌ها آن‌ها را در اسلوب و بیان غنی می‌کرد!

(۴) آن زمان که ایران به حکومت اسلامی پیوست، تعداد لغات فارسی که وارد زبان عربی شده بودند، زیاد شد پس به‌درستی که

عوض کردن واژه‌ها بین زبان‌ها آن‌ها را در اسلوب و بیان غنی می‌کند!

۹۴- « ما أَسْرَعُ مَرَّ الفِصُولِ وَ السَّنِينَ لِلانسانِ وَ كَمَ مِنْ عَجايزِ يَعتَقِدونَ بِأَنَّ العَمرَ ما كانَ لَهم إِلا بَضْعَةَ أَيامٍ!»:

(۱) چه شتابان است گذر فصل‌ها و سال‌ها برای انسان و چه بسیار سالخورده که معتقدند به اینکه عمر برایشان جز چند روز نبود!

(۲) گذر سال‌ها و فصل‌ها برای هر انسانی شتابان نیست و چه بسیار سالخورده‌هایی که اعتقاد داشتند به اینکه عمر برای آن‌ها

فقط چند روز بود!

(۳) شتابان نیست گذر فصل‌ها و سال‌ها برای انسان و چه بسیار پیرمردانی که اعتقاد دارند به اینکه عمرشان جز چند روز نبود!

(۴) گذر فصل‌ها و سال‌ها برای انسان چه شتابان است و چه بسیار پیرمردانی که اعتقاد دارند به اینکه عمر برایشان فقط چند

روز بود!

۹۵- « لَنْ يَبْقَى الْإِنْسَانُ فِي خُلُو الْحَيَاةِ أَوْ مَرُّهَا حَتَّى الْأَبَدِ، وَ سَيَعْبُرُهُمَا فِي يَوْمٍ مِنَ الْأَيَّامِ! »:

- (۱) انسان در تلخ یا شیرین زندگی تا ابد باقی نخواهد ماند، و روزی از روزها از آن دو عبور خواهد کرد!
- (۲) انسان هرگز در شیرینی زندگی یا تلخی آن برای همیشه باقی نمی‌ماند، و روزی از آن‌ها عبور می‌کند!
- (۳) انسان در زندگی تلخ و شیرین تا ابد باقی نخواهد ماند، و در روزی از روزها حتماً از آن‌ها خواهد گذشت!
- (۴) انسان شیرینی زندگی و تلخی آن را تا همیشه باقی نمی‌گذارد، و در یکی از روزها از آن دو خواهد گذشت!

۹۶- عَيْنَ الصَّحِيحِ:

- (۱) حِينَمَا شَاهَدَ الْفَلَّاحُ عَمَلَ أَبِي قَالَ: أَبُوكَ لَمْ يُفَرِّقْ بَيْنَ أَوْلَادِهِ! هَنْگَامِي كِه كِشاورز كار پدرم را دید گفت: پدرت چرا بین فرزندان خود فرق می‌گذارد!
- (۲) كَانَتْ الشَّيْمَاءُ قَدْ حَضَنْتَ النَّبِيَّ وَ هُوَ طِفْلٌ صَغِيرٌ! شِيْمَا پيامبر را در حالی كه كودكي كوچك بود در آغوش می‌گرفت!
- (۳) قَالَتْ الْفَلَّاحَةُ الْفَرْحَةُ: سَتُشَاهِدُ إِثْمَارَ هَذِهِ الْأَشْجَارِ! كِشاورز با خوشحالی گفت: ما میوه دادن این درختان را خواهیم دید!
- (۴) تَمُرُ الْأَيَّامِ وَ لَكُنْتِي لَنْ أُنْسِي تَقْبِيلَ أُمِّي وَ حَضْنَهَا الدَّافِي! روزه‌ها می‌گذرد، ولی من بوسهٔ مادرم و آغوش گرمش را فراموش نخواهم کرد!

۹۷- عَيْنَ الصَّحِيحِ:

- (۱) مَنْ يَحَاوِلِ الْقِيَامَ بِعَمَلٍ وَ يَعُودُ نَفْسَهُ بِالْتَعَلُّمِ وَ الْاِسْتِمْرَارِ فَلَا يَنْدِمُ عَلٰى عَمَلِهِ! كِسى كه برای اقدام به كاری تلاش می‌كند و خود را به آموختن و استمرار عادت می‌دهد، پس هرگز از كار خودش پشیمان نمی‌شود!
- (۲) هَلْ تَعْلَمِينَ أَنَّ هَذَا الطَّالِبَ يَطْلُبُ الذَّهَابَ إِلَى الْمَلْعَبِ لِمُشَاهَدَةِ مَبَارَاةِ فَرِيْقَةِ الْمَحْبُوبِ! آيا می‌دانید كه این دانش‌آموز می‌خواهد برای دیدن مسابقات تیم محبوب خود به ورزشگاه برود!
- (۳) قَدْ تَغَيَّرَتْ أَصْوَاتُ بَعْضِ الْمَفْرَدَاتِ الدَّخِيلَةِ فِي اللُّغَاتِ الْأُخْرَى لِتَسْهِيْلِ اسْتِعْمَالِهَا! گاهی صداهای برخی از واژگان داخل‌شده در زبان‌های دیگر برای ساده‌سازی استفاده‌شان تغییر می‌کند!
- (۴) إِنْ لَا تَتَعَلَّمُ مِنْ هَزَائِمِكَ الْمَاضِيَةِ وَ لَا تَحَاوِلِ لِأَهْدَافِكَ فَلَنْ تَنْجَحَ! اگر از شکست‌های گذشته‌ات یاد نگیری و برای هدف‌های خود تلاش نکنی به موفقیت نخواهی رسید!

٩٨- « پدر و مادر باایمان نباید میان فرزندان کوچک خود فرق بگذارند!»، عین الصّحیح:

- (١) لا يُفَرِّقُ الوالدانِ المؤمنانِ بينَ أولادهما الصَّغارِ!
- (٢) الوالدانِ المؤمنانِ لا يُفَرِّقُا بينَ أطفالهما الصَّغيرِ!
- (٣) لا يُفَرِّقُ الوالدانِ المؤمنانِ عندَ أولادهما الصَّغارِ!
- (٤) والدانِ مؤمنانِ لا يُفَرِّقُا بينَ أطفالهما الصَّغيرِ!

■ ■ اقرأ النّصّ التّالي ثمّ أجب عن الأسئلة (٩٩ - ١٠٣) بما يناسب النّصّ:

«إنّ بناء المجتمع و أعمدته يقوم على التّربية و التّعليم و المُعلّم هو معماره، و لا نجد رجلاً من رجال التّاريخ الكبار إلا و كان له معلّم فاضل، فإذا أرادَ شعبٌ أن يتقدّم في شؤونه فليبدأ بتربية و تعليم أبنائه و يَقم بتجليل المعلّم ليكون لهم أسوة حسنة تغرس في نفوسهم القيم الأخلاقية و الإنسانيّة كالشّعور بالمسؤوليّة و الحرّيّة و حبّ الوطن و تّبني عقولهم على قوّة العزم و الإيمان!

أمّا إذا سقطت هيبّة المعلّم في المجتمع و لم يُحترم، فلا يكون الأطباء في طبابتهم ناجحين و لا المهندسون في عملهم صادقين و لا يقوم أحدٌ بواجباته جيّداً، فيتعرّض المجتمع للعديد من الضّغوط و المشاكل الاجتماعيّة و الاقتصاديّة و الأخلاقيّة و غيرها!

لقد قام ملوك الصّين عدّة سنواتٍ ببناء سور عظيم حول بلادهم للحفاظ عليها من هجوم المغول، ولكنهم استنطعوا أن يهجموا على الصّين هجوماً قاسياً عدّة مرّاتٍ دون أن يصعدوا ذلك الجدار لأنّ الحُرّاس الصّينيين كانوا يبيعون وطنهم بالذهب! فيا ليت الملوك بدلّ بناء ذلك الجدار اهتموا بتعليم القيم الأخلاقيّة و الإنسانيّة للحراس!»

٩٩- عین الخطأ:

- (١) إنّ للمعلّمين دوراً كبيراً في تقدّم الدّول و تطویرها!
- (٢) إن تُردِ أمةٌ أن تعيش في أمانٍ فلتنهتّم ببناء الإنسان!
- (٣) يشعرُ النّاس بالمسؤوليّة أكثر إذا رُفعت مكانةُ المعلّم فيهم!
- (٤) استنطع جنودُ المغول أن يصعدوا سور الصّين و يهجموا عليها!

١٠٠- عَيْنَ الصَّحِيحِ حَسَبَ النَّصِّ:

(١) على المعلمين أن يُعلِّموا أبناءَ شعبيهم الطَّيَّابَةَ و الهندسةَ و بناءَ السُّور!

(٢) إن لم تُحفظ كرامة معلمينا و عزَّتهم فلننتوِّع أيَّ نوع من المصائب!

(٣) الملوك الصِّينِيُّونَ قاموا بتربية جنودٍ يُحِبُّونَ وطنهم حُبًّا كثيرًا!

(٤) دافعَ حارسو سور الصِّينِ العظيم عنه أمام المغول بكلِّ قوَّة!

١٠١- عَيْنَ غَيْرِ الْمُنَاسِبِ لِلْفَرَاغِ حَسَبَ النَّصِّ: « مِنْ وَاجِبَاتِ الْمَعْلَمِ هُوَ أَنْ »

(١) يُعَلِّمُ طَلَّابَهُ بِأَنَّ الْأَخْلَاقَ أَهْمُ مِنَ النَّقُودِ! آزمون وی ای پی

(٢) يَرِيَّ أَنْفُسًا و عقولًا على الإرادة و الإيمان!

(٣) يُوَدِّي دَوْرَهُ نَافِعًا كَيْلَا يَتَعَرَّضَ الْوَطَنُ لِلْأَخْطَارِ!

(٤) يَتَخَرَّجُ عَلَى يَدِهِ أَطْبَاءَ و مهندسون كثيرون للمجتمع!

■ عَيْنَ الْخَطَأِ فِي الْإِعْرَابِ وَ التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ (١٠٢ و ١٠٣)

١٠٢- « الْكِبَارُ - يَتَقَدَّمُ - يَبِيعُونَ - الصِّينِيِّينَ »:

(١) الصِّينِيِّينَ: جمع سالم للمذكَّر (مفردة: الصِّينِ) - معرفة (عَلَمٌ) - معرب / صفة أو نعت و منصوب بالياء

(٢) يَتَقَدَّمُ: مضارع - للغائب - مزيد، و له حرفان زائدان (من باب «تَفَعَّلَ») - لازم / فعل و فاعل؛ الجملة فعلية

(٣) الْكِبَارُ: جمع مكسَّر أو تكسير (مفردة: كبير، مذكَّر) - معرفٌ بأل / صفة و مجرور بالتَّبَعِيَّةِ لموصوفها «رجال»

(٤) يَبِيعُونَ: فعل مضارع (يُعَادِلُ «الماضي الاستمراري» في الفارسية) - للجمع الغائب - متعدِّد - معلوم / فعل و فاعل

۱۰۳- « استظاعوا - سقطت - قاسياً - الحرّاس »:

- ۱) سقطت: فعل ماضٍ (يُمكن أن يُترجم في زمانين) - للغائبة - لازم / فعل شرط في الجملة الشرطيّة
- ۲) الحرّاس: اسم - جمع غير سالم - اسم مبالغة (للدلالة على صاحب الحرفة) - معرب / اسم «أنّ» و منصوب
- ۳) استظاعوا: ماضٍ - للجمع المذكر الغائب - له ثلاثة أحرف زائدة - معلوم / فعل و مع فاعله خبر لـ«لكنّ» و مرفوع
- ۴) قاسياً: مفرد مذكر - اسم فاعل (على وزن: فاعل، من فعل ليس له حرف زائد) - نكرة / صفة؛ و موصوفها: هجوماً

■ ■ عین المناسب للجواب عن الأسئلة التالية (۱۰۴ - ۱۱۰)

۱۰۴- عین الخطأ في ضبط حركات الحروف:

- ۱) إنطلاق الطائر الطنان و توقّفه السريعان يُثيران التّعجب!
- ۲) يُقدّر العلماء أنواع الكائنات الحيّة في بحار العالم بالملايين!
- ۳) قد تبيّن هذا التأثير في دراسات الباحثين فقد تغيّرت أصواتها!
- ۴) رأيت طالباً ذهب إلى المكتبة ليبحث عن مئات الكلمات المعرّبة!

۱۰۵- كم عبارة غير مناسبة في المفهوم؟

- ﴿ إن أحسنتم أحسنتم لأنفسكم ﴾: اين جهان كوه است و فعل ما ندا / سوى ما آيد نداها را صدا
- ﴿ عسى أن تكرهوا شيئاً و هو خير لكم ﴾: از روزگار نيك و بد خویشن میدان / كز ايزدست نيك و بد از روزگار نيست
- من زرع الغدوان حصد الخسران!: در فتاد اندر چهی كو كنده بود / ز آنكه ظلمی بر سرش آينده بود
- ﴿ إذا خاطبهم الجاهلون قالوا سلاماً ﴾: جفاپيشگان را بده سر به باد / ستم بر ستم پيشه، عدل است و داد

۱) إثنان (۲) واحدة

۳) أربع (۴) ثلاث

١٠٦- عین جواب الشرط و هو جملة اسمية:

- (١) من استمع إلى كلام مُدرّسيه بدقّة فهم الدرس جيّداً!
- (٢) من يعمل الخيرات و الحسنات و هو مؤمنٌ تُغفر سيئاته!
- (٣) من أصلح ما بينه و بين ربّه الكريم فجزاءه جنّة النعيم!
- (٤) ما حاول أخي الكبيرُ كثيراً قبلَ هذه المُباراة فهو فشل فيها!

١٠٧- عین ما ليس فيه أسلوب الشرط:

- (١) مَنْ يستغفر الله و هو مؤمن يدخل رحمة الله فهذا هو السعادة!
- (٢) مَنْ لا يتفكّر في موضوع لا يرتبط به يعمل عملاً عقلياً!
- (٣) مَنْ بُعث ليتمّم مكارم الأخلاق هو النبيّ الأكرم (ص)!
- (٤) مَنْ اجتهد في سبيل الله لا يندم و إن تحمّل الصّعب!

١٠٨- في أيّ الأجوبة يُترجم المعرفة كالتكررة؟

- (١) المفردات الفارسية دخلت العربية منذ العصر الجاهلي،
- (٢) فسّمى الأدباء هذه الكلمات المفردات المعرّبة،
- (٣) و لكنّ هذه المفردات التي دخلت العربية منذ القديم،
- (٤) تغيّرت أوزانها و العربُ نطقوها وفق أسننتهم!

١٠٩- عین الفاعل يكون نكرةً و المفعول يكون معرفةً:

- (١) إشتري حامد الجوال الذي قد رأيناه من قبل!
- (٢) لن تنسى الرّميلات الأيام الجميلة في المدرسة!
- (٣) شرح لنا القاضيّ فلاحٌ يعمل في مزرعة القمح!
- (٤) قد جعل الله في شهر رمضان خيراً كثيراً!

١١٠- عین الخطأ: (عن استعمال «لن»)

- (١) المؤمنون هم الذين لن يقبلوا الدّل في حياتهم أبداً!
- (٢) هؤلاء طلابٌ لن ينسوا في تحقيق أهدافهم الصّعبة!
- (٣) تلك الأمّ الباكية لن تجد طفلها بسبب إزدحام السوق!
- (٤) زميلي قد ذهب إلى السّفرة و لن يكون حاضراً في الإمتحان!

عربی (۳):
ثلاثُ قِصَصٍ قَصِيْرَةٍ
(متن و قواعد درس ۳)
صفحه‌های ۳۷ تا ۴۶

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

عربی زبان قرآن (۳) - پیش‌روی سریع‌تر

■ ■ عَيْنَ الْأَنْسَبِ لِلْجَوَابِ عَنِ التَّرْجُمَةِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (۱۱۱ - ۱۱۶)

۱۱۱- « وَ مَنْ أَرَادَ أَنْ يَمْلَأَ وَعَاءَ عِلْمِهِ فَلَا يَقْدِرُ أَنْ يَفْعَلَ ذَلِكَ، فَإِنَّ وَعَاءَ الْعِلْمِ يَتَسَعُّ دَائِمًا! »:

- ۱) کسی که بخواهد ظرف دانش را پر کند، نمی‌تواند که انجامش دهد، چرا که ظرف دانش دائماً در حال گسترش است!
- ۲) هر کس بخواهد ظرف علم خود را پر کند، نمی‌تواند که آن را انجام دهد، زیرا ظرف علم همواره گسترده می‌شود!
- ۳) آن کس که بخواهد ظرف دانشش پر شود، نمی‌تواند که به آن عمل کند، زیرا همواره ظرف دانش فراخ می‌شود!
- ۴) هر کس بخواهد ظرف علمش را پر کند، قادر به انجام آن کار نیست، چرا که ظرف علم همواره فراخ می‌شود!

۱۱۲- « قَدْ يَغْرِسُ الْمَزَارِعُ فَسَائِلَ جَدِيدَةٍ وَ هُوَ يَعْلَمُ أَنَّهَا لَا تُثْمَرُ إِلَّا بَعْدَ مَوْتِهِ! »:

- ۱) گاهی کشاورز نهال‌های جدیدی می‌کارد درحالی که می‌داند آن‌ها فقط بعد از مرگ وی میوه می‌دهند!
- ۲) کشاورزی که می‌داند نهال‌های جدید میوه نمی‌دهند مگر پس از مرگ او، اقدام به کاشت آن‌ها می‌کند!
- ۳) کشاورز گاهی نهالی جدید می‌کارد درحالی که می‌داند آن‌ها به ثمر نمی‌نشینند مگر بعد از مرگ خودش!
- ۴) گاهی اوقات کشاورز نهال‌هایی تازه می‌کارد حال آن‌که می‌داند آن نهال‌ها قطعاً بعد از مرگش میوه می‌دهند!

۱۱۳- « بَعْضُ النَّاسِ يَظُنُّونَ أَنَّ التَّجَارِبَ الْعَدِيدَةَ عَلَى مَرِّ الْأَيَّامِ تُغْنِيهِمْ عَنِ الْكُتُبِ وَلَكِنَّهُ غَيْرُ صَاحِحٍ! »:

- ۱) برخی مردم گمان می‌کنند که تجارب بسیار در گذر ایام، آنان را از کتاب‌ها بی‌نیاز می‌سازد، ولی این، نادرست است!
- ۲) بعضی از مردم می‌پندارند که تجربه‌های زیاد از گذران روزها، کتاب‌ها را غنی می‌کند، ولی این موضوع صحیح نیست!
- ۳) برخی مردم گمان می‌کنند که تجربه‌های فراوان در طول روزهای زندگی، انسان را از کتاب بی‌نیاز می‌کند، در حالی که این،

نادرست است! آزمون وی ای پی

- ۴) بعضی از مردم می‌پنداشتند که تجارب زیاد از گذر ایام، ایشان را بی‌نیاز از کتاب‌ها می‌سازد، ولی آن، درست نیست!

۱۱۴- « الوصول إلى آمالك العظيمة يستغرق وقتاً طويلاً و أنت تتحلّى في هذا الطريق بالصبر! »:

- (۱) رسیدن به آرزوهای تو که بزرگ است زمان زیادی صرف می‌کند، و تو در این راه آراسته به صبر می‌باشی!
- (۲) دستیابی به آرزوی بزرگ تو نیازمند زمان طولانی است، لذا بایستی در این مسیر آراسته به صبر شوی!
- (۳) رسیدن تو به آرزوهای عظیمت، زمانی دراز طول می‌کشد، پس خود را در ادامه راه آراسته به صبر می‌گردانی!
- (۴) دستیابی به آرزوهای بزرگت زمانی طولانی می‌گیرد، و تو در این مسیر آراسته به بردباری می‌باشی!

۱۱۵- عین الخطأ:

- (۱) ذات یوم کان رجل جالساً عند رسول الله (ص) و بعد لحظات جاء ابنه،: روزی مردی نزد پیامبر خدا (ص) نشسته بود و بعد از لحظاتی پسرش آمد،
- (۲) و سلمَ عليهما ثمَّ ذهبَ إلى والده فقبله الأب و أجلسه عنده،: و به آن دو سلام کرد، سپس به سوی پدرش رفت و پدر او را بوسید و او را نزد خود نشاند،
- (۳) فرحَ النَّبِيُّ (ص) من عمل هذا الرَّجل و بعد قليل جاءت بنته و سلمت عليهما،: پیامبر (ص) از کار این مرد خوشحال شد و اندکی بعد دخترش آمد و به آن دو سلام کرد،
- (۴) ثمَّ راحَت نحو والدها أمَّا الوالد فلم يُقبلها فانزعج رسولُ الله (ص)!: سپس به سوی پسرش آمد اما پسر او را نبوسید و پیامبر خدا (ص) ناراحت شد!

۱۱۶- « امتحان شروع شد و همه دانش‌آموزان به جز حامد در سالن بزرگ امتحان حاضر بودند! »؛ عین الصحیح:

- (۱) بدأ الامتحان و كان جميع الطُّلاب حاضرين في قاعة الامتحان الكبيرة إلا حامداً!
- (۲) ابتدأ الامتحان و جميع الطُّلاب كانوا حَضَرُوا في قاعة الامتحان الكبير إلا حامداً!
- (۳) بدأ الامتحان و كان الطُّلاب حاضرين كُلِّهم في صالة الامتحان الكبير إلا حامداً!
- (۴) ابتدأ الامتحان و في صالة الامتحان الكبيرة كان جميع الطُّلاب قد حَضَرُوا إلا حامداً!

۱۱۷- عَيْنَ الصَّحِيحِ فِي الإِعْرَابِ وَ التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ: «إِنَّ الأَبَّ شَدِيدَ التَّعَلُّقِ بِبَنَتِهَا، فَيَقْبَلُهَا وَ يُجْلِسُهَا عِنْدَهُ!»

- (۱) يَقْبَلُ: فعل مضارع - للغائب - مزيد ثلاثي (حروفه الأصلية: ق ب ل؛ و له حرف زائد) / فعل و فاعل
- (۲) التَّعَلُّقُ: اسم - مفرد مذكّر - مصدر (ماضيه: تَعَلَّقَ؛ مضارعه: يَتَعَلَّقُ) - معرّف بأل / خبر إنّ و مرفوع
- (۳) الأَب: اسم - مفرد مذكّر (جمعه: آباء) - اسم فاعل (من فعل مجرد ثلاثي) - معرب / اسم إنّ و منصوب
- (۴) يُجْلِسُ: مضارع - مزيد ثلاثي (من مصدر: مُجَالِسَة) - متعدّد / فعل و مفعوله: ضمير «ها»، و الجملة فعلية

۱۱۸- عَيْنَ «إِلَّا» بِمَعْنَى «فَقَطْ»:

- (۱) لم نأخذ شيئاً من المتجر إلا ما نحتاج إليه!
- (۲) ليس لنا عمل مهمّ اليوم إلا مطالعة دروسنا!
- (۳) لا أتذكّر ذكرياتي من أيام الشباب إلا قليلاً منها!
- (۴) لم يصعد إلى الجبال المرتفعة من الرياضيين إلا الشابّ القوي!

۱۱۹- عَيْنَ كَلِمَةِ بَعْدَ «إِلَّا» تَكُونُ فِي مَحَلِّ الْمَفْعُولِ:

- (۱) لا نثمر عادة بعد عشر سنوات إلا شجرة الجوز!
- (۲) يا أيها المسلم لا تحش في حياتك إلا الله!
- (۳) لم تشاهد في هذا الاسبوع من التلفاز إلا الأفلام!
- (۴) أنا أفهم كلّ مباحث الدروس إلا المبحث الأخير!

۱۲۰- عَيْنَ الخَطَأِ فِي تَعْيِينِ الْمَسْتَثْنَى مِنْهُ:

- (۱) لا تعلمُ زميلاتي اللّغة الفرنسيّة إلا عطية! (زميلات)
- (۲) يستطيع الطّلاب أن يحلّوا المسائل إلا مسألة واحدة! (المسائل)
- (۳) سيشتري النّاس من السّوق بضائع مختلفة إلا المسكين! (بضائع)
- (۴) إنّي أقرأ الكتاب التّاريخيّ الذي انتخبته في المكتبة إلا مصادره! (الكتاب)

درس هفتم: ایران در دوره حکومت
رضاشاه
صفحه‌های ۹۲ تا ۹۸

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

تاریخ (۳)

۱۲۱- کدام گزینه درباره کودتای سیاه سوم اسفند ۱۲۹۹ درست است؟

- (۱) رضاخان از فرماندهان نظامی نیروهای انگلیسی در ایران، برنامه کودتا را طرح‌ریزی کرد.
- (۲) در پی انجام کودتا در سوم اسفند ۱۲۹۹، رضاخان به نخست‌وزیری منصوب شد.
- (۳) آبرون‌ساید از سیاستمداران وابسته به انگلستان، رضاخان را جهت تغییر حکومت ایران معرفی کرد.
- (۴) سید ضیاءالدین طباطبایی، مهره سیاسی کودتا به فاصله کوتاهی از این حادثه استعفا کرد و به اروپا رفت.

۱۲۲- دلیل عدم تمایل احمدشاه قاجار برای بازگشت از اروپا چه بود؟

- (۱) تبدیل شدن سرنوشت نهضت مشروطه به سلطنت مطلقه
- (۲) برقراری نظام جمهوری به جای حکومت سلطنتی در ایران
- (۳) مبالغات انگلیسی‌ها در آشفتگی اوضاع ایران
- (۴) مخالفت علمای دینی با ورود او به کشور

۱۲۳- کدام مورد درباره رویدادهای تاریخ ایران در فاصله سال‌های ۱۳۰۰ تا ۱۳۰۴ شمسی درست است؟

- (۱) رضاخان پس از ناکامی در برقراری نظام جمهوری، احمدشاه را برای خروج از کشور تحت فشار گذاشت.
- (۲) وزیر جنگ با سرکوب شیخ خزعل، گام مهمی را برای رسیدن به نخست‌وزیری برداشت.
- (۳) سرکوب شورش شیخ خزعل، افزایش محبوبیت نخست‌وزیر را در پی داشت.
- (۴) مجلس مؤسسان در ماده واحده‌ای، خلع موقت قاجاریه از سلطنت را تصویب کرد.

۱۲۴- کدام‌یک از موارد زیر در مورد احداث خط راه‌آهن سراسری در دوران رضاشاه، نادرست است؟

- (۱) مسیر شرقی غربی راه‌آهن می‌توانست دسترسی زمینی به هندوستان را برای دشمنان انگلستان تسهیل کند.
- (۲) در جنگ جهانی دوم راه‌آهن شمال به جنوب، به مهم‌ترین عامل ارتباطی نیروهای متحدین مبدل شد.
- (۳) احداث مسیر شمال به جنوب، دسترسی انگلستان به منابع نفتی در مناطق شمال ایران و انتقال آن به خلیج فارس را آسان می‌نمود.
- (۴) در صورت پیشروی روس‌ها در شمال ایران، انگلیسی‌ها می‌توانستند نیروهای خود را به سرعت به شمال بفرستند.

۱۲۵- کدام‌یک از حوادث زیر زمینه مبارزه با سنت‌های اسلامی توسط رضاخان را فراهم ساخت؟

- (۱) کشف حجاب و قیام مسجد گوهرشاد مشهد
- (۲) سرکوب شیخ خزعل و ایجاد امنیت در کشور
- (۳) مسافرت به ترکیه و آشنایی با آتاتورک
- (۴) پیشنهاد نظام جمهوری به جای حکومت سلطنتی

تاریخ (۳) - پیش روی سریع تر

پاسخ گویی به سؤال های این درس برای همه دانش آموزان اختیاری است.

درس هفتم: ایران در دوره
حکومت رضاشاه
درس هشتم: جنگ جهانی دوم و
جهان پس از آن
(جهان در فاصله دو جنگ بزرگ)
صفحه های ۹۲ تا ۱۰۴

۱۲۶- کدام عامل این نکته را به انگلیسی ها یادآور شد که نمی توانند ایران را مانند هندوستان به خاک بریتانیا اضافه کنند؟

(۱) اقدامات اصلاحی و مترقی امیرکبیر (۲) هزینه بسیار بالای این اقدام

(۳) بی نتیجه ماندن قرارداد ۱۹۱۹ (۴) انتشار اندیشه های انقلابی روسیه در ایران

۱۲۷- کدام یک از شخصیت های مذهبی، استفاده از نام مشروطه را وسیله ای برای افزایش نفوذ غرب در اداره کشور می دانست؟

(۱) آیت الله مدرس (۲) آیت الله شیخ فضل الله نوری

(۳) شیخ محمد خیابانی (۴) آیت الله سید کاظم یزدی

۱۲۸- چرا رضاشاه دستور داد تا مسیر راه آهن سراسری را در جهت شمال به جنوب احداث نمایند؟ زیرا...

(۱) سبب می شد تا ایران به خط ترانزیتی تجارت بین المللی بین آسیا و اروپا متصل شود.

(۲) دسترسی انگلستان به منابع نفتی در مناطق شمال ایران و انتقال آن به خلیج فارس را آسان می نمود.

(۳) مسیر شمال به جنوب می توانست دسترسی زمینی به کشور هندوستان را برای انگلستان تسهیل کند.

(۴) پیشنهاد بسیاری از صاحب نظران و نمایندگان این بود که راه آهن سراسری به این صورت ساخته شود.

۱۲۹- با اخراج کدام کشور از جامعه ملل، بی اعتباری این نهاد بین المللی بیشتر شد؟

(۱) آلمان (۲) ایتالیا (۳) ژاپن (۴) شوروی

۱۳۰- کدام مورد درباره اوضاع کشورهای شوروی، ایتالیا و آلمان در فاصله جنگ های جهانی اول و دوم، درست است؟

(۱) نظام حکومتی آنها، جمهوری بود اما تنها یک حزب حق فعالیت داشت و رسانه ها ابزاری در دست دولت ها بودند.

(۲) با مشکلات عدیده اقتصادی ناشی از جنگ جهانی اول مانند رکود، تورم و افزایش بیکاری مواجه بودند.

(۳) با انگیزه های متفاوت درصدد گسترش مرزها، فتح سرزمین های جدید و تسلط بر برخی کشورها بودند.

(۴) صاحبان صنایع، اشراف زمین دار و روزنامه نگاران در روی کار آمدن دولت های آنها نقش اساسی داشتند.

فصل دوم: جهان در
عصر باستان
(درس‌های ۴ تا ۶)
صفحه‌های ۲۹ تا ۶۰

در این بخش، از میان سؤالات تاریخ (۱) و تاریخ (۲) می‌توانید یک مجموعه را انتخاب کنید.
به سؤالات ۱۳۱ تا ۱۳۵ «یا» به سؤالات ۱۳۶ تا ۱۴۰ پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

تاریخ (۱)

۱۳۱- در هزاره سوم قبل از میلاد، کدام رویداد، موجب تبادل بیشتر فرهنگ و تمدن در بین‌النهرین شد؟

(۱) تأسیس سلسله اموری‌ها و اهمیت یافتن بابل در تجارت بین‌المللی

(۲) موفقیت شهرهای جنوب بین‌النهرین (سومر) در تشکیل حکومت و تأسیس دولت - شهرها

(۳) تشکیل یک امپراتوری بزرگ توسط سارگن آکدی که از مدیترانه تا زاگرس گسترده بود.

(۴) افزایش جمعیت و تولید مازاد بر خوراک که گسترش روستاها و شکل‌گیری شهرها را در پی داشت.

۱۳۲- کدام یک از گزینه‌های زیر در مورد وضعیت دینی مصریان باستان صحیح است؟

(۱) پس از مرگ آمین هوتپ چهارم، کاهنان دوباره پرستش خدای یگانه را ترویج کردند.

(۲) مصریان اعتقاد داشتند که احتمال برگشت روح به جسم وجود ندارد.

(۳) حضرت یوسف (ع) و حضرت موسی (ع)، به احتمال زیاد در دوران امپراتوری قدیم، مردم مصر را به پرستش خدای یگانه دعوت کردند.

(۴) مردمان مصر خدایانشان را مهربان‌تر و دوستانه‌تر از خدایان سومری می‌پنداشتند.

۱۳۳- کدام گزینه از جمله دستاوردهای مهم معماری و شهرسازی تمدن سند نیست؟

(۱) ساخت شهرها براساس نقشه‌ای دقیق

(۲) استفاده از آجرهایی با اندازه مشخص

(۳) شهرهای مجهز به شبکه فاضلاب

(۴) استفاده از موزاییک در طراحی بناها

۱۳۴- کدام اقدام به شی هوانگ تی از فرمانروایان سلسله «چه این»، در سرزمین باستانی چین نسبت داده شده است؟

(۱) تکمیل دیوار بزرگ چین

(۲) گشایش جاده معروف ابریشم

(۳) جلوگیری از ورود آئین بودا به کشور

(۴) رواج مجدد اندیشه و آیین کنفوسیوس

۱۳۵- در آتن فقط چه کسانی شهروند آنجا محسوب می‌شدند؟

(۱) زنان و مردان آتنی با زبان یونانی

(۲) ثروتمندان و اشراف آتنی

(۳) مردان حاضر در نبردهای پلوپونزی

(۴) مردان بالغ زاده شده از پدر و مادر آتنی

فصل دوم: ظهور اسلام
(درس‌های ۴ تا ۶)
صفحه‌های ۳۰ تا ۶۵

اگر به سؤال‌های ۱۳۱ تا ۱۳۵ پاسخ نداده‌اید، می‌توانید به سؤال‌های ۱۳۶ تا ۱۴۰ پاسخ دهید.

تاریخ (۲)

۱۳۶- مؤلفان کتاب درسی تاریخ (۲) پایه یازدهم علوم انسانی، از آثار سیره‌نویسان برای توضیح کدام رویدادها استفاده کرده‌اند؟

(الف) رقابت و درگیری‌های پیاپی دو قبیله اوس و خزرج قبل از هجرت پیامبر (ص) به یثرب

(ب) علل اصلی مخالفت مشرکان مکه با اسلام پس از سال سوم بعثت پیامبر (ص)

(ج) انعقاد پیمان برادری میان مسلمانان پس از هجرت پیامبر (ص) به یثرب

(د) منابع مالی حکومت اسلامی مدینه در دوره پیامبر اسلام (ص)

(۱) «الف» و «ج» (۲) «ب» و «د» (۳) «الف» و «ب» (۴) «ج» و «د»

۱۳۷- کدام عامل خشم مردم را نسبت به خلیفه سوم برانگیخت و آن‌ها را به مدینه کشاند؟

(۱) شورش‌ها و نافرمانی‌ها در مرکز خلافت (۲) بر سر کار آوردن شماری از افراد خاندان اموی و تبعید انتقادکنندگان

(۳) شکل‌گیری ارتداد و روی کار آمدن پیامبران دروغین (۴) کاهش فتوحات مسلمانان در خارج از شبه‌جزیره عربستان

۱۳۸- فتوحات مسلمانان در مصر، بیشتر نتیجه کدام‌یک از موارد زیر بود؟

(۱) تفاوت‌ها و اختلافات شدید میان مردم مصر (۲) مقاومت نکردن مردم مصر در برابر سپاه اسلام

(۳) تفاوت‌های قومی، زبانی و فرهنگی مصریان با رومیان (۴) بستن قرارداد صلح بین طرفین در حضور خلیفه

۱۳۹- در زمان خلافت بنی‌امیه به کدام دلیل موالی حضوری چشمگیر در قیام‌ها و شورش‌های ضداموی داشتند؟

(۱) موروثی شدن خلافت در خاندان اموی و ایجاد اختلاف میان مسلمانان عرب و غیرعرب

(۲) توزیع بیت‌المال و درآمدهای عمومی براساس منافع شخصی و قبیله‌ای

(۳) عرب‌گرایی امویان و تحقیر و تبعیض نسبت به مسلمانان غیرعرب

(۴) ترویج تفکر جبرگرایی برای پذیرش حکومت اموی

۱۴۰- مهم‌ترین گروه‌های مخالف حکومت اموی را چه کسانی تشکیل می‌دادند؟

(۱) توابعین - موالی (۲) علویان - موالی (۳) توابعین - مروانیان (۴) علویان - مروانیان

درس چهارم: مدیریت
حمل و نقل
(تا پایان ایمنی)
صفحه‌های ۵۹ تا ۶۵

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

جغرافیا (۳)

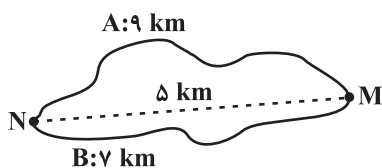
۱۴۱- مدیریت حمل‌ونقل در نهایت باید به چه هدفی منجر شود؟

(۱) افزایش جمعیت و تقاضا برای حمل‌ونقل
(۲) پیشرفت‌های علمی و فناوری در تولید وسایل حمل‌ونقل

(۳) نقش مؤثر حمل‌ونقل بر گسترش تجارت و اقتصاد جهانی
(۴) بهینه شدن سامانه‌های حمل‌ونقل

۱۴۲- با توجه به تصویر زیر، کدام گزینه به درستی تدوین شده است؟

(۱) شاخص انحراف مسیر A در مقایسه با مسیر B، به عدد ۱۰۰ نزدیک‌تر است.

(۲) در مسیر A نسبت به مسیر B احداث راه آسان‌تر و کم‌هزینه‌تر می‌باشد.

(۳) نسبت شاخص انحراف مسیر A به شاخص انحراف مسیر B، $\frac{7}{9}$ می‌باشد.

(۴) اختلاف شاخص انحراف مسیر A و شاخص مطلوب آن ۸۰ است.

۱۴۳- با توجه به ماتریس‌های زیر، کدام شهر به ترتیب دارای مطلوب‌ترین و نامطلوب‌ترین دسترسی است؟

نقاط	شهرک	کوشک	پشت‌کوه	نصرآباد	جمع
شهرک	۰	۱	۱	۲	۴
کوشک	۱	۰	۲	۳	۶
پشت‌کوه	۱	۲	۰	۱	۴
نصرآباد	۲	۳	۱	۰	۶

(۱) نصرآباد - کوشک

(۲) شهرک - کوشک

طول مسیر	شهرک	کوشک	پشت‌کوه	نصرآباد	جمع
شهرک	۰	$\frac{3}{2}$	$\frac{3}{3}$	۴	$10\frac{5}{6}$
کوشک	$\frac{3}{2}$	۰	$\frac{5}{5}$	۸	$16\frac{7}{6}$
پشت‌کوه	$\frac{3}{3}$	$\frac{5}{5}$	۰	$\frac{4}{5}$	$13\frac{3}{5}$
نصرآباد	۴	۸	$\frac{4}{5}$	۰	$16\frac{5}{5}$

(۳) کوشک - شهرک

(۴) کوشک - پشت‌کوه

۱۴۴- کدام عبارات در مورد مدیریت و برنامه‌ریزی حمل‌ونقل نادرست است؟

الف) حمل‌ونقل هوایی به سرمایه‌فراوانی نیاز دارد؛ اما بازدهی آن در آینده، هزینه سرمایه‌گذاری را جبران می‌کند و مسافر و بار بیشتری حمل

می‌شود. آزمون وی ای پی

ب) آب‌وهوا، نوع سواحل و مخاطرات محیطی از جمله ویژگی‌های طبیعی نواحی هستند که بر مدیریت سامانه‌های حمل‌ونقل تأثیر می‌گذارند.

ج) هرچه حجم محموله کمتر باشد (مانند غلات به صورت فله)، هزینه حمل آن کمتر می‌شود.

د) وضع قوانین و مقررات، پایش و نظارت بر حمل‌ونقل و تقویت فرهنگ ایمنی از جمله فعالیت‌های ممکن برای حفظ ایمنی در حمل‌ونقل هستند.

۱) «الف» - «د»

۲) «ب» - «د»

۳) «الف» - «ج»

۴) «ب» - «ج»

۱۴۵- بحث ایمنی که از موضوعات مهم در مدیریت حمل‌ونقل است، از چه جهت در شیوه حمل‌ونقل جاده‌ای اهمیت بالاتری پیدا می‌کند؟

۱) بالاتر بودن میزان استقبال از این شیوه حمل‌ونقل

۲) بالاتر بودن حجم محموله‌ها و تعداد جمعیت انسانی در این شیوه حمل‌ونقل

۳) پوشش گسترده‌تر حمل‌ونقل جاده‌ای در جهان

۴) بالاتر بودن حوادث در حمل‌ونقل جاده‌ای در جهان

جغرافیا (۳) - پیش روی سریع تر

پاسخ گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش آموزان اختیاری است.

درس چهارم: مدیریت حمل و نقل
فنون و مهارت‌های جغرافیایی (۲)
صفحه‌های ۵۹ تا ۸۰

۱۴۶- طول مسیر مستقیم بین دو مکان A و B، ۵ کیلومتر و طول مسیر قابل احداث بین این دو مکان، ۸ کیلومتر است. شاخص انحراف بین این دو مکان کدام است و به چه معناست؟

- (۱) ۱۵۰ - کوتاه‌ترین مسیر ممکن برای راه‌سازی بین این دو مکان، $\frac{1}{5}$ برابر مسیر مستقیم ساختن راه بین این دو مکان است.
- (۲) ۱۶۰ - مسیر مستقیم برای راه‌سازی بین دو نقطه A و B، $\frac{1}{6}$ برابر کوتاه‌ترین مسیر ممکن برای ارتباط بین این دو مکان است.
- (۳) ۱۵۰ - کوتاه‌ترین مسیر ممکن برای ساختن راه بین نقطه A و B، $\frac{1}{5}$ برابر مسیر مستقیم بین این دو نقطه است.
- (۴) ۱۶۰ - کوتاه‌ترین مسیر ممکن برای ساختن راه بین این دو مکان، $\frac{1}{6}$ برابر مسیر مستقیمی است که این دو مکان را به هم مربوط می‌کند.

۱۴۷- مهم‌ترین راهکار بهبود حمل‌ونقل شهری کدام است و حمل‌ونقل چندوجهی چه تأثیری بر هزینه‌های حمل‌ونقل دارد؟

- (۱) عدم تردد خودروها در ساعات اوج ترافیک - هزینه‌های حمل‌ونقل را به‌طور مؤثری کاهش می‌دهد.
- (۲) گسترش حمل‌ونقل عمومی - هزینه‌های حمل‌ونقل را به‌طور مؤثری کاهش می‌دهد.
- (۳) عدم تردد خودروها در ساعات اوج ترافیک - باعث افزایش هزینه‌های حمل‌ونقل می‌شود.
- (۴) گسترش حمل‌ونقل عمومی - باعث افزایش هزینه‌های حمل‌ونقل می‌شود.

۱۴۸- در مدیریت سامانه حمل‌ونقل باید به موارد زیادی توجه شود. کدام گزینه در این باره درست نیست؟

- (۱) در برنامه‌ریزی حمل‌ونقل برای هر ناحیه، هزینه‌های سرمایه‌ای و عملیاتی برای ساختن راه‌ها، پایانه‌ها و خرید ناوگان و بازدهی آن‌ها محاسبه می‌شود.
- (۲) در مدیریت حمل‌ونقل باید به میزان و نوع تقاضا توجه کرد و بر این اساس اولویت‌بندی نمود.
- (۳) در برنامه‌ریزی برای بهبود حمل‌ونقل، برای مسافران و تمام کالاها یک سرعت مشخص برای نقل و انتقال طی می‌شود.
- (۴) استفاده از انرژی‌های نو در حمل‌ونقل بسیار محدود است و از نظر هزینه و فناوری مشکلات زیادی دارد.

۱۴۹- اگر ساعت اذان صبح در تهران ۵ صبح باشد، در کدام یک از شهرهای زیر موقع اذان صبح زودتر است؟

- (۱) شیراز (۲) اصفهان (۳) مشهد (۴) تبریز

۱۵۰- مهم‌ترین کاربرد جی‌پی‌اس (GPS) کدام است؟

- (۱) نمایش ارتباط بین پدیده‌های سطح زمین از طریق داده‌ها
- (۲) تعیین موقعیت جغرافیایی و طول و عرض و ارتفاع مکان‌ها و زمان مورد نظر
- (۳) تهیه نقشه‌های موضوعی از نواحی گوناگون کره زمین
- (۴) تهیه مدل‌های دقیق سه بعدی از سطح زمین

فصل دوم: جغرافیای طبیعی ایران
(درس‌های ۳ و ۴)
صفحه‌های ۱۳ تا ۳۲

در این بخش، از میان سوالات جغرافیای ایران و جغرافیا (۲) می‌توانید یک مجموعه را انتخاب کنید. به سؤال‌های ۱۵۱ تا ۱۶۰ «یا» به سؤال‌های ۱۶۱ تا ۱۶۵ پاسخ دهید. وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

جغرافیای ایران

۱۵۱- کدام گزینه در مورد موقعیت نسبی ایران نادرست است؟

(۱) قرارگیری دریای خزر در شمال و خلیج فارس در جنوب موقعیت نسبی ممتازی برای ایران فراهم کرده است.

(۲) ایران در جنوب غربی آسیا و در منطقه خاورمیانه قرار دارد.

(۳) ایران در جنوب منطقه معتدله نیمکره شمالی واقع شده است.

(۴) گستردگی ایران در عرض جغرافیایی ۲۵ تا ۴۰ درجه منجر به تنوع آب و هوایی شده است.

۱۵۲- هر یک از توصیفات زیر، به کدام یک از دلایل ممتاز بودن موقعیت نسبی ایران دلالت دارد؟

(الف) وجود سواحل با قابلیت‌های دفاعی مناسب از نظر اقتصادی و نظامی

(ب) قلب ناحیه جغرافیایی و سیاسی جهان اسلام

(ج) تأمین‌کننده ۹۰ درصد خاویار جهان

(د) مجاورت با آب‌های آزاد

(۲) دریای عمان - خلیج فارس - دریای خزر - دریای عمان

(۱) خلیج فارس - خلیج فارس - دریای خزر - دریای عمان

(۴) دریای عمان - خلیج فارس - دریای عمان - خلیج فارس

(۳) خلیج فارس - دریای عمان - دریای عمان - دریای خزر

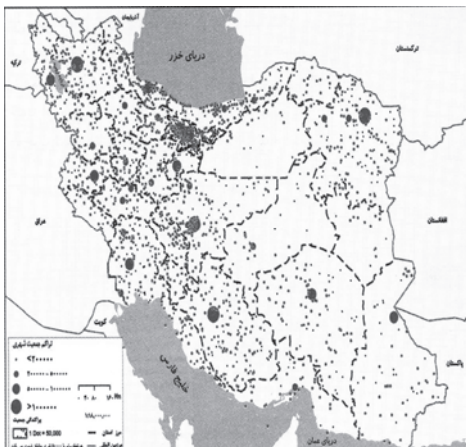
۱۵۳- کدام گزینه، دلیل مناسبی برای «تمرکز سکونتگاه‌ها در نیمه غربی کشور» است؟

(۱) تمرکز سکونتگاه‌ها در مناطق پایکوهی، بیشتر است.

(۲) میان ناهمواری‌ها و تراکم جمعیت ارتباط نزدیکی وجود دارد.

(۳) کلیه ساکنان یک منطقه به دلیل عوامل مشترک جابه‌جا می‌شوند.

(۴) بخش اعظم سرزمین ما را نواحی مرتفع و کوهستانی تشکیل می‌دهد.

۱۵۴- کدام گزینه عبارت زیر را به صورت صحیح تکمیل می‌کند؟

«رشته‌کوه زاگرس از ... صفحه عربستان و صفحه اوراسیا به وجود آمده است. این رشته‌کوه که از مریوان تا شمال تنگه هرمز با جهت ... کشیده

شده است؛ در طی میلیون‌ها سال به دلیل ... تغییر شکل یافته است. از فعال‌ترین پدیده‌های این رشته‌کوه می‌توان به ... اشاره کرد.»

(۱) همگرایی، شمال غربی - جنوب شرقی، هوازدگی، دره‌های موازی

(۲) واگرایی، غربی - شرقی، فرسایش، گنبد‌های آهکی

(۳) واگرایی، شمالی - جنوبی، هوازدگی، دره‌های موازی

(۴) همگرایی، شمال غربی - جنوب شرقی، فرسایش، گنبد‌های نمکی

۱۵۵- تسلط بر کدام‌یک از موارد زیر، موازنه قدرت در جهان را تغییر نمی‌دهد؟

(۱) خلیج فارس به عنوان زنجیره حمل‌ونقل کالا و نفت بین سه قاره آفریقا، اروپا و آسیا

(۲) بازار مصرف بزرگ منطقه خلیج فارس به عنوان یکی از کانون‌های ثروت

(۳) تنگه هرمز به عنوان دروازه خروجی نفت خلیج فارس و آبراهه استراتژیک

(۴) ذخایر نفت جهان و گاز به عنوان بزرگ‌ترین منبع انرژی جهان

فصل دوم: نواحی طبیعی
(درس های ۳ و ۴)
صفحه های ۱۹ تا ۵۲

اگر به سؤال های ۱۵۱ تا ۱۵۵ پاسخ نداده اید، می توانید به سؤال های ۱۵۶ تا ۱۶۰ پاسخ دهید.

جغرافیا (۲)

۱۵۶- کدام عبارت در مورد پراکندگی کانون های فشار بر روی کره زمین نادرست است؟

- (۱) در ناحیه استوا به دلیل زاویه مستقیم تابش و گرمای همیشگی، یک کانون کم فشار ایجاد می شود.
- (۲) قطبها، به دلیل سردی فوق العاده هوا مراکز پرفشار هستند.
- (۳) در منطقه جنب حاره با فرونشینی هوای سرد و سنگین، مراکز فشار زیاد جنب استوایی ایجاد می شود.
- (۴) در ناحیه معتدله حوالی عرض جغرافیایی ۶۰ درجه، توده هوای قطبی، هوای نسبتاً گرم تر را به سمت بالا می راند و بر اثر صعود هوا منطقه پرفشار ایجاد می شود.

۱۵۷- کدام گزینه در رابطه با بیابان ها به نادرستی بیان شده است؟

- (۱) در عرض های جغرافیایی بالا یا در ارتفاعات زیاد بیشتر شاهد بیابان های سرد هستیم تا بیابان های گرم.
- (۲) بیابان ها از نظر موقعیت قرارگیری آن ها در سطح کره زمین به دو گروه گرم و سرد تقسیم می شوند.
- (۳) با این که در مجاورت خط استوا بیشترین جذب و تابش انرژی خورشیدی اتفاق می افتد؛ اما گرم ترین نواحی جهان در این منطقه قرار ندارند.
- (۴) در همه تعاریفی که از بیابان ها ارائه شده است، بر دو ویژگی بارش کم و تبخیر زیاد تأکید می شود.

۱۵۸- عبارت زیر در نتیجه تحقیقات بوم شناسان در رابطه با شناخت عوامل هوازدگی در ناحیه رشته کوه زاگرس تهیه شده است. با توجه به گزاره زیر، به ترتیب احتمال ایجاد کدام یک از انواع هوازدگی در این منطقه مشاهده می شود؟

«رشد بیش از حد ریشه درختان جنگل های بلوط متناسب با جریان برودت هوا و بازتخریب ارتفاعات قله دنا در کنار تکثیر باکتری های تجزیه کننده در

دامنه این رشته کوه.»

- (۱) زیستی - فیزیکی
- (۲) شیمیایی - زیستی
- (۳) فیزیکی - شیمیایی
- (۴) شیمیایی - فیزیکی

۱۵۹- کدام مورد، عبارت زیر را به درستی کامل می کند؟

«در دشت لوت که از دوران های زمین شناسی بسیار قدیم به جامانده، ناهمواری هایی جدید مانند تشکیل شده است.»

- (۱) کلوته ها، از طریق تخریب بخش نرم تر رسوبات باقیمانده از دریاچه های قدیم و به صورت شیاری های U شکل
- (۲) کلوته ها، از طریق تخریب بخش سخت تر رسوبات به جامانده از دریاچه های قدیم در اثر فرسایش آبی - بادی
- (۳) چاله های بادی در نواحی دارای ماسه های ریز، پوشش گیاهی غنی و فاقد آب های زیرزمینی با عمق ۴۰ متر
- (۴) چاله های بادی در نواحی فاقد پوشش گیاهی، دارای آب های زیرزمینی و ماسه های ریز با عمق کمتر از ۴۰ متر

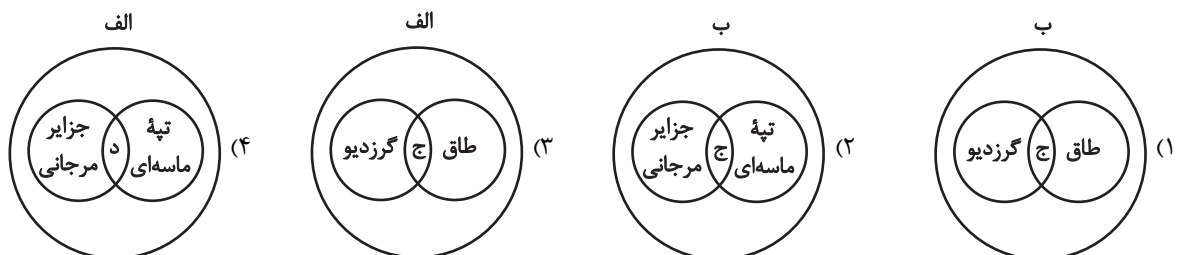
۱۶۰- با توجه به موارد زیر، کدام تصویر به درستی ترسیم شده است؟

(الف) اشکال کاوشی حاصل شدن ذرات از یک مکان و انتقال آن ها به مکان های دیگر

(ب) اشکال تراکمی حاصل انباشته شدن ذرات در یک مکان

(ج) حاصل تخریب مواد سست تر در زیر بخش محکم تر

(د) حاصل انباشته شدن ماسه ها بر روی هم

درس هفتم: عقل در فلسفه
(قسمت اول)
صفحه‌های ۵۲ تا ۵۸

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

فلسفه دوازدهم

۱۶۱- منظور از عقل به‌عنوان قوه استدلال و تفکر چیست؟

- (۱) توانایی گسترده و در عین حال محدود انسان‌ها، جهت شناسایی پدیده‌های جهان هستی
- (۲) توانمندی گسترده‌ای که در انسان وجود دارد و سبب وصول به همه حقایق هستی می‌شود.
- (۳) امری بالقوه در وجود انسان که برای بالفعل شدن به تربیت و پرورش موقت نیاز دارد.
- (۴) استعدادی درونی و مشترک میان همه انسان‌ها که توانمندی‌های آن برای همه ثابت است.

۱۶۲- کدام مورد درباره عقل به‌عنوان دستگاه تفکر و استدلال درست است؟

- (۱) قدرت تعقل و استدلال افراد متفاوت است و این تفاوت‌ها را تنها تربیت عقلانی رقم می‌زند.
- (۲) از میان همه علوم، استدلال‌های فلسفی همواره با استفاده از این ابزار شناختی صورت می‌گیرند.
- (۳) در ابتدای کودکی، توانایی بسیار ضعیفی است و با تمرین و تربیت، کم‌کم شکوفا می‌شود.
- (۴) لازم است مقدم بر هر فعالیت علمی و شناختی، تا درجاتی از عقلانیت رشد کند.

۱۶۳- چه تعداد از گزاره‌های زیر صحیح است؟

- عقول، مربوط به عالم ماورای طبیعت یا همان عالم عقل هستند.
- ماهیت شناختِ عقول، با آن‌چه حاصل از فعالیت عقل انسانی است، متفاوت است.
- بسیاری از فرشتگان مادی و غیرمادی، از مصادیق عقول هستند.
- عقل کل یا عقل فعال، موجودی مجرد از جسم و ماده می‌باشد که شناختش شهودی است.

(۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۱۶۴- گزینه نادرست در مورد موجودات متعالی و برتر از ماده را مشخص کنید؟

- (۱) با تهذیب نفس می‌توانند به مرتبه‌ای برسند که کاملاً از ماده مجرد شوند.
- (۲) علم آن‌ها شهودی است و از استدلال مفهومی و مفاهیم بی‌نیاز هستند.
- (۳) این موجودات در افعال خود نیز به ابزارهای مادی نیاز ندارند.
- (۴) در عالمی قرار دارند که نمی‌توان با حواس ظاهری آن‌ها را درک کرد.

۱۶۵- کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) مبنای تقسیم عقل از نظر ارسطو کارکرد آن است.
- (۲) لوگوس در نزد هراکلیتوس دارای صبغه‌ای هستی‌شناسانه است.
- (۳) به عقیده کنت عقل فلسفی حاصل تأملات ذهنی است.
- (۴) از نظر دکارت عقل به‌عنوان یک حقیقت متعالی در جهان قادر به اثبات وجود خدا است.

۱۶۶- نتیجه فلسفی کاربرد هراکلیتوس از مفهوم «لوگوس»، در کدام عبارت به نحو مناسب‌تری بیان شده است؟

- (۱) سخن انسان در واقع، اندیشه‌های یک حقیقت متعالی است.
- (۲) حقیقتی برتر از عقل انسان وجود دارد که عقل مظهر او است.
- (۳) آنچه در ذهن انسان است، با کلام ظاهر می‌شود و به دیگران می‌رسد.
- (۴) لوگوس، هم به معنای وجود متعالی و هم به معنای کلمه و سخن است.

۱۶۷- کدام گزینه در خصوص اندیشه فرانسویس بیکن صحیح است؟

- (۱) فیلسوفان باید همچون گذشته بر تجربه تکیه کنند و از استدلال‌های عقلی فاصله بگیرند.
- (۲) باید از همه توانایی‌های عقل، از جمله عقل محض، برای رشد علوم تجربی استفاده کرد.
- (۳) روش‌های مختلفی برای پیشرفت زندگی بشر وجود دارد که بهترین آن‌ها روش تجربی است.
- (۴) گزاره‌های پیشینی یا فطری در ذهن انسان وجود ندارند و هر چه هست گزاره‌های حسی است.

۱۶۸- تفاوت دوره اول و دوم کلیسا در چیست؟

- (۱) در دوره اول، مبانی کلیسا غیرعقلانی بود.
- (۲) در دوره دوم آباء کلیسا دست از مبانی اولیه خود برداشتند.
- (۳) دوره اول، دوره ایمان مسیحی بود که در نهایت به رنسانس انجامید.
- (۴) در انتهای دوره دوم، عقل معیار صدق و کذب گزاره‌ها شد.

۱۶۹- در خصوص نظریات فیلسوفان دوره جدید اروپا پیرامون عقل، کدام گزاره درست است؟

- (۱) دکارت به همه کاربردهایی که برای لفظ «عقل» ذکر می‌شود، معتقد نبود.
- (۲) بیکن روش شناخت عقلی را بهترین روش برای پیشرفت زندگی بشر می‌دانست.
- (۳) از نظر اوگوست کنت، عقل گاهی به تنهایی و بدون تجربه می‌تواند به علم برسد.
- (۴) هیوم، تجربه عقلی را پذیرفت و شناخت را حاصل همکاری این دو قوه دانست.

۱۷۰- کدام عبارت برای یک فیلسوف تجربه‌گرا غیرقابل پذیرش است؟

- (۱) بهترین روشی که عقل با آن به شناخت واقعیت می‌رسد، روش تجربی است.
- (۲) عقل انسان قادر به شناخت قانون‌های یکسان در طبیعت است.
- (۳) عقل نقشی در بررسی و اثبات درستی گزاره‌ها ندارد.
- (۴) انسان به کمک عقل امور زندگی خود را تدبیر و هدایت می‌کند.

درس هفتم: عقل در فلسفه
(قسمت اول)
درس هشتم: عقل در فلسفه
(قسمت دوم)
صفحه‌های ۵۲ تا ۶۸

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

فلسفه دوازدهم - پیش‌روی سریع‌تر

۱۷۱- ناتوانی برخی انسان‌ها در تشخیص حق و باطل نتیجه چیست؟

(۱) تفاوت توانایی افراد در تعقل
(۲) عدم آشنایی با فلسفه و استدلال‌های عقلی محض

(۳) محدود کردن توانایی‌های عقل به‌عنوان دستگاه تفکر
(۴) کوتاهی در تربیت عقلانی

۱۷۲- عبارت موجود در کدام گزینه تعریف مناسب‌تری از «لوگوس» را در نظام فکری هراکلیتوس بیان می‌کند؟

(۱) لوگوس عقل کل و علت‌العلل نظام آفرینش است.

(۲) لوگوس به معنای صحبت کردن و سخن گفتن (نطق) است.

(۳) لوگوس نشانه‌ها و عنایات عقل برتر است که در جهان کائنات یافت می‌شود.

(۴) لوگوس قانون پنهان در هستی است که وحدت‌بخش دگرگونی‌های آن است.

۱۷۳- کدام گزینه از اشکال عمده مخالفت با عقل در تاریخ اسلام نیست؟

(۱) مخالفت با دانش‌های عقلی محض مانند فلسفه و منطق
(۲) محدود کردن دایره کاربرد عقل در حوزه‌های خاص

(۳) مخالفت با ورود دستاوردهای غیراسلامی به اسلام
(۴) مخالفت با تلاش برای رشد و توسعه علوم مختلف

۱۷۴- کدام گزینه از نظر فیلسوفان مسلمان درست نیست؟

(۱) رسیدن روح به کشف و شهود مستلزم کنار گذاشتن عقل است.

(۲) انسان با عقل خود نیز می‌تواند به شناختی از عالم عقل نائل شود.

(۳) علم فرشتگان از طریق استدلال و کنار هم گذاشتن مفاهیم نیست.

(۴) عقول مجرد در افعال خود نیازی به ابزار مادی ندارند.

۱۷۵- کدام گزینه منظور فارابی را از رابطه بین عقل فعال و عقل انسان به‌درستی تبیین می‌کند؟

(۱) بین عقل فعال و عقل انسان رابطه تساوی برقرار است؛ چرا که عقل انسان نیز مرتبه پایین عقل فعال است.

(۲) عقل انسان اعم از عقل فعال است؛ همان‌طور که چشم انسان اعم از نور آفتاب است.

(۳) عقل فعال، فعلیت‌بخش عقل انسان است؛ همان‌طور که نور شرایط بینایی را برای انسان بالفعل می‌کند.

(۴) عقل فعال علت وجودی عقل انسان است؛ همان‌طور که نور باعث بینایی می‌شود.

قضیه حملی

احکام قضایا

صفحه‌های ۵۳ تا ۷۱

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

منطق

۱۷۶- «امروز بعدازظهر به من زنگ بزن» چه نوع جمله‌ای است؟

- (۱) انشایی، چون تمایلات و خواسته‌های ما را مطرح می‌کند.
 (۲) خبری صادق، چون با واقعیت مطابقت دارد.
 (۳) خبری کاذب، چون با واقعیت مطابقت ندارد.
 (۴) انشایی، چون تمایلات و خواسته‌های ما را مطرح نمی‌کند.

۱۷۷- کدام قضیه، کمیت کلی یا جزئی ندارد؟

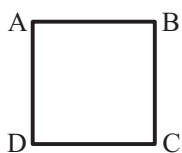
- (۱) آتش گرمابخش است.
 (۲) او نویسنده‌ای توانا است.
 (۳) معلم کسی است که می‌آموزد.
 (۴) تو را دانش و دین رهاند درست.

۱۷۸- اگر دو قضیه «برخی الف است» صادق و «هیچ الف نیست» کاذب باشند، به ترتیب قضایای «برخی ب الف نیست» و «هر ب الف است» از لحاظ

صدق و کذب چگونه خواهند بود؟

- (۱) کاذب - صادق
 (۲) نامعلوم - صادق
 (۳) کاذب - نامعلوم
 (۴) نامعلوم - نامعلوم

۱۷۹- اگر مربع زیر، مربع تقابل باشد، امکان موارد زیر را به ترتیب بررسی کرده و پاسخ درست را انتخاب کنید؟

- جمع میان A و B در کذب

- جمع میان A و C در کذب

- تشخیص صدق یا کذب A، در صورت کذب D

- (۱) امکان‌پذیر - غیرممکن - غیرممکن
 (۲) غیرممکن - غیرممکن - امکان‌پذیر
 (۳) غیرممکن - امکان‌پذیر - امکان‌پذیر
 (۴) امکان‌پذیر - غیرممکن - امکان‌پذیر

۱۸۰- سور و نسبت عکس مستوی نقیض متضاد «هر الف ج است» به ترتیب با سور و نسبت قضایای مطرح شده در کدام گزینه مشابه است؟

(۱) نه هر که سر بتراشد قلندری داند. - مگر من دیروز به تو هشدار ندادم؟

(۲) هر گردی گردو نیست. - بودند کسانی که در کلاس حاضر نباشند.

(۳) برخی از آثار اشیا شناختی نیستند. - نیست آن کس که به دیدار رُخت مایل نیست.

(۴) حتی یک نفر هم از غذا خوشش نیامد. - تو را نادیدن ما غم نباشد.

نگاهی به تاریخچه معرفت
صفحه‌های ۵۸ تا ۶۸

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

فلسفه یازدهم

۱۸۱- ارسطو با کدام عقیده افلاطون، هم‌نظر است؟

- (۱) عقل می‌تواند جهان برتر از طبیعت را بشناسد.
- (۲) شناخت عقلی معتبرتر از شناخت حسی است.
- (۳) استدلال یک کار معتبر عقلی است.
- (۴) اموری را که عقل درکشان می‌کند، ارزش بیشتری دارند.

۱۸۲- کدام مورد درباره معرفت‌شناسی یونان باستان به‌درستی بیان شده است؟

- (۱) به نظر پروتاگوراس حواس انسان‌ها می‌تواند گزارش‌های متفاوتی از حقیقت ارائه دهد.
- (۲) سوفسطائیان با توجه به اینکه اصل شناخت را زیر سؤال می‌بردند به مغالطه متوسل شدند.
- (۳) پارمنیدس چون منکر حرکت بود برای شناخت حسی ارزش و اعتباری قائل نبود.
- (۴) سوفسطائیان از اولین کسانی بودند که درباره شناخت انسان و ارزش و اعتبار آن سخن گفته‌اند.

۱۸۳- کدام گزینه در مورد کاربردها و اعتبار ابزارهای شناخت در حکمت اسلامی صحیح است؟

- (۱) بنا کردن یک دستگاه فلسفی بر مبنای شهود و اشراق ناممکن است.
- (۲) فلسفه در نهایت متکی بر استدلال عقلی است و بدون آن اساساً وجود ندارد.
- (۳) ریشه پیوند برهان و عرفان و قرآن در فلسفه اسلامی به ملاصدرا باز می‌گردد.
- (۴) تبیین عرفان توسط ابن‌سینا به معنی استفاده از مفاد آن در فلسفه اوست.

۱۸۴- کدام گزینه جایگاه معرفت شهودی را در دیدگاه فارابی و ابن‌سینا به‌درستی تبیین می‌کند؟

- (۱) در کتاب‌های عرفانی خود به تبیین آن پرداخته‌اند.
- (۲) علی‌رغم توجه به آن، آن را در تبیین فلسفی خود وارد نکرده‌اند.
- (۳) آنان برای شهود اعتبار بیشتری از سایر طرق شناخت قائل بوده‌اند.
- (۴) با توجه به نگاه عقلی خود، اعتبار شهود و عرفان را نفی می‌کردند.

۱۸۵- کدام گزینه درباره دیدگاه معرفت‌شناسی ملاصدرا صحیح می‌باشد؟

- (۱) استدلال، شهود و اشراق از جمله پایه‌های اساسی دستگاه منسجم فلسفی ملاصدرا است.
- (۲) معرفت‌شناسی اسلامی در دوران ملاصدرا به حد‌اعلای خود رسید و پس از او را کد ماند.
- (۳) پیوند میان عقل و کشف و شرع از جمله نخستین ابداعات معرفت‌شناسی ملاصدرا بود.
- (۴) بنابر نظر ملاصدرا در کتاب اسفار، جدایی احکام عقل و دین غیرممکن و متعارض است.

۱۸۶- کدام تحلیل از عبارت زیر، مطابق دیدگاه فیلسوف ذکر شده است؟

«درخت انار در پاییز انار می‌دهد و هرگز نمی‌توان انتظار داشت در شرایط طبیعی در بهار هم انار بدهد.»

- (۱) گزاره‌ای تجربی است که دانشمندان غیرفیلسوف در گذشته به پیروی از ارسطو از آن غفلت می‌کردند. (بیکن)
- (۲) فقط بر اساس عقل مستقل از حس و عقل همکاری‌کننده با حس می‌توان تمام این گزاره را شناخت. (دکارت)
- (۳) چون بخشی از این گزاره ناظر به آینده است و تجربه به شناختش راهی ندارد، نمی‌توان آن را پذیرفت. (لاک)
- (۴) صحت این گزاره در واقعیت معلوم نیست؛ ولی واقعیت، همه مفاهیم این گزاره را در ذهن ما می‌سازد. (کانت)

۱۸۷- کدام مورد از نقاط اختلاف تجربه‌گرایان و عقل‌گرایان می‌باشد؟

- (۱) صحت تمام استدلال‌های عقلی
- (۲) تصدیق روش ریاضی برای آن علم
- (۳) غیرتجربی بودن منشأ برخی معارف
- (۴) ارجحیت تجربه در پیشبرد علوم

۱۸۸- عدم چه چیزی مساوی با عدم فلسفه است؟ و این به چه معناست؟

- (۱) استدلال تجربی - یعنی تجربه حاصل همکاری حس و عقل است.
- (۲) استدلال عقلی - یعنی نمی‌توان صرفاً با اتکا بر تجربه یا شهود قلبی یا وحی به معرفت فلسفی رسید.
- (۳) استدلال تجربی - یعنی تا حس به عقل اطلاعات و داده ندهد، نمی‌تواند به معرفت دست یابد.
- (۴) استدلال عقلی - یعنی عقل می‌تواند از تجربه و یا شهود استفاده کند و به معرفت فلسفی دست یابد.

۱۸۹- عامل اصلی و عمده برای رشد اندیشه نسبی‌گرایی در معرفت‌شناسی اروپای جدید چه بود؟

- (۱) جریان غالب معرفت‌شناسی در تبیین شناخت مطابق با واقعیت، با اشکالاتی مواجه شد.
- (۲) دریافت‌های تجربی انسان‌ها با هم تفاوت داشت و نتایج دانش تجربی، احتمالی و غیرقطعی بود.
- (۳) نسبی‌گرایی در حوزه‌هایی مانند انسان‌شناسی، اخلاق، حقوق و دین به تدریج به معرفت‌شناسی رسید.
- (۴) محدودیت‌های روش‌های غیرنسبی‌گرا سبب شد این جریانات نتوانند پاسخ‌گوی سؤال‌های مهم انسان باشند.

۱۹۰- کدام گزاره مورد وفاق کانت و فیلسوفان پراگماتیست است؟

- (۱) تنها ابزار شناختی ما از جهان، حس و تجربه است.
- (۲) نباید هدف خود را کشف واقعیت اشیا قرار دهیم.
- (۳) ملاک صدق و کذب گزاره‌ها، منفعت در عمل است.
- (۴) منفعت در عمل را وجدان اخلاقی مشخص می‌کند.

اقتصاد

باسخ گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

اقتصاد رشد و پیشرفت
(درس هشتم و نهم)
صفحه‌های ۸۱ تا ۱۰۴

۱۹۱- موارد کدام گزینه، تکمیل‌کننده جاهای خالی عبارات زیر است؟

الف) وقتی یک اقتصاد ...، هیچ احتیاجی به انتقال منابع از تولید یک کالا به تولید کالای دیگری نیست.

ب) با کاهش تولید و پدید آمدن رکود، اقتصاد دارای منابع بیکار می‌شود که وجود این منابع سبب می‌شود که کشور در ... مرز امکانات تولید قرار گیرد.

ج) با وجود رکود در جامعه، اشتغال ... و بیکاری ... می‌یابد.

۱) الف) منابع غیرفعال دارد ب) زیر ج) کاهش - افزایش

۲) الف) منابع غیرفعال دارد ب) بالای ج) افزایش - کاهش

۳) الف) در حالت رکود تورمی است ب) بالای ج) افزایش - کاهش

۴) الف) در حالت رکود تورمی است ب) زیر ج) کاهش - افزایش

۱۹۲- اطلاعات یک جامعه فرضی مطابق جدول زیر است. آنگاه:

جمعیت کل	جمعیت پایین‌تر از ۱۵ سال	جمعیت غیرفعال	جمعیت بیکار
۱۰,۰۰۰,۰۰۰	۱۵٪ جمعیت کل	۳۰٪ جمعیت بالای ۱۵ سال	۵۹۵,۰۰۰

الف) نرخ بیکاری چند درصد است؟

ب) اگر یک درصد از جمعیت شاغلین، به امید یافتن شغل بهتر، کار خود را ترک کنند، دچار چه نوع بیکاری‌ای شده‌اند و جمعیت شاغلین در این حالت

چقدر است؟

۱) الف) ۱۰ درصد ب) اصطکاکي - ۵,۴۵۰,۳۰۰ نفر

۲) الف) ۲۰ درصد ب) دوره‌ای - ۵,۴۵۰,۳۰۰ نفر

۳) الف) ۱۰ درصد ب) اصطکاکي - ۵,۳۰۱,۴۵۰ نفر

۴) الف) ۲۰ درصد ب) دوره‌ای - ۵,۳۰۱,۴۵۰ نفر

۱۹۳- هر یک از جملات زیر مربوط به کدام نوع بیکاری است؟ (به ترتیب)

- این نوع بیکاری کوتاه‌مدت است و در همه کشورهای وجود دارد.

- این نوع بیکاری در زمان رکود اقتصادی اتفاق می‌افتد.

- این نوع بیکاری زمانی رخ می‌دهد که نیروی انسانی غیرمتخصص به دلیل نداشتن مهارت مورد نیاز یک موقعیت شغلی، بیکار می‌ماند.

- این نوع بیکاری به این علت است که شرکت‌ها تعدادی از نیروی کار خود را به خاطر کاهش تولید بیرون می‌کنند.

۱) بیکاری فصلی - بیکاری دوره‌ای - بیکاری ساختاری - بیکاری فصلی

۲) بیکاری اصطکاکي - بیکاری ساختاری - بیکاری اصطکاکي - بیکاری دوره‌ای

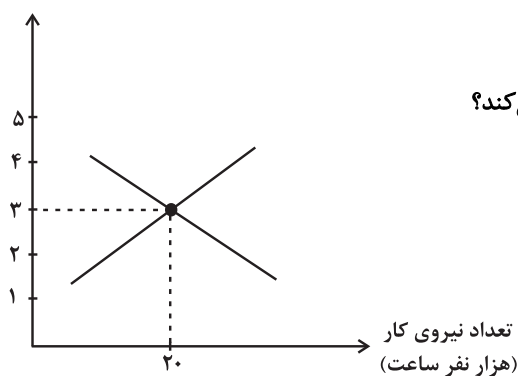
۳) بیکاری فصلی - بیکاری ساختاری - بیکاری اصطکاکي - بیکاری فصلی

۴) بیکاری اصطکاکي - بیکاری دوره‌ای - بیکاری ساختاری - بیکاری دوره‌ای

محل انجام محاسبات

۱۹۴- با توجه به نمودار زیر که مربوط به میزان عرضه و تقاضای نیروی کار است، کدام گزینه دربردارنده پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است؟

دستمزد (میلیون تومان)

الف) مازاد عرضه در بازار نیروی کار به چه معناست؟

ب) کدام عامل میزان عرضه و تقاضا را در بازار نیروی کار تعیین می‌کند؟

ج) رابطه میزان تقاضای نیروی کار با سطح دستمزد چگونه است؟

د) در سطح دستمزد ۲ میلیون تومان چه راهکاری

بازار را به تعادل می‌رساند؟

۱) الف) تعداد زیادی از افراد، حاضر به کار در این سطح دستمزد هستند ولی کارفرمایان تمایلی به استخدام این تعداد از افراد با این سطح دستمزد

ندارند. ب) سطح دستمزد (ج) معکوس د) افزایش دستمزد به میزان یک میلیون تومان

۲) الف) مؤسسات و بنگاه‌ها تمایل زیادی به استخدام نیروی کار دارند ولی نیروی کار حاضر به استخدام با این سطح از دستمزد نیست. ب) سطح

دستمزد (ج) مستقیم د) افزایش تعداد کارگران حاضر به کار در سطح دستمزد ۲ میلیون تومان

۳) الف) تعداد زیادی از افراد، حاضر به کار در این سطح دستمزد هستند ولی کارفرمایان تمایلی به استخدام این تعداد از افراد با این سطح دستمزد

ندارند. ب) قیمت کالاها و خدمات تولیدی (ج) مستقیم د) افزایش دستمزد به میزان یک میلیون تومان

۴) الف) مؤسسات و بنگاه‌ها تمایل زیادی به استخدام نیروی کار دارند ولی نیروی کار حاضر به استخدام با این سطح از دستمزد نیست. ب) قیمت

کالاها و خدمات تولیدی (ج) معکوس د) افزایش تعداد کارگران حاضر به کار در سطح دستمزد ۲ میلیون تومان

۱۹۵- به ترتیب درستی یا نادرستی گزاره‌های زیر در کدام گزینه به‌درستی بیان شده است؟

الف) در فقر مطلق، تعریف فقر نسبت به وضعیتی که در آن هستیم، محاسبه می‌شود و در نتیجه معیار فقر در مناطق و زمان‌های مختلف متفاوت است.

ب) با توجه به تعریف فقر مطلق، محاسبه تعداد افراد فقیر بسیار سخت، پیچیده و شاید ناممکن است. در نتیجه مفهوم فقر نسبی، به کار گرفته می‌شود.

ج) در شاخص فقر مطلق، ارزش دلار از طریق نرخ ارز رایج در بازار محاسبه می‌شود.

د) مطابق با معیار بانک جهانی، افرادی که زیر ۱/۹ دلار در روز درآمد دارند، زیر خط فقر مطلق‌اند و از تأمین احتیاجات اولیه زندگی خود عاجزند.

۲) ص - ص - غ - غ

۱) ص - ص - ص - غ

۴) غ - غ - غ - ص

۳) غ - غ - ص - ص

محل انجام محاسبات

۱۹۶- جملات زیر به ترتیب به کدام یک از وظایف پول اشاره دارند؟

الف) واحد ارزش در اتحادیه اروپا یورو، در آمریکا دلار و در ایران ریال (تومان) است.

ب) خریدهای اقساطی و رد و بدل کردن حواله‌های بانکی

ج) نقش اصلی پول در مبادلات، آسان‌سازی مبادله است.

د) برخی اوقات افراد تمایل دارند بخشی از ثروت و دارایی خود را به شکل پول نگه دارند.

۱) الف) وسیله سنجش ارزش ب) وسیله پرداخت‌های آینده ج) وسیله پرداخت‌های آینده د) وسیله سنجش ارزش

۲) الف) وسیله پس‌انداز و حفظ ارزش ب) وسیله پرداخت‌های آینده ج) وسیله پرداخت‌های آینده د) وسیله پس‌انداز و حفظ ارزش

۳) الف) وسیله سنجش ارزش ب) وسیله پرداخت‌های آینده ج) وسیله پرداخت در مبادلات د) وسیله پس‌انداز و حفظ ارزش

۴) الف) وسیله پس‌انداز و حفظ ارزش ب) وسیله پس‌انداز و حفظ ارزش ج) وسیله پرداخت در مبادلات د) وسیله سنجش ارزش

۱۹۷- در یک کشور فرضی مجموع موجودی حساب‌های پس‌انداز (اعم از کوتاه‌مدت و بلندمدت) ۲۷,۰۰۰ واحد پولی می‌باشد که این مقدار نصف حجم پول

است. در صورتی که مجموع اسکناس‌ها و مسکوکات و چک‌پول در دست مردم ۲۹,۰۰۰ واحد پولی باشد، آنگاه:

الف) میزان سپرده‌های دیداری در این جامعه چقدر است؟

ب) مقدار شبه‌پول چند واحد پولی است؟

ج) میزان نقدینگی چند واحد پولی است؟

د) میزان حجم پول چند واحد پولی است؟

۱) الف) ۲۵,۰۰۰ واحد پولی - ب) ۲۷,۰۰۰ واحد پولی - ج) ۸۱,۰۰۰ واحد پولی - د) ۵۴,۰۰۰ واحد پولی

۲) الف) ۲۷,۰۰۰ واحد پولی - ب) ۵۴,۰۰۰ واحد پولی - ج) ۸۱,۰۰۰ واحد پولی - د) ۲۹,۰۰۰ واحد پولی

۳) الف) ۲۵,۰۰۰ واحد پولی - ب) ۵۴,۰۰۰ واحد پولی - ج) ۲۷,۰۰۰ واحد پولی - د) ۸۱,۰۰۰ واحد پولی

۴) الف) ۲۷,۰۰۰ واحد پولی - ب) ۲۵,۰۰۰ واحد پولی - ج) ۵۴,۰۰۰ واحد پولی - د) ۸۱,۰۰۰ واحد پولی

۱۹۸- در هریک از شرایط زیر، دولت چه سیاست‌های پولی جهت بازگشت به ثبات و رونق اقتصادی اعمال می‌کند؟

الف) افزایش بی‌رویه، پرنوسان و مداوم سطح عمومی قیمت‌ها

ب) کاهش سطح تولید ناخالص داخلی کشور و افزایش بیکاری

۱) الف) سیاست پولی انقباضی (کاهش حجم نقدینگی در گردش) مانند خرید اوراق مشارکت در دست مردم ب) سیاست پولی انبساطی (افزایش حجم نقدینگی در گردش) مانند فروش اوراق مشارکت به مردم

۲) الف) سیاست پولی انقباضی (کاهش حجم نقدینگی در گردش) مانند فروش اوراق مشارکت به مردم ب) سیاست پولی انبساطی (افزایش حجم نقدینگی در گردش) مانند خرید اوراق مشارکت در دست مردم

۳) الف) سیاست پولی انبساطی (افزایش حجم نقدینگی در گردش) مانند خرید اوراق مشارکت در دست مردم ب) سیاست پولی انقباضی (کاهش حجم نقدینگی در گردش) مانند فروش اوراق مشارکت به مردم

۴) الف) سیاست پولی انبساطی (کاهش حجم نقدینگی در گردش) مانند فروش اوراق مشارکت به مردم ب) سیاست پولی انقباضی (افزایش حجم نقدینگی در گردش) مانند خرید اوراق مشارکت در دست مردم

۱۹۹- کدام گزینه دربردارنده پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است؟

الف) کدام مورد می‌تواند سبب به‌وجود آمدن تورم در جامعه شود؟

ب) در کدام گزینه، فرد از تورم سود می‌برد؟

۱) الف) نوسانات نرخ ارز ب) خریدار یک واحد ساختمانی که آن واحد را یک سال پیش از اتمام و تحویل، خریداری کرده است و بعد از تحویل، به‌خاطر تورم، افزایش در قیمت ساختمان روی داده است.

۲) الف) فزونی تقاضا بر عرضه کل ب) بازنشسته‌ای با یک حقوق ثابت بازنشستگی در طول دوره تورم.

۳) الف) هماهنگ نبودن افزایش نقدینگی در کشور با افزایش تولید ب) تولیدکننده‌ای که براساس تصویب هیئت دولت مجبور است قیمت محصولاتش را با وجود افزایش نرخ تورم، به همان قیمت سال گذشته به فروش برساند.

۴) الف) افزایش واردات و کاهش ظرفیت‌های تولیدی ب) فردی که به سپرده‌گذاری در سپرده‌های بلندمدت بانک می‌پردازد و نرخ سود دریافتی در بانک بیشتر از نرخ تورم در جامعه است.

۲۰۰- جدول زیر بیانگر قیمت سه نوع کالا در یک سال معین است. چنانچه درصد تورم در قیمت این کالاها برابر باشد؛ قیمت کالاهای A و C به ترتیب در

ابتدای سال و انتهای سال، چقدر است؟

کالا	قیمت	ابتدای سال (به ریال)	انتهای سال (به ریال)
A	؟	۹۶,۰۰۰	۳۶۳,۱۲۵
B	۳۷۰,۰۰۰	۴۶۲,۵۰۰	۷۶,۸۰۰
C	۲۹۰,۵۰۰	؟	۱۲۰,۰۰۰

۲) ۳۶۳,۱۲۵ - ۷۶,۸۰۰

۱) ۲۳۲,۴۰۰ - ۱۲۰,۰۰۰

۴) ۳۶۳,۱۲۵ - ۱۲۰,۰۰۰

۳) ۲۳۲,۴۰۰ - ۷۶,۸۰۰

محل انجام محاسبات

پاسخنامه

دوازدهم انسانی

۶ بهمن ماه ۱۴۰۲

بنیاد علمی آموزشی قلم چی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلم چی (وقف عام)

۰۲۱-۶۴۶۳

«تمام دارایی‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلم چی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

پدیدآوردگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
ریاضی و آمار	محمد بحیرایی، ابوالفضل بهاری، محمدابراهیم تونندهجانی، آروین حسینی، محمد حمیدی، احمدرضا ذاکرزاده، سعید عزیزخانی، علی قهرمانزاده، فرشید کریمی، امیر محمودیان
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی، سعید جعفری، محمدامین داداشفام، سید علیرضا علویان، مجتبی فرهادی، یاسین مهدیان، شیوا نظری، هومن نمازی
جامعه‌شناسی	ریحانه امینی، مهرشاد ایمانی‌نسب، آریتا بیدقی، کوثر شاه‌حسینی، فاطمه صفری، حبیبه محبی، سید محمد مدنی دینانی
روان‌شناسی	حمیدرضا توکلی، مهدی جاهدی، محمد حبیبی، مهسا عفتی
عربی زبان قرآن	محمود بادبرین، ولی برجی، عمار تاجبخش، ابوالفضل تاجیک، علی رسولی، امیرحسین شکوری، مرتضی کاظم‌شیرودی، روح‌الله گلشن، سیده محیا مؤمنی، علی محسن‌زاده، سید محمدعلی مرتضوی، الهه مسیح‌خواه، خالد مشیرپناهی، پیروز و جان
تاریخ و جغرافیا	میلاد باغ‌شیشی، صفا حاضری، زهرا دامیار، فاطمه سخایی، امیرحسین کاروین، محمد ملک‌آبادی‌زاده، جواد میریلوکی، رؤیا نیلچی، میلاد هوشیار
فلسفه و منطق	حسین آخوندی راهنماچی، محمد آقاصالح، علیرضا تقی‌پور، سبا جعفرزاده صابری، پرگل رحیمی، محمد رضایی‌نقا، موسی سپاهی، حمید سودیان، فیروز نژادنجف، علیرضا نصیری
اقتصاد	مبین خزینی، آفرین ساجدی، سارا شریفی، مهدی ضیائی، مهدی کاردان

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستار	ویراستار رتبه برتر کنکور	مستندسازی
ریاضی و آمار	محمدابراهیم تونندهجانی	محمد بحیرایی	مهدی ملارمضانی، محمد حمیدی، آروین حسینی	—	الهه شهبازی
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	یاسین مهدیان	سپیده فتح‌اللهی	فریبا رنوفی
جامعه‌شناسی	کوثر شاه‌حسینی	کوثر شاه‌حسینی	فاطمه صفری	آرش مرتضائی‌فر	سجاد حقیقی‌پور
روان‌شناسی	مهسا عفتی	مهسا عفتی	فرهاد علی‌نژاد	محمد صمدی زاداسفنگره	محمدصدرا پنجه‌پور
عربی زبان قرآن	احسان کلاته‌عربی	سید محمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی	—	لیلا ایزدی
تاریخ و جغرافیا	زهرا دامیار	زهرا دامیار	—	فاطمه عزیزی	عطیه مخلوچی
فلسفه و منطق	سبا جعفرزاده صابری	علیرضا نصیری	فرهاد علی‌نژاد	مهرشاد عباسی، محمدعلی یوسفی	سوگند بیگلری
اقتصاد	مهدی ضیائی	سارا شریفی	مرتضی عزیزی	—	سجاد حقیقی‌پور

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	فاطمه منصورخاکی
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: زهره قموشی
حروف‌چین و صفحه‌آرا	مهشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

ریاضی و آمار (۳)

۱- گزینه «۴»

(سعیر عزیزقانی)

رابطه بازگشتی دنباله حسابی به صورت $a_{n+1} = a_n + d$ است، بنابراین $d = 3$ است.

از طرفی داریم:

$$a_{17} = 50 \Rightarrow a_1 + 16d = 50 \xrightarrow{d=3} a_1 + 48 = 50 \Rightarrow a_1 = 2$$

با داشتن $d = 3$ و $a_1 = 2$ داریم:

$$a_{10} = a_1 + 9d = 2 + 9(3) = 29$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای فطی، صفحه‌های ۶۱ تا ۶۸)

۲- گزینه «۲»

(امیر مهوریان)

با فرض $a_1 = a$ داریم:

$$a_{n+2} = ma_{n+1} - \frac{1}{2}a_{n-1} \Rightarrow a_{n+2} + \frac{1}{2}a_{n-1} = ma_{n+1}$$

جمله عمومی دنباله
حسابی

$$a + (n+1)d + \frac{1}{2}(a + (n-2)d) = ma_{n+1}$$

$$\Rightarrow a + nd + d + \frac{1}{2}(a + nd - 2d) = ma_{n+1}$$

$$\Rightarrow a + nd + d + \frac{1}{2}a + \frac{1}{2}nd - d = ma_{n+1}$$

$$\Rightarrow \frac{3}{2}a + \frac{3}{2}nd = ma_{n+1}$$

$$\Rightarrow \frac{3}{2}(a + nd) = m(a + nd)$$

$$\xrightarrow{\text{دنباله غیر ثابت است}} \frac{3}{2} = m$$

در این دنباله حسابی اختلاف مشترک برابر $\frac{3}{2} \times \frac{3}{2} = \frac{9}{2}$ و جمله دهم

$7m + 5$ برابر است با:

$$a_{10} = 7m + 5 = 7 \times \frac{3}{2} + 5 = \frac{21}{2} + 5 = \frac{31}{2}$$

$$a_{10} = a + 9d \Rightarrow \frac{31}{2} = a + 9 \times \frac{9}{2} \Rightarrow a = \frac{31}{2} - \frac{81}{2} = -\frac{50}{2} = -25$$

$$a_n = a + (n-1)d \Rightarrow a_n = -25 + (n-1) \times \frac{9}{2} = \frac{9}{2}n - \frac{59}{2}$$

برای آن که تعداد جملات منفی را به دست آوریم، $a_n < 0$ قرار داده و حدود

n را می‌یابیم:

$$a_n < 0 \Rightarrow \frac{9}{2}n - \frac{59}{2} < 0 \xrightarrow{\times 2} 9n - 59 < 0 \Rightarrow 9n < 59 \Rightarrow n < \frac{59}{9}$$

یعنی ۶ جمله اول این دنباله منفی است.

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای فطی، صفحه‌های ۶۱ تا ۶۸)

۳- گزینه «۲»

(فرشید کریمی)

با داشتن دو جمله از دنباله حسابی اختلاف مشترک از رابطه زیر به دست می‌آید:

$$\left. \begin{aligned} a_1 &= -3 \\ a_4 &= 9 \end{aligned} \right\}$$

$$d = \frac{a_m - a_n}{m - n} = \frac{9 - (-3)}{4 - 1} = \frac{12}{3} = 4$$

حالا با داشتن اختلاف مشترک، جمله اول و جمله n ام، مقدار n را از رابطه زیر به دست می‌آوریم.

$$n = \frac{\text{جمله اولی} - \text{جمله } n\text{ام}}{d} + 1 = \frac{141 - (-3)}{4} + 1 \Rightarrow \frac{144}{4} + 1$$

$$= 36 + 1 = 37$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای فطی، صفحه‌های ۶۱ تا ۶۸)

۴- گزینه «۳»

(علی قهرمان زاده)

چون دنباله حسابی، یک دنباله درجه اول است، پس:

$$\frac{m-3}{5} = 0 \Rightarrow m = 3$$

$$a_n = 2(3)n - 8 \Rightarrow a_n = 6n - 8$$

برای پیدا کردن شماره جمله‌ای که برابر ۵۲ شده است، باید جمله عمومی را مساوی ۵۲ قرار دهیم، پس داریم:

$$6n - 8 = 52$$

$$\Rightarrow 6n = 60 \Rightarrow n = 10$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای فطی، صفحه‌های ۶۱ تا ۶۸)

۵- گزینه «۳»

(امیررضا ذاکر زاده)

ابتدا جمله عمومی دنباله را به دست می‌آوریم.

$$\left\{ \begin{aligned} a_4 &= 7 \\ a_1 &= -2 \end{aligned} \right. \Rightarrow a_4 - a_1 = 3d \Rightarrow 7 - (-2) = 3d \Rightarrow d = 3$$

$$\Rightarrow a = 1, b = 4$$

$$a_n = a_1 + (n-1)d \Rightarrow -2 + 3(n-1) = 3n - 5$$

$$a_n < 100 \Rightarrow 3n - 5 < 100 \Rightarrow 3n < 105 \Rightarrow n < 35$$

پس به ازای هر عدد طبیعی کوچک‌تر از ۳۵، a_n کمتر از ۱۰۰ است. پس ۳۴ عدد طبیعی وجود دارد.

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای فطی، صفحه‌های ۶۱ تا ۶۸)

۶- گزینه «۴»

(علی قهرمان زاده)

در یک دنباله حسابی اگر c و b و a سه جمله متوالی باشند، داریم $2b = a + c$.

$$2(1 - \sqrt{2}k) = \sqrt{2}k + 1 + \frac{3\sqrt{2}}{4}k$$

(امیر مضموریان)

۱۰- گزینه «۴»

...., 1, 5, 9, 13, 17, 21, 25, 29, 33, 37, 41, 45, ...

تعداد کل جملات دنباله را به دست می آوریم: ۹ جمله دنباله بزرگتر از ۸ و کوچکتر از ۴۵ هستند. پس تعداد کل جملات دنباله برابر است با:

$$n + 4 + 2n - 2 - 9 = 3n - 7$$

(دقت کنید: چون ۹ جمله دوبار شمرده شده بودند، از مجموع $n + 4 - 2n$ جمله کم کردیم.)

$$3n - 7 = 50 \Rightarrow 3n = 57 \Rightarrow n = 19$$

یعنی ۲۳ جمله کوچکتر از ۴۵ است و ۴۵ جمله ۲۴ ام است.

$$a_{23} = 45 \Rightarrow a_1 + 22d = 45 \Rightarrow a_1 + 22 \times 4 = 45$$

$$\Rightarrow a_1 + 92 = 45 \Rightarrow a_1 = -47$$

$$a_{50} = a_1 + 49d \Rightarrow a_{50} = -47 + 49 \times 4 = -47 + 196 = 149$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای فطی، صفحه‌های ۶۱ تا ۶۸)

ریاضی و آمار (۳) - اختیاری

(مهمر بفریایی)

۱۱- گزینه «۱»

$$a_5 + a_7 = 40 \Rightarrow a_1 + 4d + a_1 + 6d = 40$$

$$\Rightarrow 2a_1 + 10d = 40 \Rightarrow a_1 + 5d = 20 \quad (I)$$

$$a_{13} - a_{11} = 2d = 6$$

$$\Rightarrow d = 3$$

$$\frac{(I)}{d=3} \Rightarrow a_1 + 5 \times 3 = 20 \Rightarrow a_1 = 5$$

$$a_n = a_1 + (n-1)d = 5 + (n-1) \times 3$$

$$\Rightarrow a_n = 3n + 2$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای فطی، صفحه‌های ۶۱ تا ۶۸)

(ابوالفضل بوری)

۱۲- گزینه «۲»

$$\text{حسابی} \Rightarrow a_n = a_1 + (n-1)d$$

$$\Rightarrow a_1 + (n-1)d = 28$$

$$4 + (n-1) \times 4 = 28 \Rightarrow n = 7$$

پس ۲۸ هفتمین جمله از این دنباله در حالت اولیه است. پس:

$$4, 8, 12, 16, 20, 24, 28$$

حال، برای آنکه اختلاف مشترک این دنباله به ۸ تبدیل شود، باید ۳ جمله حذف گردد. زیرا:

$$4 + (n-1) \times 8 = 28 \Rightarrow n-1 = 3 \Rightarrow n = 4$$

پس تعداد جملات از ۷ به ۴ رسید یعنی ۳ جمله حذف می‌شود تا اختلاف مشترک از ۴ به ۸ برسد. یعنی:

$$4, 12, 20, 28$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای فطی، صفحه‌های ۶۱ تا ۶۸)

$$2 - 2\sqrt{2}k = \sqrt{2}k + 1 + \frac{3\sqrt{2}}{2}k$$

$$\times 2 \rightarrow 4 - 4\sqrt{2}k = 2\sqrt{2}k + 2 + 3\sqrt{2}k$$

$$4 - 4\sqrt{2}k = 5\sqrt{2}k + 2$$

$$2 = 9\sqrt{2}k \Rightarrow k = \frac{2}{9\sqrt{2}}$$

$$\sqrt{2} \left(\frac{2}{9\sqrt{2}} \right) + 1, 1 - \sqrt{2} \left(\frac{2}{9\sqrt{2}} \right), \frac{3\sqrt{2} \left(\frac{2}{9\sqrt{2}} \right)}{2}$$

$$\frac{11}{9}, \frac{1}{9} \Rightarrow d = \frac{7}{9} - \frac{11}{9} = \frac{-4}{9}$$

$$\frac{k^2}{d} = \frac{\left(\frac{2}{9\sqrt{2}} \right)^2}{\frac{-4}{9}} = \frac{4}{81 \times 2} = \frac{2}{81} = \frac{9 \times 2}{-4 \times 81} = \frac{1}{18}$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای فطی، صفحه‌های ۶۱ تا ۶۸)

۷- گزینه «۲»

(کتاب آبی پیمان‌ای)

در دنباله حسابی داریم:

$$a_n = a_1 + (n-1)d$$

$$a_6 = \frac{1}{3}a_1 \rightarrow a_1 = 3a_6$$

$$\Rightarrow a_1 + 9d = 3(a_1 + 5d) \Rightarrow a_1 + 9d = 3a_1 + 15d$$

$$\Rightarrow 2a_1 + 6d = 0 \Rightarrow 2(a_1 + 3d) = 0 \Rightarrow a_1 + 3d = 0 \Rightarrow a_6 = 0$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۶۱ تا ۶۸)

۸- گزینه «۲»

(مهمر بفریایی)

قیمت دوچرخه را پس از ۶ ماه اول به دست می‌آوریم و برابر a_1 قرار می‌دهیم.

$$a_1 = 5,000,000 - 200,000 = 4,800,000$$

اختلاف مشترک دنباله حسابی مرتبط با مسئله $d = -200,000$ است و

پس از ۳ سال، ۶ تا ۶ ماه گذشته که مبلغ پس از ۶ ماه اول را a_1 فرض کرده‌ایم. پس جمله a_6 مورد نظر مسئله است.

$$a_6 = a_1 + 5d = 4,800,000 + 5 \times (-200,000)$$

$$= 4,800,000 - 1,000,000 = 3,800,000$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای فطی، صفحه‌های ۶۱ تا ۶۸)

۹- گزینه «۴»

(مهمر بفریایی)

$$a_1 = 250 - 15 = 235$$

$$a_n = 130 \Rightarrow 235 + (n-1)(-15) = 130$$

$$\Rightarrow 235 - 15n + 15 = 130 \Rightarrow -15n = 130 - 250$$

$$\Rightarrow -15n = -120 \Rightarrow n = 8$$

۸ ساعت پس از مصرف دارو سطح اسپرین در بدن 130 میلی گرم می‌شود.

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای فطی، صفحه‌های ۶۱ تا ۶۸)

۱۳- گزینه «۲»

(مفهم عمیری)

$$a_n = 8n - 1 \Rightarrow a_1 = 8 \times (1) - 1 = 7$$

$$a_7 = 8 \times (7) - 1 = 55$$

$$d = a_7 - a_1 = 8$$

$$S_n = \frac{n}{2}(2 \times 7 + (n-1) \times 8) = \frac{n}{2}(6 + 8n)$$

$$\Rightarrow S_n = 3n + 4n^2 = \frac{kn^2 + hn}{2}$$

$$\Rightarrow k = 8, h = 6$$

$$\Rightarrow h + k = 6 + 8 = 14$$

(ریاضی و آمار، (۳)، الگوهای قطعی، صفحه‌های ۶۱ تا ۷۲)

۱۴- گزینه «۴»

(مفهم ابراهیم توزنده‌بانی)

$$S_1 = a_1 = 2(1)^2 + 1 = 3$$

$$S_7 = a_1 + a_7 = 2(7)^2 + 7 = 105$$

$$a_7 = 105 - 3 = 102$$

$$\Rightarrow d = 102 - 3 = 99$$

مجموع $a_1 + a_4 + a_7 + \dots + a_{12}$ در واقع مجموع ۲۸ جمله با جمله اول ۳ و اختلاف مشترک $d = 3 \times 99 = 297$ است.

$$S_n = \frac{n}{2}[2a_1 + (n-1)d] = \frac{28}{2}[2(3) + 27(99)] = 4620$$

(ریاضی و آمار، (۳)، الگوهای قطعی، صفحه‌های ۶۱ تا ۷۲)

۱۵- گزینه «۳»

(مفهم ابراهیم توزنده‌بانی)

می‌دانیم $a_n = a_1 + (n-1)d$ از طرفی طبق قانون اندیس‌ها می‌دانیم

$$a_m + a_n = a_c + a_k \text{ اگر } m+n=c+k$$

$$a_7 + a_{15} = a_{11} + a_{11} \Rightarrow a_7 + a_{11} + a_{15} = 3a_{11} = 66$$

$$\Rightarrow a_{11} = 22$$

$$S_{21} = \frac{21}{2}[2a_1 + 20d] = \frac{21}{2}[2(a_1 + 10d)] = (21 \times 22) = 462$$

(ریاضی و آمار، (۳)، الگوهای قطعی، صفحه‌های ۶۱ تا ۷۲)

ریاضی و آمار (۱)

۱۶- گزینه «۲»

(مفهم ابراهیم توزنده‌بانی)

کمی فاصله‌ای: ساعت شروع امتحان - درجه حرارت در شهرهای مختلف
کمی نسبتی: میانگین وزن دانش‌آموزان پایه یازدهم یک مدرسه - مقدار مقاومت یک لامپ - مدت زمان امتحان

کیفی اسمی: نوع مدرسه یک دانش‌آموز - نوع آلاینده‌گی هوا

کیفی ترتیبی: مقاطع تحصیلی - سبزه یک پیراهن - رتبه کنکور

(ریاضی و آمار، (۱)، کار با داده‌های آماری، صفحه‌های ۸۰ تا ۸۴)

۱۷- گزینه «۳»

(آروین حسینی)

ابتدا داده‌ها را از کوچک به بزرگ مرتب می‌کنیم. چون تعداد داده‌ها زوج است، پس میانه آن‌ها برابر میانگین دو داده وسط است.

$$12, 14, 15, \quad 17, 23, \quad 26, 29, 30$$

$$\text{میانگین} = \frac{17+23}{2} = 20$$

پس میانه داده‌های $x, 3, 7, 8, 11, 19, 20, x$ باید نصف ۲۰ یعنی ۱۰ باشد. از طرفی چون تعداد داده‌ها فرد است، پس داده وسط میانه است، چون در بین داده‌ها ۱۰ وجود ندارد، پس x داده وسطی است و مقدار آن نیز برابر ۱۰ است.

$$3, 7, 8, 10, 11, 19, 20 \Rightarrow x = 10$$

میانگین

(ریاضی و آمار، (۱)، کار با داده‌های آماری، صفحه‌های ۸۵ تا ۸۸)

۱۸- گزینه «۱»

(ابوالفضل بوری)

ابتدا تعداد داده‌های اولیه را به دست می‌آوریم:

$$\bar{x} = \frac{\text{مجموع داده‌ها}}{\text{تعداد داده‌ها}} = \frac{12}{4} = 3 \Rightarrow 4n = 12 \Rightarrow n = 3$$

داده x را اضافه می‌کنیم:

$$\frac{12+x}{3+1} = 3 \Rightarrow 12+x = 24 \Rightarrow x = 12$$

(ریاضی و آمار، (۱)، کار با داده‌های آماری، صفحه‌های ۸۵ تا ۸۸)

۱۹- گزینه «۱»

(مفهم بفرایی)

از آن جایی که مد منحصر به فرد است، پس داده $x+3$ با یکی از داده‌ها برابر است و مد برابر $x+3$ است. از طرفی مد و میانگین برابرند، پس میانگین داده‌ها برابر $x+3$ است. در نتیجه:

$$\bar{x} = x+3 = \frac{x+3+40+39+27+18+11}{6}$$

$$\Rightarrow 6x+18 = 138+x \Rightarrow 5x = 120 \Rightarrow x = 24$$

داده‌های جدید: $42, 24, 71, 48, 52, 31$

داده‌ها را از کوچک به بزرگ مرتب می‌کنیم:

$$24, 31, \quad 42, 48, \quad 52, 71$$

$$\text{میانگین} = \frac{42+48}{2} = 45$$

(ریاضی و آمار، (۱)، کار با داده‌های آماری، صفحه‌های ۸۵ تا ۸۸)

۲۰- گزینه «۴»

(مفهم عمیری)

داده‌های سری A فاقد داده دور افتاده (پرت) است، بنابراین از شاخص‌های میانگین و انحراف معیار استفاده می‌کنیم، اما در داده‌های سری B، داده‌های دور افتاده (پرت) وجود دارند و پراکندگی زیاد است، شاخص‌های میانگین و دامنه میان چارکی مورد استفاده قرار می‌گیرند.

(ریاضی و آمار، (۱)، کار با داده‌های آماری، صفحه‌های ۹۳ تا ۹۵)

۲۱- گزینه «۳»

(معمد بگیری)

اگر واریانس یک سری داده برابر صفر باشد، داده‌ها برابرند، پس:

$$3b - 2 = 10 \Rightarrow 3b = 12 \Rightarrow b = 4$$

$$c + b = 10 \Rightarrow c + 4 = 10 \Rightarrow c = 6$$

$$a + 2b = 10 \Rightarrow a + 8 = 10 \Rightarrow a = 2$$

$$d + 2 = 10 \Rightarrow d = 8$$

$$a, b, c, d, 10 \Rightarrow 2, 4, 6, 8, 10$$

$$\Rightarrow \bar{x} = \frac{30}{5} = 6$$

$$\Rightarrow \sigma^2 = \frac{(2-6)^2 + (4-6)^2 + (6-6)^2 + (8-6)^2 + (10-6)^2}{5}$$

$$= \frac{16 + 4 + 0 + 4 + 16}{5} = \frac{40}{5} = 8$$

$$\Rightarrow \sigma = \sqrt{8} = 2\sqrt{2}$$

(ریاضی و آمار (۱)، کار با داده‌های آماری، صفحه‌های ۸۹ تا ۹۱)

۲۲- گزینه «۴»

(فرشید کریمی)

$x + 1$ = میان‌بندی بین داده‌های مرتب شده

$$\text{میانگین داده‌ها} = \frac{(x-1) + (x) + (x+1) + (x+1) + (2x) + (x+2) + (x+2)}{7}$$

$$= \frac{8x + 6}{7}$$

$$\text{میان} = \text{میانگین} \Rightarrow x + 1 = \frac{8x + 6}{7} \rightarrow 7x + 7 = 8x + 6 \Rightarrow x = 1$$

داده‌ها $\Rightarrow 0, 1, 2, 2, 2, 3, 4$

$2, 2, 2$ = داده‌های بین چارک اول و سوم

$$\sigma = 0 \Rightarrow \text{پس انحراف معیار برابر صفر می‌شود} \rightarrow \text{چون داده‌ها با هم برابر شدند}$$

(ریاضی و آمار (۱)، کار با داده‌های آماری، صفحه‌های ۱۵ تا ۹۸)

۲۳- گزینه «۲»

(سعید عزیزقانی)

در منحنی نرمال ۶۸ درصد داده‌ها در فاصله $(\bar{x} - \sigma, \bar{x} + \sigma)$ است.

بنابراین:

$$\begin{cases} \bar{x} + \sigma = 40 + 6\sqrt{5} \\ \bar{x} - \sigma = 40 - 6\sqrt{5} \end{cases} \Rightarrow \bar{x} = 40, \sigma = 6\sqrt{5}$$

(ریاضی و آمار (۱)، کار با داده‌های آماری، صفحه‌های ۹۱ تا ۹۴)

۲۴- گزینه «۲»

(کتاب آبی پیمان‌های)

تعداد کل داده‌ها ۳۰ است و عبارت‌اند از:

$$20, 21, 21, 22, 23, 23, 24, 24, 24, 25, 25, 26, 27, 27, 28,$$

$$29, 29, 29, 30, 30, 31, 32, 32, 33, 33, 33, 34, 35, 38, 40$$

که ۱۰ داده آن دمای بالاتر از ۳۰ هستند. درصد آن‌ها برابر است با:

$$\text{درصد} = \frac{10}{30} \times 100 = 33\% / 33$$

(ریاضی و آمار (۱)، نمایش داده‌ها، صفحه‌های ۱۰۵ و ۱۰۶)

۲۵- گزینه «۲»

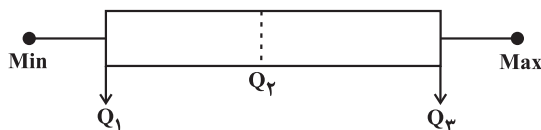
(معمد ابراهیم تونزنده‌بانی)

اگر داده‌ها را با x_1, x_2, \dots, x_{31} نشان دهیم آن‌گاه x_{16} : میان‌بندی و تعداد

داده‌ها در نیمه اول یا در نیمه دوم جعبه برابر است با: ۱۵

$$Q_1 = x_8$$

$$Q_3 = x_{24}$$

داده‌های سبیل چپ: x_1, x_2, \dots, x_7

داده‌های سبیل راست: $x_{25}, x_{26}, \dots, x_{31}$

داده‌های داخل و روی جعبه: x_8, x_9, \dots, x_{24}

$$15 = \text{میانگین داده‌های داخل و روی جعبه} = \frac{x_8 + x_9 + \dots + x_{24}}{17}$$

$$\Rightarrow x_8 + x_9 + \dots + x_{24} = 255$$

حال میانگین کل را محاسبه می‌کنیم.

$$\bar{x} = \frac{x_1 + x_2 + x_3 + x_4 + x_5 + x_6 + x_7 + x_8 + \dots + x_{24} + x_{25} + \dots + x_{31}}{31}$$

$$\bar{x} = \frac{90 + 255 + 151}{31} = 16$$

حالا بریم سراغ نمودار دایره‌ای:

$$360^\circ \times \frac{\text{فراوانی آن گروه}}{\text{فراوانی کل}} = \text{زاویه هر گروه}$$

$16 = \text{فراوانی گروه A} = \text{میانگین کل داده‌ها در نمودار جعبه‌ای}$

فراوانی کل = ۱۶۰

$$\text{زاویه A} = \frac{16}{160} \times 360 = 36^\circ$$

(ریاضی و آمار (۱)، نمایش داده‌ها، صفحه‌های ۱۰۰ تا ۱۰۹)

علوم و فنون ادبی (۳) و (۲)

۲۶- گزینه ۳»

(شیوا نظری)

سادگی نثر این دوره در همه جا یکسان نیست و نثر ساده این دوره را نمی‌توان فصیح و بلیغ دانست.

(علوم و فنون ادبی (۲)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۳۸ و ۳۹)

۲۷- گزینه ۳»

(سعید معفری)

تشریح موارد نادرست:

ب) حسین منزوی مربوط به گروه دوم است که بعد از انقلاب به همان روال گذشته به کار ادبی خود ادامه دادند و در زمینه‌هایی متأثر از ادبیات جهان بودند، نه شاخه جوان بعد از انقلاب.

ج) رمان‌نویسی مربوط به نثر دوره انقلاب است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، سبک‌شناسی و تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۷۵ تا ۷۷ و ۷۹)

۲۸- گزینه ۱»

(سعید معفری)

نسل جوان انقلاب هنوز مهارت کافی برای بیان ادبی تجربه‌های خود نداشت. لازمه کسب این مهارت تأمل در آثار قدما و آشنایی با ادبیات جهان بود. این نسل کار خود را با داستان کوتاه آغاز کرد و ادامه داد. از این رو ادبیات داستانی و نثر پس از انقلاب در شکل فراگیر خود در داستان کوتاه جلوه‌گر شد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، سبک‌شناسی و تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۷۸ و ۷۹)

۲۹- گزینه ۲»

(شیوا نظری)

الف) ویژگی‌های شعر «افسانه» اثر نیما

ب) ویژگی‌های سبکی شعر مهدی اخوان ثالث

ج) وجه‌تمایز پروین اعتصامی از دیگر شاعران

د) شهریار در غزل، طبعی لطیف داشت و از حافظ تأثیر فراوان گرفته بود.

(علوم و فنون ادبی (۳)، سبک‌شناسی و تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۷۰ تا ۷۲)

۳۰- گزینه ۲»

(شیوا نظری)

نمونه نثر تلگرافی و پرشتاب جلال آل‌احمد را می‌توان در «مدیر مدرسه» دید. «سه‌تار» از مجموعه داستان‌های جلال آل‌احمد است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، سبک‌شناسی و تاریخ ادبیات، صفحه ۷۴)

۳۱- گزینه ۱»

(هومن نمازی)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: «کشتی پهلوگرفته» اثر سید مهدی شجاعی است.

گزینه ۳: «بدوک» فیلمنامه‌ای از سید مهدی شجاعی است.

گزینه ۴: «زمستان ۶۲» نوشته اسماعیل فصیح و «ملاقات در شب آفتابی» از علی مؤذنی است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۷۷ تا ۸۰)

۳۲- گزینه ۱»

(مجتبی فرهادی)

مفهوم کلی بیت گزینه ۱ «با شادی‌گرایی ارتباط دارد که از ویژگی‌های فکری «سبک خراسانی» می‌باشد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: «فراق و غم‌گرایی: ویژگی سبک عراقی

گزینه ۳: «اعتقاد به قضا و قدر: ویژگی سبک عراقی

گزینه ۴: «ستایش عشق: ویژگی سبک عراقی

(علوم و فنون ادبی (۲)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۳۷ و ۳۸)

۳۳- گزینه ۴»

(معمد امین دانش‌فام)

بیت، فاقد تشبیه است و «عمر» مجاز از زمان طولانی است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «روی معشوق» به آفتاب تشبیه شده است.

تشبیه مضمَر تفضیلی نیز در تشبیه «روی معشوق» به سایر اجرام آسمانی مشاهده می‌شود.

گزینه ۲: در بیت، مجاز مشاهده نمی‌شود. «خون» در این بیت، نمی‌تواند مجاز از کشتن باشد.

گزینه ۳: در بیت، شاعر به‌صورت پنهان، «چشم» و «ابروی» معشوق را به اجرام آسمانی تشبیه کرده است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، ترکیبی)

۳۴- گزینه ۲»

(یاسین مهریان)

این بیت، فاقد مجاز است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «آفتاب» مجاز از «خورشید»

گزینه ۳: «الله اکبر» مجاز از «اذان»

گزینه ۴: «سفال» مجاز از «کوزه سفالی»

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه‌های ۵۱ تا ۵۳)

۳۵- گزینه ۳»

(مجتبی فرهادی)

بیت، فاقد مجاز است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «خدنگ» مجاز از «تیر»

گزینه ۲: «شیخ و شاب» مجاز از «همه مردم»

گزینه ۴: «زبان» مجاز از «سخن»

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه‌های ۵۱ تا ۵۳)

۳۶- گزینه «۳»

(سیدعلیرضا احمدی)

«آفاق» مجاز از مردم دنیا

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «روز» مجاز از زمان و موعد و «روی» مجاز از کل وجود

گزینه «۲»: «سبزه و آب روان» مجاز از طبیعت و «ایام گل» مجاز از فصل بهار

گزینه «۴»: «نفاس» مجاز از سخنان و وردها و «ایام» مجاز از روزگار

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه‌های ۵۱ تا ۵۳)

۳۷- گزینه «۱»

(سیدعلیرضا احمدی)

«عجوزه» استعاره از جهان است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: عبارت «ترک شیرازی»، صفت جانشین اسم است و استعاره نیست.

گزینه «۳»: کلمات «مشک، عنبر، یاقوت و زمرد» همگی در معنای خود به کار رفته‌اند.

گزینه «۴»: «سهی قد»، «زیبارخ» و «پهلوان» همگی صفت هستند و نمی‌توان یک صفت را در جایگاه استعاره مصرحه قرار داد.

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه ۵۳)

۳۸- گزینه «۳»

(مهتبی فرهادی)

وزن بیت گزینه «۳»، «مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن» است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلاتن

گزینه «۲»: مفاعیلن مفاعیلن فعولن

گزینه «۴»: فعولن فعولن فعولن فعولن

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر، ترکیبی)

۳۹- گزینه «۲»

(مهمد امین دادرش‌فام)

وزن مشترک بیت صورت سؤال و گزینه «۲»: فعلاتن فعلاتن فعولن

وزن بیت سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: فعلاتن فعلاتن فعولن

گزینه «۲»: فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلاتن

گزینه «۴»: فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلاتن

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر، ترکیبی)

۴۰- گزینه «۴»

(یاسین مهریان)

گزینه «۴»، «مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن» است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن»

گزینه «۲»: مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن فعولن

گزینه «۳»: مفاعیلن مفاعیلن فعولن

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر، ترکیبی)

۴۱- گزینه «۴»

(هومن نمازی)

مصراع نخست را می‌توان به دو شیوه هجابندی کرد: ۱- مفاعیلن مفاعیلن

فعولن ۲- فعلاتن مفاعیلن فعولن؛ که با توجه به مصراع دوم، برش آوایی

«فعلاتن مفاعیلن فعولن» صحیح است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: وزن بیت این گزینه، «فعلاتن فعلاتن فعولن» است.

گزینه «۲»: وزن بیت این گزینه، «مفاعیلن مفاعیلن فعولن» است که

همسان (تک‌پایه‌ای) محسوب می‌شود.

گزینه «۳»: وزن بیت این گزینه، «مستفعل مستفعل مستفعل مستفعل» است

که این وزن، بر علامت‌گذاری دیگر آن که وزن «مفعول مفاعیل مفاعیل

فعولن» را به دست می‌دهد، ترجیح دارد.

(علوم و فنون ادبی (۲) و (۳)، موسیقی شعر، ترکیبی)

۴۲- گزینه «۲»

(مهمد امین دادرش‌فام)

شاعر در بیت گزینه «۲» به این موضوع اشاره دارد که نباید نزد ظالم اظهار

ناتوانی کرد، زیرا موجب افزایش ستم از طرف ظالم می‌شود. در مصراع دوم

هم مثال کباب و آتش برای روشن شدن بیشتر همین موضوع آورده شده

است.

ابیات گزینه‌های «۱»، «۳» و «۴» هریک به نوعی اشاره به نابودی ستم و ظالم

دارند.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: شاعر می‌گوید جهان بر پایه عدل است و ظلم پایدار نیست.

گزینه «۳»: اشاره به نابودی ظالم به واسطه عمل خود دارد.

گزینه «۴»: نابودی و عدم بقای ظلم

(علوم و فنون ادبی (۲)، مفهوم، ترکیبی)

۴۳- گزینه «۴»

(کتاب آبی پیمان‌های)

مفهوم گزینه «۴»، بی‌خوابی و گریستن عاشق به‌خاطر دوری از معشوق

است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، مفهوم، ترکیبی)

۴۴- گزینه «۱»

(کتاب آبی پیمانهای)

در بیت صورت سؤال شاعر به معشوق می‌گوید: «اگر از زبان (لب) تو امان و پناهی (زنهار) برای من صادر شود، در بالاترین مقام خواهم بود»؛ این مفهوم در بیت گزینه «۱» نیز بیان شده است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: توصیف زیبایی لب معشوق

گزینه «۳»: توصیف خنده زیبای معشوق و ترجیح آن بر شکوفه‌های بهاری

گزینه «۴»: توصیف زیبایی لب معشوق و غمگین شدن شاعر با دیدن آن

(علوم و فنون ادبی (۲)، مفهوم، صفحه ۳۱)

۴۵- گزینه «۲»

(سعید معفری)

الف) قسمت ازلی (تقدیر) بدون حضور انسان رقم خورده است و باید به آن رضایت داد.

ب) باید جسم و جان را نثار معشوق کرد.

ج) همه چیز در دست خداوند و حاصل وجود او است، همان‌طور که خط از خرد (عقل) برمی‌خیزد، نه از انگشتان.

د) باید خود را تسلیم یار کنیم.

(علوم و فنون ادبی (۲)، مفهوم، صفحه‌های ۳۷، ۵۵ و ۵۶)

علوم و فنون ادبی (۳) - اختیاری

۴۶- گزینه «۴»

(هومن نمازی)

الف) اولین کنگره نویسندگان و شاعران در تیرماه ۱۳۲۵ (دوره دوم) تشکیل شد.

ب) در دوره چهارم جریان‌های ادبی پیشین به کمال می‌رسند.

ج) سمبولیسم اجتماعی در دوره سوم رواج یافت.

د) مربوط به دوره سوم است

ه) مربوط به دوره اول است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، سبک‌شناسی و تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۶۹ و ۷۰)

۴۷- گزینه «۲»

(هومن نمازی)

فقط سووشون غلط معرفی شده است. نویسنده آن سیمین دانشور است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: دهکده پرملال از امین فقیری است؛ افسانه از علی اسفندیاری (نیما یوشیج) است.

گزینه «۳»: شوهر آهوخانم از علی محمد افغانی، بره گم‌شده راعی از هوشنگ گلشیری و جعفرخان از فرنگ برگشته نوشته حسن مقدم است.

گزینه «۴»: خالق زمستان اخوان ثالث است و ققنوس از نیما یوشیج است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۷۱ تا ۷۴)

۴۸- گزینه «۴»

(سیدعلیرضا علویان)

آثار این گزینه همگی مربوط به دوره معاصر پس از انقلاب می‌باشند؛ خواب ارغوانی مجموعه شعر سیدعلی موسوی گرمارودی، زمین سوخته رمانی از احمد محمود، ضیافت از مجموعه داستان‌های سیدمهدی شجاعی و مهاجر کوچک به قلم محمدرضا سرشار است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: دوره انقلاب - دوره معاصر (پیش از انقلاب) - دوره انقلاب

گزینه «۲»: دوره معاصر (پیش از انقلاب) - دوره انقلاب - دوره بیداری

گزینه «۳»: دوره بیداری - دوره معاصر (پیش از انقلاب) - دوره معاصر (پیش از انقلاب) - دوره بیداری

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، ترکیبی)

۴۹- گزینه «۳»

(مهمرامین دانش‌فام)

هجای پایانی مصراع دوم کشیده است، اما با توجه به اختیار بلندبودن هجای پایانی مصراع، بلند به حساب می‌آید، پس با توجه به شرط صورت سؤال مبنی بر اعمال اختیارات شاعری در شمارش هجاهای این هجا را باید شمرد.

شَ	را	بَ	خُر	دِ	وُ	خِی	کِر
U	-	U	-	U	U	-	-
دِ	می	رَ	وی	بَ	چَ	من	
U	-	U	-	U	U	-	

کِ	آ	بَ	رو	یَ	تَ	آ	تَش
U	-	U	-	U	U	-	-
دِ	رَر	غَ	وا	نَن	داخت		
U	-	U	-	-	-		

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، ترکیبی)

۵۰- گزینه «۳»

(یاسین مهریان)

در بیت گزینه «۳»، «ماند» در واژه «نماند»، یک هجای کشیده است که باید بلند محسوب شود؛ اختیار وزنی بلندبودن هجای پایان مصراع توجه؛ واژه «نماند» را به دو شکل می‌توان خواند: «نماند» و «نماند» / با توجه به مصراع دوم، وزن بیت، «مفاعیلن فاعلاتن مفاعیلن فعّلعن» است و اگر بخواهیم مصراع اول را با واژه «نماند» در نظر بگیریم، وزن مصراع اول، «مفاعیلن فاعلاتن مفاعیلن فاعلاتن» می‌شود که با مصراع دوم، هم‌خوانی ندارد. بنابراین، باید آن را به شکل «نماند» بخوانیم.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «شین» یک هجای بلند است؛ زیرا که «ن» ساکن، بعد از مصوت بلند آمده است و مصوت بلند، کوتاه در نظر گرفته می‌شود. (کتاب علوم و فنون ادبی (۱)، صفحه ۴۹)

گزینه «۲»: «نه»، از مصدر «نهادن» است و «ه» در آن، ملفوظ است؛ بنابراین، «نه» یک هجای بلند است.

گزینه «۴»: «ده» نیز دارای «ه» ملفوظ است؛ بنابراین، یک هجای بلند است، نه هجای کوتاه.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۸۳ و ۸۴)

۵۱- گزینه «۳»

(یاسین موریان)

بیت «ب»: فاقد ابدال / وزن بیت: مفتعلن مفاعلهن مفتعلن مفاعلهن / واژه «سر» به شکل «سَر» و واژه «بر» به شکل «بَر» خوانده می‌شود؛ بنابراین، فاقد ابدال هستند.

بیت «د»: فاقد آوردن فاعلاتن به جای فاعلاتن / وزن بیت: فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلهن / وزن واژه اصلی بیت، «فاعلاتن» است و امکان رخ دادن اختیار آوردن فاعلاتن به جای فاعلاتن، در این وزن وجود ندارد. / توجه داشته باشید که «نه» در ابتدای مصراع اول، دارای اختیار بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه است. در پیدا کردن وزن بیت، صرفاً به رکن اول اکتفا نکنید، چون ممکن است شامل اختیار شاعری شده باشد. مثلاً در همین بیت، اگر فقط رکن اول مصراع اول را بررسی می‌کردیم، وزن واژه بیت را «فاعلاتن» در نظر می‌گرفتیم و مصراع دوم را دارای اختیار آوردن فاعلاتن به جای فاعلاتن می‌دانستیم؛ در حالی که وزن واژه بیت، اصلاً «فاعلاتن» نیست.

تشریح سایر ابیات:

بیت «الف»: وزن بیت: مفتعلن فاعلهن مفتعلن فاعلهن / «عشق» و «کرد» (نکرد)، هجاهای کشیده‌ای هستند که در پایان نیم‌مصراع قرار گرفته‌اند و باید به‌عنوان هجای بلند محسوب شوند. / نکته: اختیار بلند بودن هجای پایانی، صرفاً در پایان مصراع رخ نمی‌دهد، بلکه ممکن است در پایان نیم‌مصراع، در اوزان دولختی نیز رخ بدهد.

بیت «ج»: وزن بیت: مفعول مفاعیل مفاعیل فعل / اختیار شاعری قلب: شاعر در رکن دوم مصراع اول، به جای «مفاعیل»، از «مفاعلهن» بهره برده است.

تکته مهم درسی:

اختیار شاعری قلب، در وزن رباعی (مفعول مفاعیل مفاعیل فعل) نیز امکان دارد رخ دهد. اگر شاعر، به جای «مفاعیل»، از «مفاعلهن» استفاده کند، از اختیار شاعری قلب بهره برده است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۸۳ تا ۸۶)

۵۲- گزینه «۴»

(سید علیرضا امیری)

آوردن فاعلاتن به جای فاعلاتن، ابدال (تبدیل فعلن به فعلن) و بلند بودن هجای پایانی در گزینه «۴» مشهود است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۸۳ تا ۸۶)

۵۳- گزینه «۳»

(سید علیرضا امیری)

در هر دو مصراع بیت گزینه «۳»، هجای نخست کوتاه است و وجود اختیار آوردن فاعلاتن به جای فاعلاتن منتفی است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، ترکیبی)

۵۴- گزینه «۳»

(مجتبی فرهادی)

در گزینه «۳»، هجای پایانی مصراع اول (ریش)، هجایی کشیده است که بلند محسوب می‌شود.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: هجای پایانی «گان» با حذف نون و «د» بلند هستند.

گزینه «۲»: هجای پایانی «د» و «د» بلند هستند. (در این اختیار شاعری با خوانش آخرین واژه از مصراع به اختیار شاعری پی برده می‌شود. گاه نگاه به هجا و واژه پایانی نمی‌تواند دانش‌آموز را به پاسخ صحیح برساند، در این مواقع بهتر است مصراع را از ابتدا خوانده یا چند واژه قبلی نیز خوانده شود).
گزینه «۴»: هجای پایانی «وی» و «ید» بلند هستند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۸۳ تا ۸۶)

۵۵- گزینه «۱»

(سعید پعفری)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه‌های «۲»، «۳» و «۴»: یک ابدال دارند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه ۸۵)

جامعه‌شناسی (۳)

۵۶- گزینه «۴»

(آزیتا پیرقی)

تشریح عبارت نادرست:

علت توسعه و گسترش قدرت و ثروت ← دآوری اخلاقی درباره قدرت، ثروت و دانش نادیده گرفته شد تا با توسعه و گسترش آن‌ها، زمینه آسایش و آرامش دنیوی بشر بیشتر فراهم شود.

(جامعه‌شناسی (۳)، قدرت اجتماعی، صفحه‌های ۵۴ و ۵۵)

۵۷- گزینه «۳»

(سیر مفسر مرنی دینانی)

- هر چه در گذر زمان، جوامع پیچیده تر می شوند، سیاست نیز ضروری تر و پیچیده تر می شود.

- تصمیم گیری درباره مسائل مشترک و رفع اختلافات و تضاد میان افراد و گروه هایی که با هم زندگی می کنند، سیاست و عمل سیاسی را پدید می آورد.

(جامعه شناسی (۳)، قدرت اجتماعی، صفحه ۵۶)

۵۸- گزینه «۲»

(ریحانه امینی)

تشریح موارد نادرست:

- سیاست دو وجه یا بُعد اصلی دارد. یک بُعد آن تدبیر و تنظیم امور و بعد دیگر آن، ضمانت اجرای قانون است که نیازمند قدرت می باشد.

- قدرت وجه عینی و محسوس سیاست و جنبه الزام آور آن است.

- در گذشته و به صورت عادی، سیاست، محدوده حکومت و دولت به حساب می آمده است، ولی امروزه این تلقی وجود ندارد.

(جامعه شناسی (۳)، قدرت اجتماعی، صفحه های ۵۷ و ۵۸)

۵۹- گزینه «۲»

(ریحانه امینی)

در گذشته، قدرت وسیله و ابزاری برای تحقق اهداف و فضیلت های اخلاقی قلمداد می شده است.

(جامعه شناسی (۳)، قدرت اجتماعی، صفحه های ۵۷ و ۵۸)

۶۰- گزینه «۲»

(سیر مفسر مرنی دینانی)

تشریح موارد نادرست:

- کسانی که توان تأثیرگذاری بیشتری بر اراده دیگران دارند، قدرت اجتماعی بیشتری دارند.

- ضمانت اجرای کنش های جمعی قدرت است.

(جامعه شناسی (۳)، قدرت اجتماعی، صفحه های ۵۸ و ۵۹)

۶۱- گزینه «۱»

(سیر مفسر مرنی دینانی)

- مالکیت (ثروت و درآمد)، وسیله جذب اطاعت دیگران است.

- شخصیت با قدرت اقتناعی یعنی توانایی ترغیب یا ایجاد باور، نزدیکی بیشتر تری دارد.

- در جوامع نخستین، قدرت بدنی منبع دستیابی به قدرت تنبیهی بود.

(جامعه شناسی (۳)، قدرت اجتماعی، صفحه ۶۰)

۶۲- گزینه «۱»

(فاطمه صفری)

- سازمان، پیوند میان افراد و گروه های انسانی مانند رابطه همکاران، هموطنان و هم کیشان را در بر می گیرد که از آن به «انسجام اجتماعی» یاد می شود.

- امروزه بیشترین قدرت ها درون سازمان ها متمرکز شده اند.

- ابزار اعمال قدرت تشویقی مربوط به مالکیت است.

(جامعه شناسی (۳)، قدرت اجتماعی، صفحه های ۶۰ تا ۶۲)

۶۳- گزینه «۴»

(کتاب آبی پیمانهای)

اطاعت اقتناعی دیگران ← پیامد ← ثروت

جمع کسانی که منافع، ارزش ها یا برداشتهای مشترکی دارند. ← معنای سازمان

مؤثر واقع شدن مالکیت و شخصیت به پشت گرمی سازمان ← علت کاهش سهم مالکیت سهامداران

(جامعه شناسی (۳)، قدرت اجتماعی، صفحه های ۶۰ تا ۶۲)

۶۴- گزینه «۲»

(هیبه مهبی)

تشریح عبارات نادرست:

ب: همواره باید قدرت ها را با رویکردی عالمانه و انتقادی بنگریم تا شرعی، اخلاقی و قانونی بودن آن را دریابیم.

د: هر کنش سیاسی، یا به قصد تغییر وضع موجود انجام می شود و یا با هدف حفظ آن.

(جامعه شناسی (۳)، قدرت اجتماعی، صفحه ۶۴)

۶۵- گزینه «۱»

(هیبه مهبی)

اگر تمایل به حفظ وضع موجود باشد، هدف، پیشگیری از تغییری است که وضعیت را «بدتر» می کند و هرگاه تمایل به تغییر وجود داشته باشد، هدف، ایجاد وضعیت «بهتر» است.

(جامعه شناسی (۳)، قدرت اجتماعی، صفحه ۶۴ و ۶۵)

جامعه شناسی (۳) - اختیاری

۶۶- گزینه «۲»

(ریحانه امینی)

ویژگی های نظام لیبرال دموکراسی:

- لیبرالیسم به معنای مجاز دانستن همه امور برای انسان و دموکراسی به معنای حاکمیت اکثریت مردم بر اساس خواست و میل خودشان است.
- با خواست و اراده اکثریت مردم شکل می گیرد و هیچ حقیقت و فضیلتی را که مستقل از خواست مردم باشد، به رسمیت نمی شناسد.

- نظام سیاسی سازگار با فرهنگ جهان غرب است که رویکردی سکولار و دنیوی به جهان هستی دارد.

- در این نظام، آزادی مهم ترین ارزش اجتماعی است و ثبات، رفاه و سلطه بر طبیعت از دیگر ارزش های مهم آن به شمار می روند.

- در این نظام فقط می توان از مقبولیت قدرت حرف زد و نمی توان از مشروعیت حقیقی سخن گفت.

ویژگی‌های نظام جمهوری اسلامی:

- در این ترکیب، جمهوری به این معناست که مردم خودشان سرنوشت سیاسی خود را تعیین می‌کنند و اسلامی نشانگر این است که فعالیت مردم و نظام سیاسی براساس عقاید و ارزش‌های اسلامی سازمان می‌یابد.
- قوانین و مقررات آن با خواست مردم و براساس احکام الهی و اسلامی تعیین می‌گردند.
- نظام سیاسی سازگار با فرهنگ توحیدی است که در جهان اسلام مورد توجه و اقبال قرار گرفته است.

- ارزش‌های سیاسی و قوانین و مقررات اجتماعی با عقل و وحی شناخته و معین می‌شوند. مردم نیز مسئولیت شناخت و اجرای آن‌ها را به عهده دارند.

- در این نظام می‌توان از مقبولیت و مشروعیت حقیقی سخن گفت.

(پایه‌شناسی (۳)، قدرت اجتماعی، صفحه‌های ۶۸ و ۶۹)

۶۷- گزینه ۱»

(آزیتا بیرقی)

مشارکت سیاسی ← موجب افزایش آگاهی می‌شود

یکی از شیوه‌های مشارکت سیاسی ← انتخابات سیاسی

تفاوت‌های اسمی بهانه‌ای برای نابرابری‌های اجتماعی‌اند ← نظام آپارتاید

قشربندی اجتماعی ← جامعه‌شناسان در مطالعه نابرابری‌های اجتماعی به آن توجه می‌کنند.

(پایه‌شناسی (۳)، ترکیبی)

۶۸- گزینه ۱»

(کوثر شاه‌سینی)

تشریح عبارات نادرست:

ب) در رقابت عادلانه باید نقطه شروع رقابت یکسان باشد.

د) مفهوم قشربندی در جامعه‌شناسی، از زمین‌شناسی گرفته شده است.

(پایه‌شناسی (۳)، نابرابری اجتماعی، صفحه‌های ۷۴ و ۷۵)

۶۹- گزینه ۳»

(فاطمه صفری)

تشریح موارد نادرست:

ب) در این رویکرد نقطه شروع رقابت‌ها یکسان می‌شود.

ج) اینان عدالت اقتصادی را مهم می‌دانند و معتقدند با توزیع برابر ثروت، نابرابری اجتماعی از بین می‌رود و عدالت برقرار می‌شود.

(پایه‌شناسی (۳)، نابرابری اجتماعی، صفحه ۷۶)

۷۰- گزینه ۲»

(کوثر شاه‌سینی)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱»: مربوط به رویکرد عدالت اجتماعی - مربوط به رویکرد عدالت اجتماعی

گزینه ۳»: مربوط به دیدگاه طرفداران قشربندی - مربوط به دیدگاه مخالفان قشربندی

گزینه ۴»: مربوط به رویکرد عدالت اجتماعی - مربوط به دیدگاه مخالفان قشربندی

(پایه‌شناسی (۳)، نابرابری اجتماعی، صفحه‌های ۷۴ تا ۷۸)

جامعه‌شناسی (۱)

۷۱- گزینه ۲»

(آزیتا بیرقی)

پیدایش جهان‌های اجتماعی مختلف ← تنوع آگاهی و معرفت
انسان‌ها و تنوع اراده و اختیار آن‌هاست.

عمیق‌ترین لایه‌های جهان اجتماعی ← عقاید و ارزش‌ها

مواجه شدن مردم‌شناسان با فرهنگ‌های غیرغربی ← علت
انتقادات به خودمداری فرهنگ غرب

(پایه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۳۰، ۳۵ و ۳۶)

۷۲- گزینه ۳»

(ریحانه امینی)

در این دیدگاه، عده‌ای از اندیشمندان اجتماعی معتقدند جهان‌های اجتماعی متنوع‌اند. هر جهان اجتماعی، فرهنگ و تمدن مناسب خود را به وجود می‌آورد. فرهنگ‌ها و تمدن‌ها نیز براساس آرمان‌ها و ارزش‌های خود،

تحوالاتی را دنبال می‌کنند و مسیرهای مختلفی را می‌پیمایند. برخی فرهنگ‌ها و تمدن‌ها، زمانی طولانی دوام می‌آورند و بعضی دیگر پس از مدتی از بین می‌روند. در این دیدگاه، جهان‌های اجتماعی مختلف با روابط

متقابلی که دارند می‌توانند از تجربیات یکدیگر استفاده کنند؛ اما هیچ یک از آن‌ها با حفظ هویت خود نمی‌توانند مسیر دیگری را ادامه دهد. جهان اجتماعی زنده و سالم، فعالانه با جهان اطراف خود ارتباط برقرار می‌کند.

مطابق با نیاز خود، از دستاوردهای جهان‌های اجتماعی دیگر بهره می‌برد. در صورتی که لازم باشد، تغییراتی در آن‌ها به وجود می‌آورد و سپس از آن‌ها استفاده می‌کند.

(پایه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۳۸ و ۳۹)

۷۳- گزینه «۲»

(مبیه مهبی)

الف) جهان اجتماعی با آگاهی و اراده افراد انسانی پدید می آید.
ب) هر جهان اجتماعی تا زمانی که از طریق مشارکت اجتماعی افراد پابرجاست، پیامدهای آن نیز باقی می ماند.
ج) هر جهان اجتماعی براساس عقاید و ارزش های خود، افق ها و ظرفیت های جدیدی برای انسان فراهم می کند.

(جامعه شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه های ۴۲ تا ۴۴)

۷۴- گزینه «۲»

(فاطمه صفری)

جهان اساطیری، طبیعت را قلمرو قدرت های فوق طبیعی و محصور رازها و افسون های آن ها می بیند و با طرد دانش ابزاری متناظر با طبیعت، امکان بهره وری معقول انسان از طبیعت را دور از دسترس می سازد.

رواج کنش های حساب گرانه معطوف به دنیا مانند استفاده از حسابداری و اقتصاد برای تخمین سود، عرصه را بر سایر کنش های انسانی، مانند کنش های عاطفی و اخلاقی تنگ می کند. این وضعیت به تدریج انسان ها را اسیر نظام اجتماعی پیچیده ای می سازد که مثل قفس آهنین، همه ابعاد وجود آنان را احاطه می کند و فرصت رهایی از این قفس خودساخته را از آنان می گیرد. از این روند، به از دست رفتن اراده و آزادی انسان ها یاد می شود.

جهان متجدد فقط علمی را که با روش های تجربی به دست می آیند، علم می داند و علمی را که از روش های فراطجربی (عقلانی و وحیانی) استفاده می کنند، علم نمی شناسد. با افول این دسته از علوم، امکان ارزیابی ارزش ها و آرمان های بشری که پدیده های فراطجربی هستند و با علوم تجربی قابل مطالعه نیستند از دست می رود و داوری درباره این امور به تمایلات افراد و گروه های متفرق سپرده می شود.

(جامعه شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه های ۴۶ تا ۴۹)

۷۵- گزینه «۴»

(کتاب آبی پیمان های)

افراد خواهان تسلط بر این جهان، اسیر نظام اجتماعی پیچیده ای می شوند و فرصت رهایی از این قفس خودساخته را ندارند.

(جامعه شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه های ۴۸ و ۴۹)

جامعه شناسی (۲)

۷۶- گزینه «۱»

(کتاب آبی پیمان های)

اصول اعتقادی و ارزش های اسلام، اصول و ارزش های ثابتی است که همه انبیا در طول تاریخ برای تبلیغ و ترویج آن مبعوث شده اند.

(جامعه شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه ۲۷)

۷۷- گزینه «۲»

(کوثر شاه حسینی)

- دوره استعمار: استبداد قومی با وجود اینکه دارای هویتی غیراسلامی بود به دلیل اینکه پشتوانه و پیشینه ای خارج از جهان اسلام نداشت، از رویارویی مستقیم با فرهنگ توانمند اسلامی دوری می کرد.

- دوران خلافت: عقاید و ارزش های جهانی اسلام، فارغ از عملکرد قدرت های سیاسی و با تلاش و کوشش عالمان مسلمان، از مرزهای جغرافیایی و سیاسی جوامع مختلف عبور کرد و بر قدرت های سیاسی که در این مناطق حضور داشتند، تأثیر گذاشت.

- عصر بیداری اسلامی: بسیاری از نخبگان کشورهای اسلامی تا قبل از انقلاب اسلامی ایران، برای مقابله با سلطه استعمار، از مکاتب و روش های غربی مانند ناسیونالیسم یا مارکسیسم استفاده می کردند.

(جامعه شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه ۲۹، ۳۱ و ۳۲)

۷۸- گزینه «۲»

(مهرشاد ایمانی نسب)

اومانیزم در بخش های مختلف فرهنگ غرب نظیر هنر، ادبیات و حقوق بروز یافته است. بنابراین تغییر رویکرد و تفاوت میان هنر قرون وسطی و هنر عصر مدرن به اومانیزم که از نتایج منطقی سکولاریسم است، باز می گردد.

(جامعه شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه های ۳۸ تا ۴۱)

۷۹- گزینه «۲»

(کوثر شاه حسینی)

الف) حرکت های اعتراض آمیز مذهبی (پروتستانتیسم) در جهت اصلاح دینی پدید آمدند.

ب) روشنگری در معنای خاص نوعی معرفت شناسی است که با سکولاریسم و اومانیزم همراه می شود. این منظومه، فلسفه روشنگری را می سازد.

ج) دئیسم یعنی اعتقاد به خدایی که هیچ برنامه ای برای هدایت و سعادت بشر ندارد.

د) رنسانس به معنای «تجدید حیات» و «تولد دوباره» است.

(جامعه شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه های ۴۳ و ۴۷ تا ۴۹)

۸۰- گزینه «۴»

(مبیه مهبی)

- حرکت های اعتراض آمیز رنسانس، به جای بازگشت به سوی حقیقت الهی انسان، به رویگردانی از نگاه معنوی منجر شد.

- علم جدید با رویکرد دنیوی خود، دیگر وظیفه شناخت حقیقت عالم و مسئولیت عبور انسان را از ملک به ملکوت بر عهده نداشت و به تدریج به ابزار تسلط انسان بر طبیعت تبدیل شد.

- لیبرالیسم، جایز دانستن همه امور در قیاس با خواست انسان است.

(جامعه شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه های ۵۱ تا ۵۳)

روان شناسی

۸۱- گزینه ۱»

(مهسا عفتی)

تصمیم‌گیری، عالی‌ترین و پیچیده‌ترین فعالیت شناختی انسان است.

(روان‌شناسی، تفکر (۲) تصمیم‌گیری، صفحه‌های ۱۳۷ و ۱۳۸)

۸۲- گزینه ۱»

(همیدرضا توکلی)

او برای تصمیم‌گیری از یک حس درونی کمک گرفته و دلیل تکانشی نبودن آن این است که ناگهانی تصمیمی نگرفته است.

(روان‌شناسی، تفکر (۲) تصمیم‌گیری، صفحه‌های ۱۴۳ و ۱۴۴)

۸۳- گزینه ۴»

(مهری باهری)

زمانی که فرد برای جلوگیری از آسیب‌ها و خطرات احتمالی تصمیم بگیرد، ملاک تصمیم‌گیری او «خطر» بوده است؛ مثال: زمانی که فرد دوندۀ برای جلوگیری از ریسک پارگی عضله از مسابقه انصراف دهد. زمانی که فرد با در نظر گرفتن هزینه‌های صرف شده برای موقعیت فعلی، تصمیم‌گیری کند، ملاک «هزینه» موجب تصمیم‌گیری او بوده است؛ برای مثال زمانی که دوندۀ با تصور زحمتهایی که برای رسیدن به نزدیکی خط پایان کشیده و برای جلوگیری از باطل شدن آن‌ها تصمیم به ادامه مسابقه می‌گیرد، ملاک اثرگذار، «هزینه» بوده است.

(روان‌شناسی، تفکر (۲) تصمیم‌گیری، صفحه‌های ۱۴۱ و ۱۴۲)

۸۴- گزینه ۱»

(مهمرب میببی)

گزینه ۱ «نادرست است. هر چند تصمیم‌گیری این فرد اولویت‌های محدود و مشخصی دارد، نوع تصمیم‌گیری او به دلیل اهمیت فراوان انتخاب رشته، مهم، پیچیده و به عبارتی دشوار است.

(روان‌شناسی، تفکر (۲) تصمیم‌گیری، ترکیبی)

۸۵- گزینه ۱»

(مهمرب میببی)

چون این دانشجو بین دو گزینه مانده بود که هر دو گزینه برای او مطلوب و خواستنی است، تعارض او از نوع گرایش - گرایش است.

(روان‌شناسی، تفکر (۲) تصمیم‌گیری، ترکیبی)

۸۶- گزینه ۳»

(مهمرب میببی)

اشتباه دانشجوی مورد نظر این بوده که در مراحل سه و چهار تصمیم‌گیری دقت کافی نداشته است؛ یعنی ویژگی‌ها و پیامدهای رشته‌ها را به خوبی بررسی نکرده و اکنون در مرحله آخر، یعنی بررسی پیامدها و نتایج اجرای اولویت مورد نظر قرار دارد.

(روان‌شناسی، تفکر (۲) تصمیم‌گیری، صفحه ۱۴۸)

۸۷- گزینه ۴»

(مهری باهری)

تصمیم‌گیری بر اساس اولویت‌ها به دو دسته ساده و پیچیده تقسیم می‌شود. زمانی که تعداد اولویت‌ها محدود باشد، تصمیم‌گیری ساده و زمانی که تعداد اولویت‌ها زیاد باشد تصمیم‌گیری پیچیده است، اما این قاعده استثنا دارد. زمانی که موضوع تصمیم‌گیری مهم باشد، اما تعداد اولویت‌ها کم باشد تصمیم‌گیری پیچیده است.

(روان‌شناسی، تفکر (۲) تصمیم‌گیری، صفحه‌های ۱۴۱ و ۱۴۲)

۸۸- گزینه ۳»

(همیدرضا توکلی)

کودک شمردن خود، دست کم گرفتن خود، عصبانی بودن، ترسو بودن و «اعتماد به نفس پایین» مانع تصمیم‌گیری درست می‌شود. بسیاری از تصمیم‌گیری‌های مهم، علاوه بر دانش لازم، به اعتماد به نفس قوی نیاز دارد. تصمیم‌گیرنده‌ای که اعتماد به نفس کمی داشته باشد، نمی‌تواند در فرایند تصمیم‌گیری موفق باشد.

(روان‌شناسی، تفکر (۲) تصمیم‌گیری، صفحه ۱۴۹)

۸۹- گزینه ۲»

(همیدرضا توکلی)

- شخص آشنایی با شهروندان شهر را دوست دارد، اما چالش‌های آن، برای او ترسناک است: گرایش - اجتناب
- هم عمل جراحی و هم بیهوشی برای شخص ناخوشایند است: اجتناب - اجتناب

(روان‌شناسی، تفکر (۲) تصمیم‌گیری، صفحه‌های ۱۵۱ و ۱۵۲)

۹۰- گزینه ۴»

(مهری باهری)

هر فرد در طی زندگی خود با موقعیت‌های گوناگون تعارض مواجه می‌شود. بهبود شرایط زندگی می‌تواند تجربه‌های تعارض فرد را از حالت اجتناب - اجتناب به گرایش - گرایش تغییر دهد. برای مثال هر چقدر شرایط مالی خانواده‌ای بهتر شود، آن خانواده کمتر از قبل با موقعیت‌های تعارض اجتناب - اجتناب مواجه می‌شود یا ورزشکاری که شرایط جسمانی بهتری دارد در موقعیت‌های مختلف با محدودیت کمتری مواجه بوده، با خواسته‌های خود تصمیم‌گیری کرده و در نهایت بیشتر با موقعیت‌های گرایش - گرایش مواجه خواهد بود. در نهایت هر چقدر دانش‌آموزی شرایط تحصیلی بهتری داشته باشد بیشتر با موقعیت‌های گرایش - گرایش در انتخاب رشته مواجه بوده و به اصطلاح دست بازتری دارد.

نکته مهم درسی:

تغییر شرایط، لزوماً موجب بهبود وضع نمی‌شود.

(روان‌شناسی، تفکر (۲) تصمیم‌گیری، صفحه ۱۵۲)

عربی زبان قرآن (۳) و (۲)

۹۱- گزینه «۳»

(ابوالفضل تاییک)

«فَمَا رَحْمَةٌ مِنْ اللَّهِ»: پس به (برکت) رحمتی از سوی خدا / «لِنُتَّ لَهُمْ»: با ایشان (آن‌ها) نرمخو شدی (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «لَوْ كُنْتَ فُظًّا غَلِيظًا أَلْقَبَ»: اگر تندخو و سنگدل بودی (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «لَأَنْفَضُوا»: پراکنده می‌شدند (رد سایر گزینه‌ها) / «مِنْ حَوْلِكَ»: از اطراف (رد گزینه ۲) (ترجمه)

۹۲- گزینه «۲»

(علی رسولی)

«مَا مِنْ سَمَكٍ»: هیچ ماهی‌ای... نیست (رد گزینه ۱) / «يَسْبَحُ»: شنا کند (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «فِي الْبَحْرِ»: در دریا / «بِرَعَانِفِهِ»: با باله‌هایش / «إِلَّا»: مگر / «خَلَقَ اللَّهُ مِثْلَكُمْ»: مانند شما مخلوق خداوند است (رد سایر گزینه‌ها) / «فَتَفَكَّرُوا»: پس بیندیشید / «فِي عَجَائِبِ»: در شگفتی‌های (رد گزینه ۴) / «المخلوقات»: آفریدگان (رد گزینه‌های ۱ و ۳) (ترجمه)

۹۳- گزینه «۱»

(سیره‌میا مؤمنی)

«إِنْصَمَّتْ»: پیوست، ملحق شد (رد گزینه ۳) / «الدَّوْلَةُ الْإِسْلَامِيَّةُ»: دولت اسلامی مفرد است، ولی در گزینه «۲» به صورت جمع ترجمه شده است. (رد گزینه ۲) / «مفردات فارسیه»: کلماتی فارسی، نکره است و باید به صورت نکره هم ترجمه شود. (رد گزینه ۴) / «دَخَلَتْ»: جمله وصفیه می‌باشد و با توجه به فعل ماضی «إِزْدَادَتْ»، باید به صورت ماضی ساده وارد شدند یا ماضی بعید وارد شده بودند) ترجمه شود. (رد گزینه ۳) / «تَبَادَلُ»: تبادل، مبادله کردن / «تعداد» در ترجمه گزینه «۴» اضافی است. (رد گزینه ۴) (ترجمه)

۹۴- گزینه «۴»

(پیروز ویاں-کنبر)

«مَا أَسْرَعَ»: (بر وزن «مَا أَفْعَلٌ» ← بیان تعجب) چه شتابان است (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «مَرَّ الْفُصُولِ وَالسَّنِينِ»: گذر فصل‌ها و سال‌ها (رد گزینه ۲) / «لِلْإِنْسَانِ»: برای انسان (رد گزینه ۲) / «كَمْ مِنْ عَجَائِزٍ»: چه بسیار سالخورده‌هایی که (پیرمردانی که) (رد گزینه ۱) / «يَعْتَقِدُونَ»: اعتقاد دارند، معتقدند (رد گزینه ۲) / «مَا كَانَ لَهُمْ إِلَّا بَضْعَةُ أَيَّامٍ»: برای آن‌ها جز چند روز نبود (فقط چند روز بود) (رد گزینه ۳) (ترجمه)

(ترجمه)

۹۵- گزینه «۱»

(کتاب آبی پیمانته‌ای - کنکور انسانی ۹۵)

«لَنْ يَبْقَى»: (آینده منفی) باقی نخواهد ماند (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «فِي حُلُوِّ الْحَيَاةِ أَوْ مُرَّهَا»: در تلخ یا شیرین زندگی (رد گزینه ۳) / «سَيَعْبُرُهُمَا»: (آینده مثبت) از آن دو عبور خواهد کرد (رد گزینه ۲) / «فِي يَوْمٍ مِنَ الْأَيَّامِ»: (در) روزی از روزها (رد گزینه‌های ۲ و ۴) (ترجمه)

۹۶- گزینه «۴»

(علی مفسن زاده)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: فعل «يُفَرِّقُ» مجزوم شده است، پس در اینجا «أَمْ» آمده که فعل مضارع را تبدیل به ماضی منفی می‌کند، نه «لِمَ» که به معنی «برای چه، چرا» می‌باشد. «أَمْ يُفَرِّقُ»: فرق نگذاشت
گزینه «۲»: فعل «كَانَتْ قَدْ حَضَنْتَ» باید به شکل «ماضی بعید» ترجمه شود؛ «كَانَتْ قَدْ حَضَنْتَ»: در آغوش گرفته بود، «كان + ماضی = ماضی بعید»
گزینه «۳»: ترکیب «الْفَلَاحَةُ الْفَرِحَةُ» یک ترکیب وصفی می‌باشد و کلمه «الْفَرِحَةُ» نقش صفت را دارد، نه حال، بنابراین باید به شکل «کشاورز خوشحال» ترجمه شود. (ترجمه)

(ترجمه)

۹۷- گزینه «۴»

(روح‌الله گلشن)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «يُحَاوِلُ» مجزوم شده است، پس با اسلوب شرط مواجهیم و «مَنْ» باید به شکل «هرکس» ترجمه شود. هم‌چنین «هرگز» در ترجمه فارسی اضافی است.
گزینه «۲»: «تَعْلَمِينَ»: (فعل مضارع از صیغه مفرد مؤنث مخاطب) می‌دانی «مُبَارَاةُ»: (مفرد است، نه جمع) مسابقه
گزینه «۳»: «قَدْ تَغَيَّرَتْ»: (فعل ماضی است نه مضارع) تغییر کرده است (ترجمه)

(ترجمه)

۹۸- گزینه «۱»

(ولی بریی - ابور)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: «أَطْفَالٌ» به معنای «کودکان، بچه‌ها» است و برای «فرزندان» مناسب نمی‌باشد، در این گزینه «الصَّغِيرُ» نیز نادرست است، چون صفت باید در جمع بودن از موصوف خود تبعیت کند.
گزینه «۳»: فعل مضارع منفی به معنای (فرق نمی‌گذارد) به کار رفته است نه فعل نهی، در این گزینه «عِنْدَ» نیز نامناسب است.
گزینه «۴»: «وَالِدَانِ مُؤْمِنَانِ» نکره و به معنای (پدر و مادر با ایمانی) است و نادرست است، در این گزینه «الصَّغِيرُ» نیز مفرد به کار رفته و نادرست است. (ترجمه)

(ترجمه)

ترجمه متن درک مطلب:

«بی‌گمان ساختمان جامعه و ستون‌های آن بر آموزش و پرورش استوار است و معلم همان معمار آن است. مردی از مردان بزرگ تاریخ را سراغ نداریم، مگر اینکه معلمی فرهیخته داشته است، لذا اگر ملتی می‌خواهد در امور خود پیشرفت کند، باید آموزش و پرورش فرزندانش را آغاز کند و به بزرگداشت معلم بپردازد تا برای آن‌ها الگوی نیکویی باشد که [انها] ارزش‌های اخلاقی و انسانی همچون احساس مسئولیت، آزادی و عشق به وطن را در وجودشان بنشانند و خردهایشان را براساس نیروی عزم و ایمان بنا کند. ولی اگر شکوه و صلابت معلم در جامعه فرو افتد و مورد احترام واقع نشود، نه پزشکان در پزشکی خود موفق و نه مهندسان در کارشان صادق می‌باشند و کسی به وظایفش به‌خوبی عمل نمی‌کند، در نتیجه جامعه در معرض بسیاری از فشارها و مشکلات اجتماعی، اقتصادی، اخلاقی و... قرار می‌گیرد. پادشاهان چین چندین سال به ساختن دیواری بزرگ اطراف کشورشان برای پاسداری از آن از حمله مغول پرداختند، ولی آن‌ها توانستند چندین بار وحشیانه به چین حمله کنند، بدون اینکه از آن دیوار بالا بروند، زیرا نگهبانان چینی کشورشان را به طلا (پول) می‌فروختند. پس ای کاش پادشاهان به‌جای ساختن آن دیوار، به آموزش ارزش‌های اخلاقی و انسانی به نگهبانان اهمیت می‌دادند.»

۹۹- گزینه «۴» (قاله مشیرپناهی - هگلان)
گزینه [ندارست را مشخص کن]:

ترجمه گزینها:

گزینه «۱»: معلمان نقش بزرگی در پیشرفت و توسعه کشورها دارند!
گزینه «۲»: اگر ملتی بخواهد در امنیت زندگی کند، باید به ساختن انسان توجه کند!

گزینه «۳»: مردم بیشتر احساس مسئولیت می‌کنند، اگر جایگاه معلم در (میان) آن‌ها بالا برده شود!

گزینه «۴»: سربازان مغول توانستند از دیوار چین بالا بروند و به آن حمله کنند. [ندارست است؛ در انتهای متن آمده که: «دون آن یصعدوا...»]

(درک مطلب)

۱۰۰- گزینه «۲» (قاله مشیرپناهی - هگلان)
گزینه [درست را بر اساس متن مشخص کن]:

ترجمه گزینها:

گزینه «۱»: معلمان باید به فرزندان ملت خویش پزشکی، مهندسی و ساختن دیوار آموزش دهند! (در متن چنین چیزی نیامده است!)

گزینه «۲»: اگر کرامت و عزت معلمان حفظ نشود، باید منتظر هر نوعی از مشکلات باشیم! (صحیح است.)

گزینه «۳»: پادشاهان چینی به تربیت سربازانی پرداختند که کشورشان را بسیار دوست می‌داشتند! (در بند آخر متن، برعکس این مطلب آمده است!)
گزینه «۴»: نگهبانان دیوار بزرگ چین با تمام توان از آن در برابر مغولان دفاع کردند! (در بند آخر متن، برعکس این مطلب آمده است!)
(درک مطلب)

۱۰۱- گزینه «۴» (قاله مشیرپناهی - هگلان)
گزینه [ندارست را برای جای خالی بر اساس متن مشخص کن: «از وظایف معلم این است که...»].

ترجمه گزینها:

گزینه «۱»: به دانش‌آموزانش بیاموزد که اخلاق مهم‌تر از پول است!
گزینه «۲»: جان‌ها و خردهایی را بر اساس اراده و ایمان پرورش دهد!
گزینه «۳»: نقش خود را سودمندانه انجام دهد تا کشور در معرض آسیب‌ها قرار نگیرد!

گزینه «۴»: به دست وی پزشکان و مهندسان زیادی برای جامعه فارغ‌التحصیل شوند! [ندارست است؛ دقت کنید در متن به این موضوع اشاره نشده که معلم باید پزشکان و مهندسان زیادی را تحویل جامعه بدهد!]
(درک مطلب)

۱۰۲- گزینه «۱» (قاله مشیرپناهی - هگلان)
اولاً: مفرد «الصّیّین» می‌شود «الصّیّی»، نه «الصّین»، ثانیاً: معرف بآل است، نه اسم علم!

توجه: اسم‌های علم اگر در آخر خود «ی» نسبت داشته باشند، دیگر اسم علم محسوب نمی‌شوند. مثال: البرازیلی، ایرانی، مصری، صینی،...

(تخلیل صرفی و اعراب)

۱۰۳- گزینه «۲» (قاله مشیرپناهی - هگلان)
«لخرّاس» بر وزن «فَعَال» نیست تا اسم مبالغه باشد، بلکه بر وزن «فَعَال» است و چون مفرد آن «حارس (نگهبان)» است، لذا اسم فاعل محسوب می‌شود.

تکّه مهم درسی:

وزن «فَعَال» را که جمع مکسر «فاعِل» است، با وزن «فَعَال» (اسم مبالغه) اشتباه نگیرد!

(تخلیل صرفی و اعراب)

۱۰۴- گزینه «۲» (مرتضی کاظم شیروزی)
«یَقْدَرُ» نباید به صورت مجهول بیاید؛ زیرا کلمه «أنواع» مفعول آن است و فاعل جمله نیز حذف نشده است (صحیح: یُقَدَّرُ) / «المّالیین» جمع مکسر است و باید مجرور شود (دقت کنید «ین» علامت جمع مذکر سالم نیست ← صحیح: المّالیین).

(ضبط حرکات)

۱۰۵- گزینه «۱»

(مفهوم باربرین - یاسوج)

موارد نادرست:

مورد دوم: عبارت اول به موضوع «گاهی خیر و صلاح خود را به خوبی تشخیص نمی‌دهیم» (چه بسا چیزی را ناپسند می‌دارید درحالی که آن برای شما خوب است) اشاره می‌کند در صورتی که بیت مقابلش این مفهوم را ندارد.
مورد چهارم: عبارت اول به موضوع «جواب بدی را با خوبی بدهید» اشاره می‌کند در صورتی که بیت مقابلش این مفهوم را ندارد.

تشریح سایر موارد:

مورد اول: هر دو عبارت به موضوع «نتیجه اعمال ما به خودمان بر می‌گردد» اشاره می‌کنند.
مورد سوم: هر دو عبارت به موضوع «نتیجه بدی به خود شخص باز می‌گردد» اشاره می‌کنند، به عبارتی هرکس بخواهد با کسی دشمنی کند، خودش نیز ضرر می‌کند.

(مفهوم)

۱۰۶- گزینه «۳»

(قاله مشیرپناهی - هکلان)

در این گزینه، «من» ادات شرط، «أصلح» فعل شرط و جمله «جزاء الجنة» که بر سر آن حرف «ف» آمده، جواب شرط است که یک جمله اسمیه است و «جزاء» مبتدا و «جنة» خبر آن است. ترجمه: «هرکس میان خود و پروردگارش را اصلاح کند، پاداشش بهشت پر نعمت است.»

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: در این عبارت «من» ادات شرط، «استمع» فعل شرط و فعل ماضی «فهم» جواب شرط است که شاید آن را با «ف + هم» اشتباه گرفته‌اید! ترجمه: «هرکس به سخن معلم‌ان خود به دقت گوش دهد، درس را خوب می‌فهمد.»

گزینه «۲»: در این عبارت «من» ادات شرط، «يعمل» فعل شرط و فعل مضارع «تغفر» جواب شرط است. ترجمه: «هرکس کارهای خیر و نیک انجام دهد در حالی که باایمان باشد، بدی‌هایش بخشیده می‌شود.» [توجه: «و هو مؤمن» جمله حالیه است و جواب شرط نیست، چرا که اگر قرار بود جواب شرط باشد، بر سر «هو» باید حرف «ف» می‌آمد، نه «و»!]

گزینه «۴»: در این عبارت ادات شرطی وجود ندارد تا جواب شرط داشته باشیم! «ما» از نوع «نفی» و «ما حاول» فعل ماضی منفی است. ترجمه: «برادر بزرگم قبل از این مسابقه زیاد تلاش نکرد، لذا او در آن شکست خورد.»

(انواع پملات)

۱۰۷- گزینه «۳»

(علی رسولی)

نکته مهم درسی:

جواب شرط اگر جمله اسمیه یا فعل امر و نهی باشد، حتماً باید با حرف «ف» شروع شود.

تشریح گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «من» ادات شرط، «يستغفر» فعل شرط و «يدخل» جواب شرط است که به درستی رعایت شده و نیازی به آوردن حرف «ف» هم نیست.

گزینه «۲»: «من» ادات شرط، «لا يتفكر» فعل شرط و «يعمل» جواب شرط است و نیازی به آوردن حرف «ف» هم نیست.

گزینه «۳»: دقت کنید اگر قرار بود «هو النبی الأکرم» جواب شرط باشد، در ابتدایش باید حرف «ف» می‌آمد، بنابراین جواب شرط نیست؛ ترجمه: «کسی که برانگیخته شد تا بزرگواری‌های اخلاق را کامل کند (او پیامبر اکرم بود است).» («من» موصولی داریم).

گزینه «۴»: «من» ادات شرط، «اجتهد» فعل شرط و «لا یندم» جواب شرط و مضارع منفی است و نیازی به آوردن حرف «ف» هم نیست.

(انواع پملات)

۱۰۸- گزینه «۳»

(عمار تاج‌پوش)

هرگاه پس از یک اسم معرفه «ال» دار، موصول خاص (الذی، الّتی، الّذین و ...) بیاید، آن اسم معرفه، شبیه اسم‌های نکره (همراه با «ی») ترجمه می‌شود: (المفردات الّتی ...: واژگانی که ...)

(قواعد اسم)

۱۰۹- گزینه «۳»

(سیر مفرعلی مرتضوی)

ترجمه عبارت: «کشاورزی که در مزرعه گندم کار می‌کرد، موضوع را برای ما توضیح داد!»؛ بنابراین «القضیه» مفعول و معرفه است و «فَلأخ» فاعل و نکره است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «حامد» فاعل و معرفه (اسم علم) است.

گزینه «۲»: «الزّميلات» فاعل و معرفه (با «ال») است.

گزینه «۴»: «الله» فاعل و معرفه (اسم علم) است.

(قواعد اسم)

۱۱۰- گزینه «۲»

(امیرحسین شکوری)

«لن» فقط بر سر فعل مضارع می‌آید و با ماضی نمی‌آید، اما در این گزینه همراه با فعل «یئسوا» آمده که ماضی است. دقت کنید «ی» در فعل «یئس» جزئی از ریشه فعل است و نشانه مضارع نیست. (مضارع این فعل به صورت «یئس» می‌آید.)

(قواعد فعل)

عربی زبان قرآن (۳) - اختیاری

۱۱۱- گزینه «۲»

(امیرحسین شکوری)

«مَنْ» هر کس (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «أَنْ يَفْعَلَ ذَلِكَ»: آن را انجام دهد (رد گزینه ۴) / «يَتَسَع»: گسترده می‌شود، فراخ می‌شود (رد گزینه ۱)

(ترجمه)

۱۱۲- گزینه «۱»

(سیر ممبرعلی مرتضوی)

«قد يغرس»: گاهی می‌کارد، شاید بکارد (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «فسائل جديدة»: نهال‌های جدیدی (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «و هو يعلم»: درحالی که می‌داند (رد گزینه ۲) / «لا تُثْمَرُ إِلَّا بَعْدَ مَوْتِهِ»: فقط بعد از مرگش میوه می‌دهند، میوه نمی‌دهند مگر پس از مرگش (رد گزینه‌های ۳ و ۴)

(ترجمه)

۱۱۳- گزینه «۱»

(امیرحسین شکوری)

«يَظُنُّونَ»: گمان می‌کنند (فعل مضارع) (رد گزینه ۴) / «بَعْضُ النَّاسِ»: برخی مردم، بعضی از مردم / «أَنَّ»: که / «التَّجَارِبُ الْعَدِيدَةُ»: تجارب بسیار، تجربه‌های زیاد / «عَلَى مَرِّ الْأَيَّامِ»: در گذر ایام (رد گزینه ۳) / «تُعْنِيهِمْ عَنْ»: آنان را بی‌نیاز می‌سازد از (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «الْكَتَبِ»: کتاب‌ها (رد گزینه ۳) / «وَلَكِنَّةً»: ولی این (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «غَيْرُ صَاحِحٍ»: نادرست است.

(ترجمه)

۱۱۴- گزینه «۴»

(الوه مسیح‌فواه)

«أمالک العظيمة»: آرزوهای بزرگت (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «يَسْتَعْرِقُ»: زمان می‌برد، می‌گیرد (رد گزینه ۲) / «أَنْتَ تَتَحَلَّى»: تو آراسته می‌باشی (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «هَذَا الطَّرِيقُ»: این راه (رد گزینه ۳)

(ترجمه)

۱۱۵- گزینه «۴»

(علی رسولی)

«والد» به معنای «پدر» است. ترجمه صحیح عبارت: سپس به سوی پدرش رفت، اما پدر او را نبوسید و پیامبر خدا (ص) ناراحت شد.

(ترجمه)

۱۱۶- گزینه «۱»

(امیرحسین شکوری)

«همه دانش‌آموزان»: جمیع الطَّلَاب (رد گزینه ۳) / «حاضر بودند»: کان ... حاضرین (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «سالن بزرگ امتحان»: قاعة الامتحان الكبيرة (رد گزینه‌های ۲ و ۳)

(ترجمه)

۱۱۷- گزینه «۱»

(سیر ممبرعلی مرتضوی)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: «خبر إنّ و مرفوع» نادرست است. «شديد» خبر إنّ است و «التَّعَلَّقُ» مضاف‌الیه آن است.

گزینه «۳»: «اسم فاعل» نادرست است.

گزینه «۴»: «من مصدر: مُجَالَسَةُ» نادرست است. «بِجَلِيسٍ» مزید ثلاثی از باب افعال و مصدر «إِجْلَاسٍ» است.

(تفلیل صرفی و اعراب)

۱۱۸- گزینه «۴»

(پیروز ویاں - کنبد)

«الشاب» بعد از «أَلَا» آمده است و قبل از آن هم مستثنی منه نداریم. (دقت کنید «من الریاضیین» چون جار و مجرور است، نمی‌تواند برای آن مستثنی منه باشد.) پس معنای «فقط، تنها» (اسلوب حصر) در جمله وجود دارد.

(اسلوب استثناء)

۱۱۹- گزینه «۲»

(پیروز ویاں - کنبد)

«الله» مفعول و منصوب است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «شجرة»: فاعل و مرفوع

گزینه «۳»: «الأفلام»: نائب فاعل و مرفوع

گزینه «۴»: «المبحث»: مستثنی و منصوب (نقش دیگری ندارد).

(اسلوب استثناء)

۱۲۰- گزینه «۳»

(سیر ممبرعلی مرتضوی)

کلمه «المسکین» از «النَّاسِ» جدا شده است، پس مستثنی منه «النَّاسِ» است. ترجمه عبارت: مردم از بازار کالاهای مختلفی خواهند خرید، مگر فقیر!

(اسلوب استثناء)

تاریخ (۳)

۱۲۱- گزینه «۴»

(زهرا رامیار)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: دولت انگلستان برای تغییر حکومت ایران، برنامه کودتا را طرح‌ریزی کرد و اجرای آن به سفارت انگلیس و نیروهای انگلیسی مستقر در ایران واگذار شد.

گزینه «۲»: در پی انجام کودتا در سوم اسفند ۱۲۹۹، رضاخان به عنوان فرمانده ارتش، لقب سردار سپه گرفت.

گزینه «۳»: آبرون ساید، فرمانده نظامی نیروهای انگلیسی در ایران، به جست‌وجو در میان نیروهای قزاق پرداخت و به کمک سید ضیاءالدین طباطبایی که از سیاستمداران وابسته به انگلستان بود یکی از فرماندهان نظامی به نام رضاخان را برای این منظور مناسب تشخیص داد.

(تاریخ (۳)، ایران در دوره حکومت رضاشاه، صفحه‌های ۹۲ و ۹۳)

۱۲۲- گزینه «۳»

(امیر حسین کاروبین)

انگلیسی‌ها وقتی از تصمیم احمدشاه برای عزیمت به ایران مطلع شدند، نزد او رفتند و ضمن مبالغه‌گویی در اوضاع آشفته ایران، صلاح او را در این دانستند که مدتی از رفتن به ایران چشم‌پوشی کند تا رضاخان بتواند امنیت لازم را برای حضورش در کشور فراهم آورد.

(تاریخ (۳)، ایران در دوره حکومت رضاشاه، صفحه ۹۴)

۱۲۳- گزینه «۳»

(کنکور سراسری نوبت دوم - تیرماه ۱۴۰۲)

بررسی گزینه‌های نادرست:

گزینه «۱»: پس از تثبیت موقعیت رضاخان در سمت وزارت جنگ، احمدشاه قاجار و مجلس ناچار شدند که به نخست‌وزیری او رضایت دهند. احمدشاه بلافاصله به اروپا سفر کرد و رضاخان فرصت را برای به دست‌گرفتن سلطنت غنیمت دانست. او ابتدا برای رسیدن به اهدافش، پیشنهاد کرد به جای حکومت سلطنتی، نظام جمهوری در کشور برقرار شود. (نادرستی گزینه «۱»)

گزینه «۲»: رضاخان در سمت وزارت جنگ از سال ۱۳۰۰ تا ۱۳۰۲ ش. با دسیسه‌چینی و حمایت انگلستان، موقعیت خود را تثبیت کرد و سرکوب شورش شیخ خزعل در زمان نخست‌وزیری او بوده است.

گزینه «۴»: در سال ۱۳۰۴ ش. ماده‌واحدی به صورت طرح در مجلس شورای ملی مطرح شد که در آن، خلع قاجاریه از سلطنت و سپردن حکومت موقت به رضاخان خواسته شده بود.

(تاریخ (۳)، ایران در دوره حکومت رضاشاه، صفحه‌های ۹۴ و ۹۵)

۱۲۴- گزینه «۲»

(پواد میربلوکی)

در جنگ جهانی دوم راه‌آهن سراسری شمال به جنوب، به مهم‌ترین عامل ارتباطی نیروهای متفقین مبدل شد.

(تاریخ (۳)، ایران در دوره حکومت رضاشاه، صفحه ۹۶)

۱۲۵- گزینه «۳»

(پواد میربلوکی)

رضاشاه که تصور می‌کرد مهم‌ترین راه پیشرفت و توسعه کشور تقلید از غرب و اشاعه فرهنگ غربی است، پس از مسافرت به ترکیه و آشنایی با آتاتورک، رئیس‌جمهور آن کشور، به تقلید از او به مبارزه با همه سنت‌های اسلامی پرداخت.

(تاریخ (۳)، ایران در دوره حکومت رضاشاه، صفحه ۹۷)

تاریخ (۳) - اختیاری

۱۲۶- گزینه «۳»

(میلاد هوشیار)

بی‌نتیجه ماندن قرارداد ۱۹۱۹ این نکته را به انگلیسی‌ها یادآور شد که آگاهی مردم به خصوص بعد از ماجرای مشروطه بالا رفته و آن‌ها نمی‌توانند مانند هندوستان، ایران را به خاک بریتانیا اضافه کنند.

(تاریخ (۳)، ایران در دوره حکومت رضاشاه، صفحه ۹۲)

۱۲۷- گزینه «۲»

(میلاد هوشیار)

آیت‌الله شیخ فضل‌الله نوری، سوءاستفاده از نام آزادی و مشروطه را وسیله‌ای برای افزایش نفوذ غرب و غرب‌گرایان سکولار در اداره کشور می‌دانست.

(تاریخ (۳)، ایران در دوره حکومت رضاشاه، صفحه ۹۴)

۱۲۸- گزینه «۲»

(میلاد باغ‌شیفی)

رضاشاه دستور داد تا مسیر راه‌آهن سراسری را در جهت شمال به جنوب احداث نمایند. مسیر شرقی غربی راه‌آهن می‌توانست دسترسی زمینی به هندوستان را برای دشمنان انگلستان تسهیل کند و این با منافع انگلستان در شرق در تضاد بود. در صورتی که احداث مسیر شمال جنوب، دسترسی انگلستان به منابع نفتی در مناطق شمال ایران و انتقال آن به خلیج فارس (برای حمل به اروپا) را آسان می‌نمود.

(تاریخ (۳)، ایران در دوره حکومت رضاشاه، صفحه ۹۶)

۱۲۹- گزینه ۴»

(کنکور قاجار از کشور ۱۴۰۱)

خروج ژاپن، آلمان، ایتالیا و نیز اخراج شوروی از جامعه ملل، موجب بی‌اعتباری بیشتر این نهاد بین‌المللی شد.
تکته: کشورهای ژاپن، آلمان و ایتالیا، به اختیار خود از جامعه ملل خارج شدند.

(تاریخ (۳)، ینگ جهانی دو۳ و جهان پس از آن، صفحه ۹۹)

۱۳۰- گزینه ۳»

(کنکور سراسری نوبت اول - دی ماه ۱۴۰۱)

پس از پایان جنگ جهانی اول، حکومت‌های خودکامه تک‌حزبی و نظامی به دنبال تسلط بر کشورهای دیگر و گسترش مرزهای خود بودند.
حکومت استالین در عرصه خارجی به دنبال گسترش مرزها و تسلط بر برخی کشورها و سرزمین‌های اروپای شرقی بود.
موسولینی احیای دوباره امپراتوری روم باستان و تسلط بر دریای مدیترانه و شمال آفریقا را در سر می‌پروراند.

هیتلر عقیده داشت که آلمان برای به دست آوردن فضای حیاتی، باید سرزمین‌هایی در اروپا فتح کند.

(تاریخ (۳)، ینگ جهانی دو۳ و جهان پس از آن، صفحه‌های ۱۰۰ تا ۱۰۳)

تاریخ (۱)

۱۳۱- گزینه ۳»

(کنکور قاجار از کشور نوبت دو۳ - تیرماه ۱۴۰۲)

در حدود ۲۴۰۰ ق.م، قوم آد که در مرکز بین‌النهرین می‌زیست، به فرماندهی سارگن بر کشور- شهرهای سومری مسلط شد. سارگن سپس سرتاسر بین‌النهرین را به فرمان خود درآورد و امپراتوری بزرگی تشکیل داد که از سواحل شرقی دریای مدیترانه تا کوه‌های زاگرس امتداد داشت. این امپراتوری، مردم و اقوامی را که دارای اندیشه، آداب و رسوم، صنعت و هنر گوناگونی بودند، یکپارچه و متحد کرد و موجب تبادل بیشتر فرهنگ و تمدن در بین‌النهرین شد.

(تاریخ (۱)، جهان در عصر باستان، صفحه ۳۷)

۱۳۲- گزینه ۴»

(پواد میربلوکی)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «پس از مرگ امین هوتب چهارم، کاهنان دوباره پرستش چندخدایی را رایج کردند.

گزینه ۲: «مصریان معتقد بودند که روح پس از مرگ مدتی سرگردان می‌ماند و سپس به جسم انسان باز می‌گردد.

گزینه ۳: «حضرت یوسف (ع) و حضرت موسی (ع)، به احتمال زیاد در دوران امپراتوری جدید، مردم مصر را به پرستش خدای یگانه دعوت کردند.

(تاریخ (۱)، جهان در عصر باستان، صفحه‌های ۳۹ و ۴۰)

۱۳۳- گزینه ۴»

(امیرفلسین کاروین)

ساکنان متمدن دره سند، شهرهای خود را براساس نقشه‌ای دقیق و معماری تقریباً یکسانی ساخته بودند. آنان خیابان‌ها و معابر اصلی و فرعی را با پهنای معینی طراحی کرده بودند که یکدیگر را قطع می‌کردند. هم‌چنین ساختمان‌ها را با معماری همسان و آجرهایی به اندازه‌های مشخص بنا می‌کردند. در شهرهای موهنجودارو و هاراپا چندین بنای عمومی نیز وجود داشت. این شهرها مجهز به شبکه فاضلاب نیز بودند.

(تاریخ (۱)، جهان در عصر باستان، صفحه‌های ۴۲ و ۴۳)

۱۳۴- گزینه ۱»

(کنکور قاجار از کشور ۹۸)

یکی از اقدام‌های مهم شی هوانگ تی، از فرمانروایان سلسله «چه این»، تکمیل دیوار بزرگ چین بود. فرمانروایان پیش از او برای جلوگیری از هجوم اقوام صحراگرد، قسمت‌هایی از این دیوار را ساخته بودند.

(تاریخ (۱)، جهان در عصر باستان، صفحه ۴۷)

۱۳۵- گزینه ۴»

(پواد میربلوکی)

در آتن، فقط مردان بالغی که از پدر و مادری آتنی به دنیا آمده بودند و شهروند آنجا محسوب می‌شدند، حق رأی داشتند و می‌توانستند در اداره امور دولت - شهر مشارکت کنند.

(تاریخ (۱)، جهان در عصر باستان، صفحه ۵۴)

تاریخ (۲)

۱۳۶- گزینه ۱»

(کنکور قاجار از کشور نوبت دو۳ - تیرماه ۱۴۰۲)

مورخان و سیره‌نویسان به رقابت و درگیری‌های پیاپی اوس و خزرج در یثرب اشاره کرده‌اند. هم‌چنین سیره‌نویسان، اسامی اشخاصی را که در نتیجه فرمان رسول خدا (ص) با یکدیگر برادر شدند، ثبت کرده‌اند؛ از جمله نوشته‌اند که پیامبر (ص)، علی (ع) را به عنوان برادر خویش برگزید. (موارد الف و ج)

(تاریخ (۲)، ظهور اسلام حرکتی تازه در تاریخ بشر، صفحه‌های ۳۱ و ۳۵)

۱۳۷- گزینه ۲»

(امیرفلسین کاروین)

عثمان بن عفان روش متفاوتی را نسبت به خلفای پیش از خود در پیش گرفت. او حکم‌بن ابی‌العاص را که پیامبر به طائف تبعید کرده بود، به مدینه بازگرداند. او هم‌چنین شماری از افراد خاندان اموی را بر سر کار آورد و دست آنان را در اداره امور خلافت باز گذاشت. برخی از صحابه پیامبر، نسبت به رفتار منصوبان خلیفه انتقاد و اعتراض کردند. خلیفه که تحت تأثیر اطرافیان و مشاوران خود قرار داشت، انتقادکنندگان را تبعید نمود.

(تاریخ (۲)، ظهور اسلام حرکتی تازه در تاریخ بشر، صفحه ۴۵)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: شاخص انحراف مسیر B به عدد ۱۰۰ یا شاخص مطلوب نزدیک‌تر است.

گزینه «۲»: در مسیر B از آن جایی که میزان انحراف و پیچ‌وخم کمتر است، احداث راه آسان‌تر و کم‌هزینه‌تر خواهد بود.

گزینه «۳»: نسبت شاخص انحراف مسیر A به شاخص انحراف مسیر B،

$$\frac{9}{7} \text{ می‌باشد.}$$

(بجغرافیا (۳)، پغرافیای عمل و نقل، صفحه‌های ۵۹ و ۶۰)

۱۴۳- گزینه «۲»

(صفا فاضری)

هرچه مجموع طول مسیرهای پیموده شده، از یک مکان به مکان‌های دیگر کمتر باشد، دسترسی آن مکان به سایر مکان‌ها بهتر است و هرچه تعداد نقاطی که بر سر راه قرار می‌گیرند کمتر باشد، قابلیت دسترسی آن مکان مطلوب‌تر است؛ بنابراین در ماتریس صورت سؤال «شهرک و پشت‌کوه» دسترسی مطلوب‌تری دارند و «کوشک و نصرآباد» دسترسی نامطلوبی دارند.

(بجغرافیا (۳)، پغرافیای عمل و نقل، صفحه‌های ۶۰ و ۶۱)

۱۴۴- گزینه «۳»

(صفا فاضری)

بررسی عبارات نادرست:

«الف»: حمل و نقل ریلی به سرمایه‌فراوانی نیاز دارد، اما بازدهی آن در آینده، هزینه سرمایه‌گذاری را جبران می‌کند، مسافر و بار بیشتری حمل می‌شود و ترافیک ندارد.

«ج»: هر چه حجم محموله بیشتر باشد، هزینه حمل آن کمتر می‌شود.

(بجغرافیا (۳)، پغرافیای عمل و نقل، صفحه‌های ۶۲ تا ۶۴)

۱۴۵- گزینه «۴»

(فاطمه سقایی)

حوادث در حمل و نقل جاده‌ای بیش از سایر شیوه‌های حمل و نقل است.

(بجغرافیا (۳)، پغرافیای عمل و نقل، صفحه ۶۴)

جغرافیا (۳) - اختیاری

۱۴۶- گزینه «۴»

(فاطمه سقایی)

$$\frac{100}{1} \times \frac{\text{طول مسیر قابل احداث بین دو مکان}}{\text{طول مسیر مستقیم بین دو مکان}} = \text{شاخص انحراف}$$

$$160 = \frac{8}{5} \times 100 = \text{شاخص انحراف}$$

شاخص ۱۶۰ به این معنا است که کوتاه‌ترین مسیر ممکن برای ساختن راه بین این دو مکان، ۱/۶ برابر مسیر مستقیمی است که آن دو مکان را به یکدیگر مربوط می‌کند.

(بجغرافیا (۳)، پغرافیای عمل و نقل، صفحه ۶۰)

۱۳۸- گزینه «۲»

(پوار میربلوکی)

فتوحات مسلمانان در مصر، بیشتر نتیجه مقاومت نکردن مردم سرزمین مصر در برابر سپاه اسلام بود.

(تاریخ (۲)، ظهور اسلام حرکتی تازه در تاریخ بشر، صفحه ۵۱)

۱۳۹- گزینه «۳»

(امیرحسین کاروین)

عرب‌گرایی امویان و تحقیر و تبعیض‌هایی که نسبت به مسلمانان غیرعرب، به خصوص ایرانیان روا می‌داشتند، یکی از عواملی بود که زمینه گرایش آنان را به مخالفان خلافت بنی‌امیه به خصوص اهل بیت پیامبر (ص) فراهم آورد. به همین دلیل، موالی حضوری چشمگیر در قیام‌ها و شورش‌های ضداموی مانند قیام مختار، قیام زید فرزند امام سجاد (ع) و شورش عبد الرحمان بن اشعث داشتند.

(تاریخ (۲)، ظهور اسلام حرکتی تازه در تاریخ بشر، صفحه‌های ۵۷ و ۵۸)

۱۴۰- گزینه «۲»

(پوار میربلوکی)

شیعیان و پیروان حضرت علی (ع) که به علویان معروف بودند، به همراه موالی، مهم‌ترین گروه مخالفان حکومت اموی را تشکیل می‌دادند

(تاریخ (۲)، ظهور اسلام حرکتی تازه در تاریخ بشر، صفحه ۵۹)

جغرافیا (۳)

۱۴۱- گزینه «۴»

(فاطمه سقایی)

مدیریت حمل و نقل عبارت است از کلیه فعالیت‌های برنامه‌ریزی و اجرایی با هدف بهینه کردن سامانه‌های حمل و نقل.

(بجغرافیا (۳)، پغرافیای عمل و نقل، صفحه ۵۹)

۱۴۲- گزینه «۴»

(مهمر ملک‌آباری‌زاده - بیربند)

در احداث مسیرها هر چه میزان انحراف یا پیچ‌وخم‌ها کمتر باشد، احداث راه آسان‌تر و کم‌هزینه‌تر است. میزان انحراف از مسیر مستقیم را می‌توان محاسبه کرد و درصد آن را به‌دست آورد. به این میزان، «شاخص انحراف» گفته می‌شود. شاخص مطلوب یعنی بدون هیچ‌گونه انحراف، ۱۰۰ در نظر گرفته می‌شود. دو مسیر A و B به طول ۹ و ۷ کیلومتر دو شهر N و M را به هم متصل می‌کند، در حالی که مسیر مستقیم بین این دو شهر ۵ کیلومتر است. بنابراین هر مسیر دارای شاخص انحراف می‌باشد.

$$A \text{ شاخص انحراف مسیر } = \frac{9}{5} \times 100 = 180$$

$$B \text{ شاخص انحراف مسیر } = \frac{7}{5} \times 100 = 140$$

منطقه خلیج فارس ارزش فرهنگی و سیاسی دارد؛ زیرا خلیج فارس در مرکز و قطب ناحیه جغرافیایی و سیاسی جهان اسلام قرار دارد.

دریای خزر با تأمین ۹۰٪ از خاویار جهان و دسترسی به بازار مصرف ۳۰۰ میلیون نفری کشورهای آسیای میانه از موقعیت نسبی بالایی برخوردار است.

(جغرافیای ایران، جغرافیای طبیعی ایران، صفحه‌های ۱۷ تا ۱۹)

۱۵۳- گزینه «۲»

(کنکور سراسری ۹۹)

از مقایسه نقشه ناهمواری ایران با نقشه پراکندگی جمعیت در ایران متوجه می‌شویم که بین ناهمواری‌ها و تراکم جمعیت، ارتباط نزدیکی هست؛ به گونه‌ای که تعداد سکونتگاه‌ها در مناطق پایکوهی بیشتر، و جمعیت در آن‌ها متراکم‌تر است.

(جغرافیای ایران، جغرافیای طبیعی ایران، صفحه ۲۱)

۱۵۴- گزینه «۴»

(رویا نیلپی)

رشته‌کوه زاگرس از برخورد دو صفحه شبه‌جزیره عربستان و صفحه اوراسیا به وجود آمده است. این رشته‌کوه از مریوان در کردستان با جهت شمال غربی - جنوب شرقی را تشکیل داده است. این چین‌خوردگی‌ها طی میلیون‌ها سال به دلیل فرسایش تغییر شکل یافته است. از فعال‌ترین پدیده‌های این رشته‌کوه می‌توان به گنبد‌های نمکی اشاره کرد.

(جغرافیای ایران، جغرافیای طبیعی ایران، صفحه‌های ۲۵ و ۲۶)

۱۵۵- گزینه «۳»

(صفا حاضری)

گزینه‌های «۱»، «۲» و «۴» از دلایل اهمیت خلیج فارس هستند که تسلط بر تمام یا هر یک از آن‌ها، موازنه قدرت را در جهان تغییر می‌دهد؛ اما عبارت گزینه «۳» از دلایل اهمیت تنگه هرمز است.

(جغرافیای ایران، جغرافیای طبیعی ایران، صفحه‌های ۱۷ و ۱۸)

جغرافیا (۲)

۱۵۶- گزینه «۴»

(صفا حاضری)

در ناحیه معتدله حوالی عرض جغرافیایی ۶۰ درجه، بر اثر صعود هوا منطقه فشار کم ایجاد می‌شود. این صعود تحت تأثیر توده هوایی است که از سمت قطب به طرف آن حرکت می‌کند و هوای نسبتاً گرم‌تر را به سمت بالا می‌راند.

(جغرافیا (۲)، نوامی طبیعی، صفحه ۲۶)

۱۵۷- گزینه «۲»

(رویا نیلپی)

بیابان‌ها از نظر دما به دو گروه گرم و سرد تقسیم می‌شوند و بخش قابل توجهی از سطح زمین را فرا گرفته‌اند.

(جغرافیا (۲)، نوامی طبیعی، صفحه‌های ۳۲ و ۳۳)

۱۴۷- گزینه «۲»

(معمد ملک آباری زاده - بیربند)

گسترش حمل‌ونقل عمومی مهم‌ترین راهکار بهبود حمل‌ونقل شهری است. مطالعات نشان می‌دهد که حمل‌ونقل چندوجهی هزینه‌های حمل‌ونقل را به‌طور مؤثری کاهش می‌دهد.

(جغرافیا (۳)، جغرافیای حمل‌ونقل، صفحه‌های ۶۵ و ۶۷)

۱۴۸- گزینه «۳»

(فاطمه سقایی)

در برنامه‌ریزی حمل و نقل، سرعت رسیدن مسافر یا کالا به مقصد و زمانی که برای نقل و انتقال طی می‌شود، اهمیت دارد. برخی کالاها باید به سرعت حمل شوند و به مقصد برسند؛ در حالی که برای برخی دیگر، صرف زمان طولانی مشکلی ایجاد نمی‌کند.

(جغرافیا (۳)، جغرافیای حمل‌ونقل، صفحه‌های ۶۲ و ۶۳)

۱۴۹- گزینه «۳»

(معمد ملک آباری زاده - بیربند)

چون شهر مشهد در سمت شرق سه شهر دیگر قرار دارد؛ و ساکنان آن زودتر خورشید را مشاهده می‌کنند بنابراین موقع اذان صبح آن زودتر است.

(جغرافیا (۳)، فنون و مهارت‌های جغرافیایی، صفحه‌های ۷۳ و ۷۴)

۱۵۰- گزینه «۲»

(فاطمه سقایی)

مهم‌ترین کاربرد دستگاه‌های گیرنده جی‌پی‌اس (GPS) «تعیین موقعیت جغرافیایی و طول و عرض و ارتفاع مکان‌ها و زمان مورد نظر» است.

(جغرافیا (۳)، فنون و مهارت‌های جغرافیایی، صفحه ۷۷)

جغرافیای ایران

۱۵۱- گزینه «۴»

(صفا حاضری)

محل دقیق هر پدیده یا مکان، با توجه به طول و عرض جغرافیایی، موقعیت مطلق یا ریاضی آن مکان است. عبارت گزینه «۴» در رابطه با عرض جغرافیایی ایران، به موقعیت مطلق اشاره دارد.

سایر گزینه‌ها به موقعیت نسبی ایران اشاره دارند. محل قرارگیری هر مکان، نسبت به پدیده‌های طبیعی یا انسانی پیرامون خود، موقعیت نسبی آن مکان است.

(جغرافیای ایران، جغرافیای طبیعی ایران، صفحه‌های ۱۴ تا ۱۶)

۱۵۲- گزینه «۲»

(معمد ملک آباری زاده - بیربند)

دریای عمان، به واسطه مجاورت با آب‌های آزاد (اقیانوس هند) و وجود سواحل با قابلیت‌های دفاعی مناسب از نظر اقتصادی و نظامی اهمیت بسیاری برای ایران دارد.

فلسفه دوازدهم

۱۶۱- گزینه «۱»

(پرگل ریمی)

عقل در این معنا، یکی از ابزارهای شناخت انسان بوده که به کمک آن استدلال می‌کند و به دانش‌ها و حقایق دست می‌یابد؛ با وجود گسترده بودن در عین حال محدودیت‌هایی نیز در شناخت برخی امور دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: عقل انسان نمی‌تواند به همه حقایق هستی برسد.

گزینه «۳»: عقل انسان نیاز به تربیت دائمی دارد تا بالفعل شود.

گزینه «۴»: توانمندی‌های عقل در انسان‌های مختلف متفاوت است و ثابت نیست.

(فلسفه دوازدهم، عقل در فلسفه - قسمت اول، صفحه ۵۳)

۱۶۲- گزینه «۴»

(عمید سوربان)

اگر انسان بخواهد سخن درست و حق را از سخن نادرست و باطل تشخیص دهد، کار خوب و زیبا را از کار بد و زشت جدا کند، راه درست را از راه نادرست تمیز دهد، در رشته‌های علمی مانند ریاضیات، فیزیک و فلسفه پیش برود، دین و آیین حق را از دین و آیین باطل جدا سازد، دین و آیین خود را به خوبی بشناسد و در زندگی به درستی تصمیم‌گیری کند، در مرتبه اول باید عقل خود را تقویت کند و از آن بهره ببرد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: توانایی افراد در تعقل و استدلال متفاوت است؛ برخی از انسان‌ها قدرت استدلال قوی‌تری دارند و برخی، قدرت استدلال آن‌ها ضعیف‌تر است. اما همه می‌توانند با تربیت و تمرین به درجات خوبی از عقلانیت دست یابند.

گزینه «۲»: تمام استدلال‌های همه علوم با استفاده از عقل است، نه فقط استدلال‌های فلسفه. اما چون در فلسفه از عقل بیشتر استفاده می‌شود، معمولاً فلسفه را با عقل همراه می‌دانند.

گزینه «۳»: در ابتدای کودکی، به صورت یک توانایی نیست؛ حتی توانایی بسیار ضعیف. بلکه به صورت یک استعداد است (یعنی توان عقلی در ابتدا وجود ندارد اما زمینه‌ای وجود دارد که انسان بعدها به آن برسد).

(فلسفه دوازدهم، عقل در فلسفه - قسمت اول، صفحه ۵۳)

۱۵۸- گزینه «۳»

(معمد ملک آباری زاره - پیرهن)

رشد بیش از حد درختان جنگل‌های بلوط ← هوازدگی زیستی (تغییر فیزیکی)

وجود انجماد و برودت هوا و در نتیجه تخریب سنگ‌های مرتفع قله‌ها ← هوازدگی فیزیکی

تکثیر باکتری‌های تجزیه‌کننده در دامنه رشته‌کوه زاگرس ← هوازدگی زیستی (تغییر شیمیایی)

تکنه: هوازدگی زیستی شامل دو نوع تغییر: ۱- فیزیکی و ۲- شیمیایی می‌شود و هر تغییر فیزیکی یا شیمیایی ناشی از فعالیت موجودات زنده مربوط به هوازدگی زیستی می‌شود.

(مغرافیا (۲)، نواهی طبیعی، صفحه‌های ۴۱ و ۴۲)

۱۵۹- گزینه «۱»

(کنکور سراسری نوبت اول - دی‌ماه ۱۴۰۱)

برخی از دشت‌ها مانند دشت لوت از دوران‌های زمین‌شناسی بسیار قدیم برجای مانده‌اند، اما در روی آن‌ها ناهمواری‌های جدید بر اثر فرسایش‌های بادی ایجاد شده است.

برجسته‌ترین کلوت‌ها در غرب بیابان لوت در منطقه شهداد در استان کرمان وجود دارد. کلوت یا یاردانگ در رسوبات نرم به‌جا مانده از دریاچه‌های قدیم پدید می‌آید. طی میلیون‌ها سال، باد شیارهایی موازی و U شکل در این رسوبات ایجاد می‌کند. به تدریج بخش نرم را با خود می‌برد و بخش‌های سخت‌تر باقی می‌مانند.

(مغرافیا (۲)، نواهی طبیعی، صفحه ۴۷)

۱۶۰- گزینه «۳»

(صفا هاضری)

گرددیو از اشکال فرسایش کاوشی در بیابان است و هنگامی که باد مواد نرمی را که در زیر یا لبه تخته‌سنگ‌ها قرار گرفته‌اند، تخریب می‌کند و با خود می‌برد و بخش‌های سخت و مقاوم را باقی می‌گذارد به وجود می‌آید. طاق از اشکال فرسایشی کاوشی در سواحل است. با فروریختن مواد سست‌تر در زیر بخش محکم‌تر، ستون سنگی برجای می‌ماند و طاق ایجاد می‌شود.

(مغرافیا (۲)، نواهی طبیعی، صفحه‌های ۳۷ تا ۵۰)

۱۶۳- گزینه «۱»

(علیرضا نصیری)

بررسی عبارات صورت سؤال:

عبارت «۱»: عالم ماورای طبیعت علاوه بر عالم عقل، شامل عوالم دیگری مانند عالم مثال و برزخ نیز می‌شود و بنابراین این عبارت نادرست می‌باشد.
عبارت «۲»: ماهیت شناخت عقول از جنس شهودی می‌باشد و آنان حقایق اشیا را شهود می‌کنند و این در حالی است که جنس شناخت عقلی از طریق توسل به مفاهیم و استدلال‌هاست و در نتیجه این عبارت کاملاً درست است.
عبارت «۳»: عقول از نظر حکمای اسلامی مجرد از جسم و ماده و خارج از قید زمان و مکان هستند و بنابراین اگر کسی فرشتگان را مادی بداند، آن‌ها را از دایره عقول متعالی مطرح شده در فلسفه خارج کرده است و بنابراین این گزاره نادرست است.

عبارت «۴»: عقل کل در واقع همان خداست و با عقل فَعَال متفاوت می‌باشد و در نتیجه این عبارت نیز نادرست خواهد بود.

(فلسفه دوازدهم، عقل در فلسفه - قسمت اول، صفحه ۵۴)

۱۶۴- گزینه «۱»

(موسی سپاهی - سراوان)

موجودات متعالی و برتر از ماده، از ماده و جسم مجردند و در قید زمان و مکان نیستند، علم آن‌ها شهودی است یعنی حقایق اشیا را شهود می‌کنند و در افعال خود به ابزار مادی نیازی ندارند. این موجودات به صورت بالفعل و ذاتی از ماده مجردند؛ تهذیب نفس مربوط به نفس انسانی است که به این وسیله بتواند به مرحله عقول برسد.

(فلسفه دوازدهم، عقل در فلسفه - قسمت اول، صفحه ۵۴)

۱۶۵- گزینه «۴»

(کتاب آبی پیمان‌های)

دکارت معتقد بود که عقل می‌تواند وجود خدا و نفس مجرد انسان و اختیار او را با استدلال اثبات کند. البته او دیگر به عقل به‌عنوان یک حقیقت برتر و متعالی در جهان و در انسان، آن‌گونه که برخی فیلسوفان یونان و فلاسفه مسلمان معتقد بودند، عقیده‌ای نداشت و عقل را صرفاً یک دستگاه منطقی استدلال می‌دانست.

(فلسفه دوازدهم، عقل در فلسفه - قسمت اول، صفحه‌های ۵۴ تا ۵۷)

۱۶۶- گزینه «۲»

(کتاب آبی پیمان‌های - لنگور قارچ اه ۱۱۴)

هراکلیتوس هم به کاربرد عقل به‌عنوان موجود متعالی و برتر از ماده قائل است و هم به عقل به‌عنوان دستگاه تفکر و استدلال انسان. از نظر او لوگوس عبارت است از یک حقیقت متعالی و یک عقل کل حاکم بر جهان که عقل انسان پرتویی از آن و شناخت‌های انسان ظهور همین حقیقت متعالی و برتر از ماده هستند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌های «۱» و «۴»: لوگوس موجود عقلانی است که عقل انسان در پرتوی آن محقق می‌شود. منظور هراکلیتوس هر دو وجه سخن و موجود متعالی است، لیکن نتیجه اصلی مدنظر است، نه صرفاً تعریف لوگوس.

گزینه «۳»: لوگوس حقیقتی متعالی و موجود است و امری در ذهن انسان نیست.

(فلسفه دوازدهم، عقل در فلسفه - قسمت اول، صفحه ۵۴)

۱۶۷- گزینه «۳»

(مهمر رضایی‌بغا)

فرانسویس بیکن، فیلسوفی تجربه‌گراست. پس تأکید بر توانایی‌های عقل با اندیشه‌های او ارتباطی ندارد (نادرستی گزینه ۲) قبل از بیکن به تجربه تکیه نمی‌شد و متفکران به تبعیت از ارسطو به قیاس و براهین عقلی ارجح بیشتری می‌نهادند. (نادرستی گزینه ۱) بیکن بهترین روش برای پیشرفت زندگی بشر را روش تجربی معرفی می‌کند؛ اما باید دانست که سخن از فطریات و ذاتیات عقلی و نفی آن‌ها مربوط به تجربه‌گرایان متقدم مانند خود بیکن نیست و در تجربه‌گرایان بعدی و متأخر از آن سخن به میان می‌آید، مانند فیلسوفی همچون هیوم. (نادرستی گزینه ۴)

(فلسفه دوازدهم، عقل در فلسفه - قسمت اول، صفحه ۵۷)

۱۶۸- گزینه «۴»

(علیرضا نصیری)

قرون وسطی یا هزاره تاریک به قرن سوم تا سیزدهم میلادی گفته می‌شود که کلیسا بر اروپا حاکمیت داشته است؛ قرن سوم تا نهم دوره اول، قرن دهم تا سیزدهم دوره دوم نام دارد. مبانی کلیسای کاتولیک، مانند تثلیث و گناه اولیه و... در هر دو دوره غیرعقلانی بوده است و از این حیث تفاوتی میان آن‌ها وجود ندارد. (رد گزینه «۱») در دوره دوم تحت تأثیر آثار ابن‌سینا و ابن‌رشد، متفکران اروپایی دست به عقلانی‌سازی ساختن مبانی اولیه کلیسا زدند ولی از آن‌جا که عقل و عقلانیت با مبانی کلیسا سازگاری نداشت، در نهایت در اواخر دوره دوم، عقل بر ایمان پیروز شد و جای آن را به‌عنوان معیار درستی و نادرستی گزاره‌ها گرفت. (تأیید گزینه «۴») با توجه به این موضوع باید گفت که عصر رنسانس در اواخر دوره دوم می‌باشد (رد گزینه «۳») و آباء کلیسای کاتولیک هرگز از مبانی خود دست برد نداشته‌اند و همین امر ناسازگاری آن‌ها با عقل را رقم زده است. (رد گزینه «۲»)

(فلسفه دوازدهم، عقل در فلسفه - قسمت اول، صفحه‌های ۵۶ و ۵۷)

۱۶۹- گزینه «۱»

(پرگل ریمی)

دکارت عقل را در کاربرد دوم آن، یعنی یک موجود برتر از ماده نپذیرفت و به آن اعتقادی نداشت.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: فرانسیس بیکن روش تجربی را بهترین روش برای پیشرفت زندگی بشر می‌دانست.

گزینه «۳»: از نظر کنت، عقل صرفاً آن گاه که با روش تجربی و حسی وارد عمل می‌شود، به واقعیت دست می‌یابد و به علم می‌رسد.

گزینه «۴»: هیوم تجربه را تنها راه رسیدن به دانش و معرفت دانست و کاملاً از عقل‌گرایان جدا شد.

(فلسفه دوازدهم، عقل در فلسفه - قسمت اول، صفحه ۵۷)

۱۷۰- گزینه «۳»

(سبا پعفرزاده صابری)

اینکه بگوییم عقل هیچ نقشی در پذیرش گزاره‌ها ندارد، مطابق با اندیشه تجربه‌گرایان نیست؛ چرا که اینان به طور کل منکر عقل نبودند بلکه عقل را در حدی که با حس و تجربه همکاری داشته باشد، می‌پذیرند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌های «۱»، «۲» و «۴» مطابق با دیدگاه تجربه‌گرایان است چرا که عقل می‌تواند به قوانین عقلی جهان طبیعت و نیز با همکاری حس در حیطه سامان دادن امور زندگی بپردازد.

(فلسفه دوازدهم، عقل در فلسفه - قسمت اول، صفحه ۵۷)

فلسفه دوازدهم - اختیاری

۱۷۱- گزینه «۴»

(مهم آقاصالح)

اگر تربیت عقلانی به‌درستی صورت نگیرد، عقل به توانایی‌های لازم نمی‌رسد و نمی‌تواند به خوبی حق را از باطل و درست را از نادرست تشخیص دهد.

(فلسفه دوازدهم، عقل در فلسفه - قسمت اول، صفحه ۵۳)

۱۷۲- گزینه «۴»

(کتاب آبی پیمان‌های)

لوگوس نزد هراکلیتوس، همان حقیقت و وجود برتری است که جهان و اشیا ظهور او هستند، همان‌طور که سخن و کلمه بیانگر افکار و اندیشه‌های انسان است و آنچه را که انسان در ذهن دارد، با کلام ظاهر می‌کند و به دیگران می‌رساند. (پس لوگوس نشان‌دهنده حقیقت و قانون واحدی است که در موجودات جهان جاری و عامل وحدت‌بخش آنان است)

(فلسفه دوازدهم، عقل در فلسفه - قسمت اول، صفحه ۵۴)

۱۷۳- گزینه «۴»

(علیرضا تقی‌پور)

مخالفت با عقل‌گرایی در تاریخ اسلام به دو شکل عمده بروز پیدا کرده است: ۱- محدود کردن دایره کاربرد عقل (رد گزینه «۲») ۲- مخالفت با فلسفه و منطق به‌عنوان دستاوردهای غیراسلامی (رد گزینه‌های «۱» و «۳»); اما هیچ‌کدام از این مخالفت‌ها به‌معنای مخالفت با پیشرفت علم و دانش نبود.

(فلسفه دوازدهم، عقل در فلسفه - قسمت دوم، صفحه‌های ۶۰ تا ۶۲)

۱۷۴- گزینه «۱»

(سین آفونری راهنمایی)

برای شناخت شهودی نیاز به کنار گذاشتن عقل خود نداریم. بلکه نیاز به تهذیب نفس داریم.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: انسان با عقل خود به شناخت عقول و فرشتگان می‌رسد نه با حس و تجربه حسی.

گزینه‌های «۳» و «۴»: آگاهی فرشتگان با استدلال و مفاهیم نیست. بلکه با شهود است و در کارهای خود هم نیازی به ابزار مادی ندارند.

(فلسفه دوازدهم، عقل در فلسفه - قسمت دوم، صفحه‌های ۶۳ و ۶۶)

۱۷۵- گزینه «۳»

(سبا پعفرزاده صابری)

فارابی درباره نسبت عقل فعال با دستگاه ادراکی انسان می‌گوید: «مقام و منزلت عقل فعال نسبت به انسان، مانند آفتاب است نسبت به چشم. همان‌طور که آفتاب نوربخشی می‌کند تا چشم انسان ببیند و بینا شود، عقل فعال نیز نخست چیزی به قوه عقلی آدمی می‌رساند به طوری که فعالیت عقلی برای انسان ممکن می‌شود و در نتیجه، عقل شروع به فعالیت می‌کند و به ادراک حقایق می‌رسد.»

پس رابطه بین این دو تساوی و یا حتی عموم و خصوص مطلق نیست؛ بلکه عقل فعال واسطه‌ای محسوب می‌شود که عقل انسان به کمک آن به فعلیت رسیده و حقیقت را درک کند.

(فلسفه دوازدهم، عقل در فلسفه - قسمت دوم، صفحه ۶۳)

منطق

۱۷۶- گزینه «۱»

(کتاب آبی پیمان‌های - مشابه کنگور سراسری ۹۷)

«امروز بعدازظهر به من زنگ بزَن»، جمله‌انشایی است؛ یعنی خبری از عالم خارج نمی‌دهد، بلکه تمایلات و خواسته‌های ما را مطرح می‌کند.

(منطق، قضیه فعلی، صفحه ۵۵)

دنبال گزینه‌ای باشیم که در این مشخصات، مشابه با قضیه مورد نظر باشد؛ یعنی قضیه اول آن جزئی و قضیه دوم آن موجه باشد. قضیه اول گزینه «۱»، اگر به صورت استاندارد در بیاید بدین شکل خواهد بود: «بعضی افراد که سرشان را می‌تراشند، داندۀ قلندری نیستند.» که سورش جزئی است. قضیه دوم همان گزینه نیز از آن جایی که استفهام انکاری است، بدین صورت خواهد بود: «من دبروز هشداردهنده به تو بودم» که قضیه‌ای موجه به حساب می‌آید و بنابراین جواب صحیح این سؤال می‌باشد. صورت استاندارد «نیست آن کس که به دیدار رخت مایل نیست.» چنین است: «کسی که به دیدار رخ تو مایل نباشد، موجود نیست.» و بنابراین قضیه‌ای سالبه خواهد بود.

(منطق، اعلام قضایا، ترکیبی)

فلسفه یازدهم

(مهم آقام صالح)

۱۸۱- گزینه ۳

افلاطون و ارسطو هر دو استدلال کردن را یک کار معتبر عقلی می‌دانند.

رد سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: ارسطو توانایی عقل در شناخت امور ماورای حسی را قبول دارد اما اعتقاد به جهان برتر از طبیعت فقط مربوط به افلاطون است. گزینه‌های «۲» و «۴»: فقط عقیده افلاطون است.

(فلسفه یازدهم، نگاهی به تاریخچه معرفت، صفحه‌های ۶۰ و ۶۱)

(فیروز نژادنهف - تبریز)

۱۸۲- گزینه ۱

رد سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: سوفسطائیان به سبب مغالطه‌هایی که می‌کردند، اصل شناخت را زیر سؤال می‌بردند. گزینه «۳»: پارمنیدس چون برای شناخت حسی ارزش و اعتباری قائل نبود، منکر حرکت بود.

گزینه «۴»: اندیشمندان قبل از سقراط از اولین کسانی بودند که درباره شناخت انسان و ارزش و اعتبار آن سخن گفته‌اند.

(فلسفه یازدهم، نگاهی به تاریخچه معرفت، صفحه‌های ۵۹ تا ۶۱)

(علیرضا نصیری)

۱۸۳- گزینه ۲

روش فلسفه، همان‌طور که در درس اول کتاب یازدهم بیان شد، عقلی و برهانی و قیاسی است و بدون آن اساساً فلسفه و معرفت فلسفی وجود نخواهد داشت. (تأیید گزینه «۲») البته این بدین معنا نیست که یک دستگاه فلسفی نمی‌تواند بر مواد دینی یا کشف و شهود و اشراق مبتنی

(مهم رضایی‌بغا)

۱۷۷- گزینه ۲

دقت کنید که قضیه شخصیه که موضوع آن مفهومی جزئی است، سوره یا کمیت نمی‌پذیرد. پس در واقع باید قضیه‌ای را پیدا کنید که شخصیه باشد. از آن‌جا که موضوع قضایای گزینه‌های «۱»، «۳» و «۴»، مفاهیمی کلی هستند، پس قضایایی محصوره می‌باشند و کمیت می‌پذیرند. اما هرگاه موضوع قضیه، ضمیری مفرد باشد (من، تو، او)، قضیه شخصیه است. پس قضیه «او نویسنده‌ای توانا است»، سوره و کمیت نمی‌پذیرد. توجه کنید که در قضیه «تو را دانش و دین رهاوند درست»، موضوع قضیه «دانش و دین» است که مفهومی کلی است و «تو» مفعول جمله است، نه نهاد آن.

(منطق، قضیه عملی، صفحه ۵۸)

(فیروز نژادنهف - تبریز)

۱۷۸- گزینه ۴

۱- برخی الف ب است (قضیه اصلی و صادق)	۱- هیچ الف ب نیست (قضیه اصلی و کاذب)
۲- برخی ب الف است (عکس ۱ و صادق)	۲- برخی الف ب است (تناقض ۱ و صادق)
۳- هیچ ب الف نیست (تناقض ۲ و کاذب)	۳- برخی ب الف است (عکس ۲ و صادق)
۴- برخی ب الف نیست (تداخل ۳ و نامعلوم: چون در تداخل نمی‌توان از صدق جزئی به صدق یا کذب کلی رسید)	۴- هر ب الف است (تداخل ۳ و نامعلوم: چون در تداخل نمی‌توان از صدق جزئی به صدق یا کذب کلی رسید)

(منطق، اعلام قضایا، صفحه‌های ۶۳ تا ۶۸)

(کتاب آبی پیمان‌های - تک‌نور سراسری ۱۴۰۰)

۱۷۹- گزینه ۴

بین A و B تضاد وجود دارد و در تضاد ممکن است هر دو قضیه کاذب باشند (ارتفاع دو طرف امکان‌پذیر است). بین A و C تناقض وجود دارد. در تناقض حتماً یکی از قضایا صادق و دیگری کاذب است و امکان ندارد هر دوی آن‌ها کاذب باشند. قضیه D متداخل جزئی قضیه A است. از کذب متداخل جزئی می‌توان کذب کلی را نتیجه گرفت.

(منطق، اعلام قضایا، صفحه‌های ۶۲ تا ۶۶)

(علیرضا نصیری)

۱۸۰- گزینه ۱

متضاد قضیه «هر الف ج است»، قضیه «هیچ الف ج نیست» خواهد بود و نقیض آن، «بعضی الف ج است» و عکس آن نیز «بعضی ج الف است» خواهد بود. سوره این قضیه جزئی و نسبت آن موجه است. بنابراین باید در گزینه‌ها به

گزینه «۳»: هرچند ملاصدرا این بیان را کامل کرد، اما ریشه سخنان او در گفته‌های فارابی، ابن‌سینا، خواجه نصیرالدین طوسی و سایر فلاسفه نیز دیده می‌شود.

(فلسفه یازدهم، نگاهی به تاریخچه معرفت، صفحه‌های ۶۲ و ۶۳)

۱۸۶- گزینه «۲»

(عمید سوریان)

از نظر دکارت که عقل‌گراست، اینکه درخت انار، در پاییز انار می‌دهد و در بهار نمی‌دهد، یک حقیقت تجربی است ولی اینکه طبیعت همواره یکسان عمل می‌کند و هرگز این رفتار طبیعی تغییر نخواهد کرد، یک حقیقت عقلی محض است. بنابراین بخشی از این گزاره با تجربه (عقل همکاری‌کننده با حس) و بخش دیگر با عقل مستقل از حس (شناخت عقلی) درک می‌شود.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: از نظر بیکن، اولاً دانشمندان گذشته هم از این حقیقت غافل نبودند ولی به چنین گزاره‌هایی کمتر اهمیت می‌دادند؛ ثانیاً این فیلسوفان گذشته بودند که از ارسطو پیروی می‌کردند، نه دانشمندان غیرفیلسوف.

گزینه «۳»: لاک تجربه‌گراست و تجربه برایش اصالت دارد. یعنی بدون اینکه لازم بداند اعتبار تجربه بر اساس اصول عقلی محض ثابت شود، معتقد است خود تجربه به عنوان یک اصل اولیه معتبر است و این گزاره را می‌توان بر اساس تجربه برای همیشه پذیرفت.

گزینه «۴»: از نظر کانت معلوم نیست واقعیت مطابق این، گزاره باشد ولی قطعاً واقعیت، همه مفاهیم آن را در ذهن ایجاد نکرده است بلکه مفاهیمی مثل علیت و ضرورت که در این گزاره مورد استفاده هستند، به طور فطری و طبیعی در ذهن موجود بوده است.

(فلسفه یازدهم، نگاهی به تاریخچه معرفت، صفحه‌های ۶۳ تا ۶۵)

۱۸۷- گزینه «۳»

(علیرضا نمیری)

به تصریح کتاب درسی آن چه که دکارت را به‌عنوان یک فیلسوف عقل‌گرا و بنیان‌گذار عقل‌گرایی، از تجربه‌گرایان جدا می‌کند، قبول گزاره‌ها و برخی از قواعد عقلانی است که از طریق تجربه قابل دست‌یابی نیستند و فقط بر عقل و استدلال عقلی متکی می‌باشند. بنابراین نقطه اختلاف عقل‌گرایی و تجربه‌گرایی در پذیرش غیرتجربی بودن برخی دانسته‌ها و منشأ آن‌ها می‌باشد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: هیچ یک از این دو گروه بر این موضع نیستند که همه استدلال‌های عقلی صحیح می‌باشند؛ خود دکارت که از بنیان‌گذاران

باشد؛ شیخ اشراق بر معرفت‌شهودی تأکید ویژه‌ای داشت و سعی کرد آن چه را از طریق اشراق به‌دست آورده بود تبیین استدلالی کند، یعنی در نهایت فلسفه او نیز با آن که بر مبنای شهودهای پیشین بود، اما از برهان و استدلال عقلی خالی نبوده است. (رد گزینه «۱»)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۳»: ریشه پیوند همه ابزارهای کسب شناخت، به فلاسفه قبلی مانند فارابی و ابن‌سینا و خواجه نصیر باز می‌گردد. اما ملاصدرا کسی است که در این باره توفیق کامل به‌دست آورده است.

گزینه «۴»: ابن‌سینا در کتاب اشارات خود به تبیین کامل و مفصل عرفان و شهود می‌پردازد اما این موضوع بدین معنا نیست که از شهود و مفاد عرفانی در فلسفه خود استفاده کند.

(فلسفه یازدهم، نگاهی به تاریخچه معرفت، صفحه‌های ۶۱ تا ۶۳)

۱۸۴- گزینه «۲»

(ممد آقا صالح)

فارابی و ابن‌سینا نیم‌نگاهی به معرفت‌شهودی داشتند اما آن را در تبیین فلسفی خود وارد نمی‌کردند.

رد سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: نه فارابی و نه ابن‌سینا، کتابی مستقل درباره عرفان نگاشته‌اند و کتاب عرفانی ندارند.

گزینه «۳»: فارابی و ابن‌سینا، ارزش و اعتبار شهود و روش کشفی و اشراقی را بیش از روش‌های دیگر حصول شناخت از جمله شناخت عقلی نمی‌دانستند.

گزینه «۴»: ابن‌سینا و فارابی هیچ‌کدام در صدد نفی و برانداختن ارزش معرفت‌شهودی نبوده‌اند.

(فلسفه یازدهم، نگاهی به تاریخچه معرفت، صفحه ۶۱)

۱۸۵- گزینه «۴»

(سبا پیغمبرزاده صابری)

ملاصدرا در کتاب اسفار می‌گوید: «عقل و دین در همه احکام خود با هم تطبیق دارند و حاشا که احکام شریعت نورانی با معارف یقینی و ضروری عقلی تعارض داشته باشد و افسوس به حال فلسفه‌ای که قوانین آن مطابق کتاب و سنت نباشد.»

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: دقت کنید که عقل و استدلال پایه اساسی نظام فلسفی ملاصدرا است و شهود و اشراق نقش موید دارند.

گزینه «۲»: هرچند معرفت‌شناسی اسلامی در دوران ملاصدرا به تکامل رسید، اما پس از او نیز فلاسفه تکمیل‌کننده راه او بودند.

همچنین ناتوانی تجربه در دستیابی به همه خصوصیات اشیا و احتمالی بودن بسیاری از نتایج تجربی و تفاوت میان تجربه انسان‌ها، می‌توانست قطعیت احکام تجربی را از میان ببرد. در هر حال چنین مشکلاتی سبب شد که واقع‌نمایی دانش تجربی، بار دیگر با اشکال روبه‌رو شود و جریان‌های نسبی‌گرا در داخل تجربه‌گرایی ظهور کنند. بنابراین عامل اصلی رشد نسبی‌گرایی این بود که جریان غالب معرفت‌شناسی (تجربه‌گرایی) در تبیین شناخت مطابق با واقعیت (واقع‌نمایی تجربه)، با اشکالاتی مواجه شده بود.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: این موارد برخی از اشکالات تجربه‌گرایی هستند که در کنار سایر اشکالات معضل اصلی را که «عدم واقع‌نمایی دانش تجربی» است، تشکیل می‌دهند. پس عامل اصلی این موارد به تنهایی نیستند.

گزینه «۳»: برعکس این مطلب اتفاق افتاد. یعنی نسبی‌گرایی در معرفت‌شناسی به تدریج به سایر حوزه‌ها کشیده شد، نه اینکه نسبی‌گرایی سایر حوزه‌ها به معرفت‌شناسی برسد.

گزینه «۴»: اولاً محدودیت‌ها مربوط به همه روش‌های غیرنسبی‌گرا نبود. بلکه مربوط به روش تجربی بود. ثانیاً این مشکل هم یکی از مشکلاتی بود که در کنار سایر مشکلات، معضل اصلی را تشکیل می‌دهند؛ معضل اصلی همان اشکال عدم واقع‌نمایی دانش تجربی بود.

(فلسفه یازدهم، نگاهی به تاریخچه معرفت، صفحه ۶۶)

(مهمبر، رضایی‌بقا)

۱۹۰- گزینه «۲»

کانت برخلاف متفکران پراگماتیسم معتقد به اصالت عمل نیست و ملاک صدق و کذب قضایا، چه در علوم و چه در اخلاق را کاربرد و تأثیر عملی دانسته‌ها نمی‌داند (رد گزینه‌های «۳» و «۴»). همچنین کانت تنها ابزار شناختی انسان را حس و تجربه نمی‌داند (رد گزینه‌ی «۱»). البته این موضوع مورد قبول هردو گروه است که معرفت انسان به اشیای فی‌نفسه و واقعیات بیرونی راه ندارد؛ کانت معتقد است که قوه فاهمه باید مورد کاوش قرار بگیرد و فیلسوف پراگماتیسم بر این است که آثار عملی گزاره‌ها را بررسی کند.

(فلسفه یازدهم، نگاهی به تاریخچه معرفت، صفحه‌های ۶۵ و ۶۷)

عقل‌گرایی است، نقدهای بسیاری بر آثار ارسطو وارد می‌کند و حال آن‌که استدلال‌های ارسطو عموماً از جنس استدلال‌های عقلی هستند و این موضوع نشان‌دهنده این است که دکارت - و همین‌طور عقل‌گرایان! - معتقد به صحت تمامی استدلال‌های عقلی نیستند.

گزینه «۲»: هم تجربه‌گرایان و هم عقل‌گرایان روش ریاضی را برای خود آن علم معتبر می‌دانند و در این مورد اختلافی وجود ندارد؛ اختلاف بر سر این است که عقل‌گرایان معتقد به معتبر بودن روش عقلی ریاضیاتی در حیطه‌های غیر از ریاضی و هندسه می‌باشند اما تجربه‌گرایان چنین باوری ندارند.

گزینه «۴»: این که علوم مختلف بر مبنای تجربه پیشرفت بیشتری خواهند داشت، مورد اختلاف هیچ یک از دو گروه نیست. دکارت نیز خود از دانشمندان علوم تجربی محسوب می‌شود و نقش مؤثری در پیشرفت علم در اروپا داشته است.

(فلسفه یازدهم، نگاهی به تاریخچه معرفت، صفحه‌های ۶۴ و ۶۵)

۱۸۸- گزینه «۲»

(موسی سپاهی - سرواوان)

معرفت فلسفی متکی بر استدلال عقلی است و بدون آن اساساً فلسفه وجود ندارد؛ یعنی نمی‌توان صرفاً با اتکا بر تجربه یا شهود قلبی یا وحی به معرفت فلسفی رسید.

رد سایر گزینه‌ها:

گزینه‌های «۱» و «۳»: بدون استدلال عقلی فلسفه وجود ندارد و فلسفه متکی بر استدلال عقلی می‌باشد.

گزینه «۴»: معرفت فلسفی با صرف تجربه و معرفت قلبی حاصل نمی‌شود و نیاز به عقل و استدلال عقلی به عنوان پایه آن دارد.

(فلسفه یازدهم، نگاهی به تاریخچه معرفت، صفحه ۶۳)

۱۸۹- گزینه «۱»

(مهمبر سرویان)

توجه خاص به تجربه و بی‌مهری به تفکر عقلی که جریان غالب معرفت‌شناسی اروپا شده بود، اشکالات نظری متعددی را پدید آورد. یکی از این اشکالات، محدودیت‌های روش تجربی بود که نمی‌توانست پاسخگوی سؤال‌های مهم انسان باشد. مثلاً تجربه نمی‌توانست درباره نیاز جهان به مبدأ و خدا و وجود عوالمی غیر از عالم طبیعت و اساس خوب و بد‌های اخلاقی اظهارنظر کند؛ زیرا ابزار لازم برای چنین مسائلی را در اختیار نداشت.

اقتصاد

۱۹۱- گزینه «۱»

(سارا شریفی)

الف) وقتی یک اقتصاد «منابع غیرفعال دارد»، هیچ احتیاجی به انتقال منابع از تولید یک کالا به تولید کالای دیگری نیست.

ب) با کاهش تولید و پدید آمدن رکود، اقتصاد دارای منابع بیکار می شود که وجود این منابع سبب می شود که کشور در «زیر» مرز امکانات تولید قرار گیرد.

ج) با وجود رکود در جامعه، اشتغال «کاهش» و بیکاری «افزایش» می یابد.

(اقتصاد، رکود، بیکاری و فقر، صفحه های ۸۴ و ۸۵)

۱۹۲- گزینه «۳»

(سارا شریفی)

الف)

جمعیت کل $\times \frac{15}{100} =$ جمعیت پایین تر از ۱۵ سال

$$= \frac{15}{100} \times 10,000,000 = 1,500,000 \text{ نفر}$$

جمعیت زیر ۱۵ سال - جمعیت کل = جمعیت بالای ۱۵ سال

$$\text{نفر } 8,500,000 = 10,000,000 - 1,500,000 = \text{جمعیت بالای } 15 \text{ سال}$$

جمعیت بالای ۱۵ سال $\times \frac{30}{100} =$ جمعیت غیرفعال

$$= \frac{30}{100} \times 8,500,000 = 2,550,000 \text{ نفر}$$

جمعیت غیرفعال - جمعیت ۱۵ سال و بالاتر = جمعیت فعال

$$\text{نفر } 5,950,000 = 8,500,000 - 2,550,000 = \text{جمعیت فعال}$$

$$100 \times \frac{\text{جمعیت بیکار } 15 \text{ ساله و بیشتر}}{\text{جمعیت فعال } 15 \text{ ساله و بیشتر}} = \text{نرخ بیکاری}$$

$$= \frac{595,000}{5,950,000} \times 100 = 10 \text{ درصد}$$

ب) بیکاری اصطلاحاً: این نوع بیکاری شامل کسانی می شود که شغل قبلی خود را به دلایلی رها کرده و به امید یافتن شغلی بهتر در جست و جو هستند. همچنین شامل کسانی است که به تازگی در حال ورود به بازار کار هستند. این نوع بیکاری کوتاه مدت است و در همه کشورهای وجود دارد.

جمعیت بیکار - جمعیت فعال = جمعیت شاغل

$$\text{نفر } 5,355,000 = 5,950,000 - 595,000 = \text{جمعیت شاغل}$$

یک درصد از جمعیت شاغلین به امید پیدا کردن شغل بهتر، کار خود را ترک کرده اند، در نتیجه ۹۹ درصد آن ها همچنان شاغل هستند و خواهیم داشت:

$$\text{نفر } 5,301,450 = 5,355,000 \times \frac{99}{100} = \text{جمعیت شاغل جدید}$$

(اقتصاد، رکود، بیکاری و فقر، صفحه های ۸۵ تا ۸۷)

۱۹۳- گزینه «۴»

(مهری کاروان)

تعریف	نوع بیکاری
این نوع بیکاری شامل کسانی می شود که شغل قبلی خود را به دلایلی رها کرده و به امید یافتن شغلی بهتر در جست و جو هستند. همچنین شامل کسانی است که به تازگی در حال ورود به بازار کار هستند. این نوع بیکاری کوتاه مدت است و در همه کشورهای وجود دارد.	بیکاری اصطلاحاً
زمانی اتفاق می افتد که کارگران به دلیل تغییرات فصلی شغل خود را از دست می دهند. مانند برخی کارگران ساختمانی و کشاورزان در فصل زمستان	بیکاری فصلی
بیکاری ای که ناشی از عدم تطبیق بین افراد جویای کار و انواع شغل های موجود به دلایلی از جمله عدم تطابق مهارت هاست. مثلاً نیروی کار ساده در اقتصاد وجود دارد؛ ولی نیروی کار متخصص مورد نیاز است.	بیکاری ساختاری
بیکاری ای که هنگام رکود اقتصادی رخ می دهد. در دوره رکود، تولید کاهش می یابد و به همین دلیل شرکت ها استخدام خود را متوقف می کنند یا بخشی از نیروهای خود را بیکار می کنند.	بیکاری دوره ای

(اقتصاد، رکود، بیکاری و فقر، صفحه ۸۷)

۱۹۴- گزینه «۱»

(آفرین ساپری)

الف) عرضه کنندگان نیروی کار: همان کارگرانی هستند که با نیروی بدنی و یا فکری خود، محصول یا خدمتی را تولید می کنند و حاضرند کار خود را در اختیار تقاضاکنندگان کار قرار دهند.

تقاضاکنندگان نیروی کار: صاحبان شرکت ها و کارخانه ها یا سرمایه گذارانی هستند که نیروی کار را استخدام می کنند. (گاهی در اقتصاد به تقاضاکنندگان نیروی کار، کارفرما هم می گویند.)

- در سطوح دستمزد بالاتر از دستمزد تعادلی بازار دارای مازاد عرضه است. تعداد زیادی از افراد حاضر به کار در این سطح دستمزد هستند ولی کارفرمایان تمایلی به استخدام این تعداد از افراد با این سطح دستمزد ندارند.

(مهری کاردران)

۱۹۶- گزینه «۳»

در هنگام خرید و فروش هر کالایی، پول پرداخت می‌شود. افراد در مبادلات پول را می‌پذیرند، زیرا می‌دانند دیگران نیز هنگام فروش کالا یا خدمات خود، آن را خواهند پذیرفت. نقش اصلی پول در مبادلات = آسان‌سازی مبادله	۱) وسیله پرداخت مبادلات:
می‌توان ارزش کالاها را مشخص کرد و سپس ارزش نسبی آن‌ها را با هم سنجید. عملاً پول، کار خرید و فروش کالاهای مختلف و تبدیل قیمت‌ها را به یکدیگر آسان می‌کند. هر کشور دارای واحد ارزش خاص خود است، مانند یورو در اتحادیه اروپا، دلار در آمریکا و ریال (تومان) در ایران	۲) وسیله سنجش ارزش:
علاوه بر مخارج روزمره، برخی مخارج غیرقابل پیش‌بینی وجود دارد. افراد پول‌هایی را که نزد خود پس‌انداز کرده‌اند، به‌عنوان وسیله حفظ ارزش در زمان لازم مورد استفاده قرار می‌دهند. (فرد باید همواره مقداری پول را برای رفع نیازهای آینده خود نگهداری کند). هم‌چنین برخی اوقات افراد تمایل دارند بخشی از ثروت و دارایی خود را به شکل پول نگه دارند.	۳) وسیله پس‌انداز و حفظ ارزش:
در صورتی که پول بتواند حفظ ارزش کند ← می‌تواند وسیله مناسبی برای پرداخت‌های آینده نیز باشد. اکثر معاملات تجاری در مقابل پرداخت‌های آینده صورت می‌گیرد. همانند: خریدهای اقساطی و رد و بدل کردن حواله‌های بانکی	۴) وسیله پرداخت‌های آینده:

(اقتصاد، تورم و کاهش قدرت خرید، صفحه ۹۸)

۱۹۷- گزینه «۱»

(آخرین ساهری)

حساب‌های پس‌انداز بلندمدت + حساب‌های پس‌انداز کوتاه‌مدت = شبه پول

واحد پولی ۲۷,۰۰۰ = شبه پول ⇒

۲× شبه پول = حجم پول ⇒ حجم پول = $\frac{1}{4}$ = شبه پول

واحد پولی ۵۴,۰۰۰ = ۲×۲۷,۰۰۰ = حجم پول

سپرده‌های دیداری + چک پول + اسکناس و مسکوکات = حجم پول

ب) همان‌طور که در بازار کالا، مقدار عرضه و یا تقاضای یک کالا با قیمت آن ارتباط می‌یابد، در بازار کار نیز قیمت نیروی کار که نام آن دستمزد است، با میزان تقاضا یا عرضه نیروی کار ارتباط دارد.

ج) رابطه میزان تقاضای نیروی کار با سطح دستمزد، معکوس است. یعنی هر چه دستمزد افزایش یابد، تمایل کارفرمایان برای استخدام کمتر می‌شود.

د) در سطح دستمزد ۳ میلیون تومان، بازار به تعادل می‌رسد و تمامی ۲۰ نفر متقاضی کار به استخدام در می‌آیند. یعنی دستمزد درخواستی نیروی کار برای اشتغال با دستمزد پرداختی از سوی کارفرما برابر است.

در سطوح دستمزد پایین‌تر از دستمزد تعادلی (۲ میلیون تومان) بازار با مازاد تقاضا روبه‌رو است. در این سطح از دستمزد به دلیل پایین بودن آن، مؤسسات و بنگاه‌ها تمایل زیادی به استخدام نیروی کار دارند ولی نیروی کار حاضر به استخدام با این سطح از دستمزد نیست، در نتیجه کارفرمایان مجبور می‌شوند سطح دستمزد را افزایش دهند، در این حالت تمایل افراد برای استخدام نیز افزایش می‌یابد و دستمزد تا رسیدن به سطح دستمزد تعادلی افزایش می‌یابد. در نتیجه در سطح دستمزد ۲ میلیون تومان، دستمزد باید یک میلیون تومان افزایش یابد تا به سطح دستمزد تعادلی ۳ میلیون تومان برسیم.

(اقتصاد، رکود، بیکاری و فقر، صفحه‌های ۱۶ و ۸۷)

۱۹۵- گزینه «۴»

(کتاب آبی پیمان‌های)

الف) نادرست است. در فقر نسبی، تعریف فقر نسبت به وضعیتی که در آن هستیم محاسبه می‌شود و در نتیجه معیار فقر در مناطق و زمان‌های مختلف متفاوت است.

ب) نادرست است. با توجه به تعریف فقر نسبی، محاسبه تعداد افراد فقیر بسیار سخت، پیچیده و شاید ناممکن است. در نتیجه مفهوم فقر مطلق به کار گرفته می‌شود.

ج) نادرست است. در شاخص فقر مطلق، ارزش دلار از طریق روش برابری قدرت خرید محاسبه می‌شود.

د) صحیح است.

(اقتصاد، رکود، بیکاری و فقر، صفحه ۸۹)

۴- در کشور ما: نوسانات نرخ ارز هم می‌تواند اثر منفی بر ارزش پول ملی ما بگذارد و باعث کاهش قدرت خرید پول ملی و در نتیجه منجر به تورم شود.
(ب) هر چند تورم در کل، برای اقتصاد کشور زیان‌بار است، اما برای برخی نیز سودرسان است. برای مثال خریدار یک واحد ساختمانی که آن واحد را یک سال پیش از اتمام و تحویل، خریداری کرده است و بعد از تحویل، به‌خاطر تورم، افزایش در قیمت ساختمان روی داده است، یا فردی که به سپرده‌گذاری در سپرده‌های بلندمدت بانک می‌پردازد و نرخ سود دریافتی در بانک بیشتر از نرخ تورم در جامعه است.

(اقتصاد، تورم و کاهش قدرت خرید، صفحه‌های ۱۰۲ تا ۱۰۴)

۲۰۰- گزینه ۲» (کتاب آبی پیمان‌های - فارح از کشور ۹۷)

$$100 \times \frac{\text{سطح قیمت قبلی} - \text{سطح قیمت جدید}}{\text{سطح قیمت قبلی}} = \text{تورم}$$

$$B \text{ تورم کالای} = \frac{462,500 - 370,000}{370,000} \times 100$$

$$= 0.25 \times 100 = 25 \text{ درصد}$$

$$\Rightarrow B \text{ تورم کالای} = A \text{ تورم کالای} = C \text{ تورم کالای} = 25 \text{ درصد}$$

$$A \text{ کالای} \Rightarrow 0.25 = \frac{96,000 - x}{x} \Rightarrow 0.25x = 96,000 - x$$

$$\Rightarrow 1.25x = 96,000 \Rightarrow x = \frac{96,000}{1.25} = 76,800$$

$$C \text{ کالای} \Rightarrow 0.25 = \frac{y - 290,500}{290,500} \Rightarrow 72,625 = y - 290,500$$

$$\Rightarrow y = 363,125$$

راه‌حل ساده‌تر:

نرخ تورم برابر با ۲۵ درصد است که به‌صورت اعشار می‌شود: ۰/۲۵ و سپس با یک جمع می‌کنیم و برابر می‌شود با: ۱/۲۵

حال دو حالت پیش می‌آید:

حالت اول:

قیمت سال جدید را داریم و باید قیمت سال قبل را به‌دست بیاوریم. در این حالت باید قیمت سال جدید را بر عدد به‌دست آمده (۱/۲۵) تقسیم کنیم:

$$\frac{96,000}{1.25} = 76,800$$

حالت دوم:

قیمت سال قبل را داریم و باید قیمت سال جدید را به‌دست بیاوریم. در این حالت باید قیمت سال قبل را در عدد به‌دست آمده (۱/۲۵) ضرب کنیم:

$$1.25 \times 290,500 = 363,125$$

(اقتصاد، تورم و کاهش قدرت خرید، صفحه ۱۰۱)

$$\Rightarrow 54,000 = 29,000 + \text{سپرده‌های دیداری}$$

$$\Rightarrow \text{واحد پولی} = 54,000 - 29,000 = 25,000 = \text{سپرده‌های دیداری}$$

شبه پول + حجم پول = میزان نقدینگی

$$= 54,000 + 27,000 = 81,000 \text{ واحد پولی}$$

(اقتصاد، تورم و کاهش قدرت خرید، صفحه ۹۸)

۱۹۸- گزینه ۲»

(مبیین فزینی)

سیاست‌هایی که دولت از طریق بانک مرکزی برای مدیریت حجم نقدینگی و حفظ ارزش پول اعمال می‌کند، سیاست‌های پولی است. سیاست‌های پولی معمولاً به دو شکل انجام می‌شود:

۱- کاهش نقدینگی در گردش

۲- افزایش نقدینگی در گردش

سیاست اول به سیاست پولی انقباضی مشهور است و سیاست دوم را سیاست پولی انبساطی می‌گویند. زمانی که اقتصاد کشور گرفتار تورم می‌شود، برای پیشگیری از افزایش قیمت‌ها یا کاهش سرعت آن، بانک مرکزی سیاست کاهش نقدینگی یا همان کاهش حجم پول در گردش را به‌کار می‌گیرد. در حالت رکود اقتصادی که سطح تولید کاهش و بیکاری افزایش می‌یابد، معمولاً سیاست‌های انبساطی اعمال می‌شود.

یکی از روش‌هایی که بانک مرکزی کشورها برای کنترل تورم و تنظیم نقدینگی در گردش به‌کار می‌گیرند، سیاست بازار باز (فروش یا خرید اوراق مشارکت) است. در این روش بانک مرکزی می‌تواند با فروش اوراق مشارکت به‌طور مستقیم از مقدار نقدینگی در دست مردم بکاهد یا با خرید اوراق مشارکت، نقدینگی بیشتری به جامعه تزریق کند.

(اقتصاد، تورم و کاهش قدرت خرید، صفحه ۱۰۳)

۱۹۹- گزینه ۱»

(مهوری ضیاتی)

الف) دلایل به وجود آمدن تورم در جامعه:

۱- نابرابری عرضه و تقاضای کل در اقتصاد (فزونی تقاضا بر عرضه)

۲- یکی دیگر از دلایل وجود تورم در جامعه: هماهنگ نبودن افزایش نقدینگی در کشور با افزایش تولید

۳- در کشور ما: افزایش درآمدهای نفتی (اگرچه گاهی به افزایش ظرفیت‌های تولیدی کمک کرده است)، باعث رشد درآمدهای اقتصادی و رشد حجم نقدینگی شده است که تورم‌زا است.